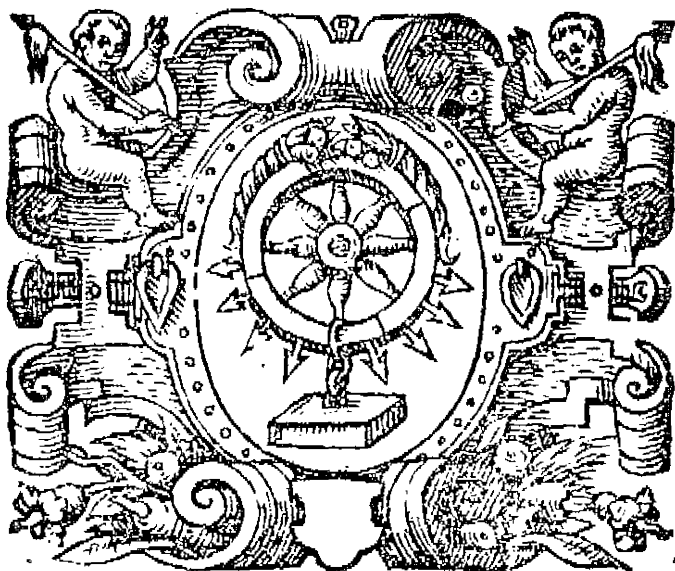

CANONICORVM
REGVLA=
RIVM ORDINIS
S. AVGVSTINI

Origines ac Progressus,

PER ITALIAM, HISPANIA,
GALLIAM, GERMANIAM,
Belgium, aliasque orbis Christi-
tiani prouincias.

AVBERTVS MIRAEVS BRVXEL-
lensis, Prototonotarius Apostolicus, & Canoni-
cus Antvverpiensis eruendo
publicabat.

COLONIAE AGRIPPINAE,
Sumptibus Bernardi Gualtheri.

ANNO M. DC. XIV.

ORIGINES Canonicoꝝ
Regularium Ord. S. Au-
gustini, autore **A**VBERTO
MYRAE O, per quendam e-
iusdem Instituti Theologũ
Coloniẽsem, relectas & pro-
batas, luce, typisq̃ue dignas
censeo. Coloniae Agripp. die
12. Septemb. 1614.

*Henr. Francken Sierstorpffius,
SS. Theol. D. Gymn. Laur.
Regens, Libror. Censor.*

A M.

A M P L I S S I M O

&

R E V E R E N D O

A D M O D V M

P R A E S V L I

D. R E M I G I O

D E Z A M A N,

P R A E P O S I T O E T

C O M I T I L O E N S I,

in Flandria.

A C R A S interreli-
gioforũ hominum
familias, *Præsul*
Amplissime, quat-
tuor maiorum quasi gētium
ordines eminēt, quos *Abba-*
tiales nuncupare liceat, quòd

(:) 2

eorum

eorum rectores seu præfecti
 propriè *Abbates* nominentur.
 Sunt ij, *Canonicorum regula-*
rium, Benedictinorum, Cister-
ciensium, & Præmonstratiensium
 sacri Ordines, per orbem Chri-
 stianum longè lateq; diffusi.
 De tribus posterioribus iam
 pridem scripsi, & publicavi
 libros singulares: restabāt Ca-
 nonici regulares, quos vt in-
 dictos non sinerem, & ratio
 suadebat, & amici compelle-
 bant. Morem itaque rationi
 & amicis gerēs, coepi illustriū
 maximè *Abbatiarū, Præpo-*
siturarū, ac Prioratum, or-
dis Canoniorum regula-
 rium,

DEDICATORIA.

rium, origines è tenebris in lucem producere. Quẽ quidem conatum nostrum, TIBI Reuerẽde admodũ PRAESVL, visum fuit offerre ac dedicare : qui & *Loense* tuum cœnobium, belli furoribus vastatum, instauras quotidie, & strictam pariter in vsum reuocas vitæ disciplinam. Quo fit, vt tanquam illustre quoddam pietatis, castitatis ac modestæ grauitatis exemplar ab omnibus lauderis; quam grauitatem comitas, morumq; suauitas mirificè temperat ac concinnat. Maõte itaque isto animo ac virtute : quemque

EPIST. DEDICAT.

nunc offero libellum, benignè suscipe, curis secundis grandiozem haud dubiè futurum magno instituti vestri Canonici, vt confido equidem, bono ac cōmodo. Scripsi in prædio nostro Willibrordiano, ad muros vrbis Antvverpianæ, Kalendis Augusti, CIO. IOCXIV.

*Amplissima Dominationis vestræ
studiosissimus*

Aubertus Miraus.

Ad

AD P I V M LECTOREM.

PRIVSQVAM de *Canonicorum regularium ordinis S. Augustini Abbatijs, quæ veluti maiorum sunt gentiũ monasteria, deq; eorundem Prioratibus, quæ minorum quasi gentium cœnobia nuncupare liceat, speciatim agere incipiã, libet pauca quædam de eorundem nomine antiquitate, deq; instituta per S. Augustinum in Africa, & alios alibi reformatione præfari.*

Canonicorum regularium, atq; in communi viventium institutũ ab ipsis haud dubiè Apostolis sumpsit exordium: cuius quidem primus Reformator S. Augustinus Hipponensis ex Africa Episcopus extitit, scriptã Regulã, quam successu temporum plurimæ familia seu congregationes sacre sunt amplexæ. Initium autem fecit Augustinus à Clero suo Hipponensi: ut ex Possidio liquet.

Magistri sui exemplum egregiè emulati sunt discipuli, Fulgentius Ruspensis in Africa Episcopus, Prosper Aquitanus,

P R A E F A T I O

Regij in Flaminia Episcopus, & Gelasius Pontifex Romanus.

De ipso Gelasio sic legitur in Officio proprio Canonorum Lateranensium, à Pio Quinto Papa approbato: Inualescente post obitum beatissimi patris nostri Augustini, sub Gensericò V Vandalarum Rege, Arrianę sectę perfidia, cùm is vniuersam iam Africam suo subiugasset imperio, post cruentam nimis clericorum ac Catholicorũ stragem plurimi diui patris Augustini discipuli & alumni, per varias propagati Ecclesias (inter quos Gelasius pater Valerio natus) diuina reuelatione primũ Neapolim, & Romam deinde peruenerũt. Qui omnes per benignè à Leone primo Papa excepti atque in Ecclesia Lateranensi collocati, Canonicum ibi ordinẽ, iuxta diui patris nostri Augustini regulam, & saluberrima instituta, instaurare cœperunt. Vbi diutissimè postea floruerunt, & per octingentos annos ibidem perstiterũt, plurimique ex ipsis ad summum Pontificatum, aliosque inferiores Episcopatus, ob præclara eorum merita, sunt assum:

assumpti. Licet eiekti postea, denuò restituti, adhuc eiekti, nomen tamen & titulum, & omnia illi Ecclesiæ concessa priuilegia, A postolica concessione retinent. Gelasius itaque cùm quã plurimos ibi annos mira sanctitatis ac eruditionis opinione vitã egisset, mortuo Felice Tertio ad summum Pontificatus apicem est electus. Qui Pontifex factus, clerum quàm maximè amauit & auxit, ordinemque præcipuè ipsum Lateranens. locis & priuilegijs ampliauit atque decorauit.

Vt Gelasius, sic & Alexander II. Papa, Lucensis antea Episcopus, ordinem Canonicorum regularium fouit ac restituit Romæ, Luca, & alibi in Italia: teste Onuphrio in Chronico, ad annum 1062.

In Gallia Iuo, primùm Bellouacensis Ecclesiæ S. Quintini Præpositus, postea Carnotensis Episcopus (alius à S. iuone, pauperũ Aduocato) idem præstitit. Quem postea secuti sunt Hugo & Richardus Viçtorini, Parisienses Theologi.

Floruit deinde Petrus Damiani, Cardinalis & Episcopus Ostiensis: qui titulis omnibus abdicatis, Rauennam redijt ad regu-

PRÆFATIO

*regulare Canonorum S. Mariae in portis
monasterium & ubi insignem scripsit Re-
gulam de communi vita Clericorum à
Paschali Secundo Papa confirmatam.*

*Cæterum displicet Ludouico Viui in
notis ad librum tertium Augustini de ci-
uitate Dei cap. 15. alijsq; nonnullis, quòd
hi Canonici vocentur Regulares, cum id
aliud sonare non videatur, quàm bis Re-
gularem. Sed an illis etiam non displicet,
quod in Euangelio legitur, Abba, pater*
Marc. 14. *omnia tibi possibile sunt; transfer ca-
licem hunc à me: aut quod Apostolus a-
liquoties dicit, nos accepisse spiritum ado-
ptionis filiorum, in quo clamamus, Abba
pater? Quamquam sciam hæc sacra loca
ita tractari posse, ut in verbis Christi sit
geminatio, Apostolus verò significet ab
Hebræis clamari Abba; à Græcis, Pater.
Pulchrè S. Benedictus. Abbas, qui præf-
se dignus est monasterio, semper me-
minisse debet quod dicitur; & nomen
maioris factis implere, Christi enim
vices agere in monasterio creditur,
quando ipsius vocatur prænomine,
dicente Apostolo, accepistis spiritum
adoptionis filiorum Dei, in quo cla-
mamus;*

mamus, Abba pater. Sicut igitur inter
 Abbates, ij qui ceteris Abbatibus præsunt,
 peculiariter dicuntur Patres Abbates,
 ita inter Canonicos nonnulli, ad distinctio-
 nem Canonicorum secularium, dicuntur
 Canonici regulares, qui videlicet se ar-
 etius ceteris Canonicas regulas observare
 velle vouerunt. Et non est mirum, inter
 Ecclesiasticos hanc locutionem inualuif-
 se, eò quod in antiquis Concilijs aliud sit
 regulariter, aliud canonicè viuere. In
 Concilio enim Moguntino legitur: Si mo-
 nachi fieri voluerint, regulariter vi-
 uant. Sin autem, canonicè viuant om-
 ninò. Non quasi Canonici nullam habeant
 regulam, sed quia monasticà non habeant,
 qua, Ecclesiasticà phrasi, per antonomasiã,
 solet Regula dici. Scio hac Ciceroniana nò
 esse, sed Christianos ignorare non oportet,
 indulgendum non nihil esse stilo Ecclesia-
 sticæ simplicitatis. Vnde pulchrè scribit
 August. in lib. de catechiꝝ andis rudibus.
 De scolis vsitatissimis Grammaticorũ
 Oratorumq; veniētes sedulò monēdi
 sunt, vt humilitate induti Christiana,
 discant nò contemnere, quos cogno-
 uerũt morum vitia, quàm verborum
 am-

amplius deuitare, & cordi casto linguā exercitatum, nec cōferre audeant. His maximè vtile est nosse, ita esse præponendas verbis sentētias, vt præponitur animus corpori. Ex quo fit, vt ita malle debeant veriores, quàm disertiores, audire sermones: sicut malle debent prudētiores, quā formosiores habere amicos. Nouerint etiam nō esse vocē ad aurem Dei, nisi animi affectum. Ita enim nō irridebūt, si aliquos antistites & ministros Ecclesiæ fortè animaduernerūt, vel cum barbarismis & solēcismis, Deū inuocare, vel eadē verba, quæ pronunciant, nō intelligere, perturbateq; distinguere, piè toleranda sunt ab eis. *Hactenus Augustinus. Ideoq; magis tolerāda sunt quæ in vsitatissimam & inueteratam loquēdi phrasim sunt recepta. Nam quod Canonici Regulares dicantur, passim id etiam in corpore Iuris Canonici, & in litteris Apostolicis, & in Concilijs posteriorum temporum obuium est: vt nō sine irreuerentia hac à quibusdam litterionibus reprehendantur. Sic ferè Molanus lib. 1. de Canoniciis, cap. 24.*

CANONICORVM

REGVLARIVM

ORD. S. AVGVSTINI

ORIGINES AC
PROGRESSVS.

C A P V T I.

QVATVOR ferè primariæ, vt vocant, Regulæ monasticæ, seu cœnobiticæ, Diuorū scilicet BASILII, AVGVSTINI, BENEDICTI & FRANCISCI recensentur. Ex harum præscripto omnes pœnè religiosorum hominum cœtus sic vitam instituunt, vt singuli aliquam præ ceteris maximè amplectantur atque æmulentur.

S. BASILIVS Magnus cognomento, nobilis Cappadox, Athenis vnà cum Gregorio Nazianzeno sacris ac profanis litteris eruditus, Cæsareæ in Ponto Episcopus, *primus du-
riorem illum veterum monachorum ritum ad me-
liorem normam, magisq, religioni congruentem,
redegit.* Qua de re multa qui volet, ipsum Basili-
um, Gregorium item Nazianzenū, Vola-
terra-

terranum, Antonium, Baronium, Hier. Platium, aliosque consulat.

Porro ordinis S. Basilij monachi hodieque plurimi in Græcia, Agypto, Syria, aliisque Turcici Imperij prouincijs viuunt, nigra veste talari honestè induti, & cucullis capita velati.

Atque hæc quidem & alia vetustissima monasticæ vitæ monumenta, Deo disponente, iurati Christianæ religionis hostes tolerant, cum ad Orthodoxos in auita fide continendos, tum ad impios Nouatores, qui monasticen cane peius & angue oderunt, confundendos ac iugulandos. Obijt autem Sanctus Basilius anno Christi trecentesimo septuagesimo octauo.

S. Augustinus Episcopus Hipponensis in Africa, obiit anno ætatis suæ septuagesimo sexto, teste Possidio in eius vita, anno autem Christi 433. vt Prosper in Chronico testatur. vel anno 430. vt tradit Baronius in Annalibus de eius vita, deque ordinibus, sub Augustiniana Regula militantibus, nos plura dicemus capitibus proximè sequentibus.

S. Benedictus anno Christi quingentesimo vigesimo sexto, monachorum in Occidente pater, dispersos Monachos in monte Cassino congregauit, & certam viuendi regulam præscripsit, sub qua diuersæ hodie Religiosorum hominum familiæ militant. In
his

his sunt inprimis ij, qui nigra vtentes veste, Benedictinorum nomen retinent, item Cluniacenses, Camaldulenses Vallis-Vmbrenses, Mont'Oliuetenses, Grandimontenses, Cistertienses, Syluestrenses, Humiliati, Cœlestini, Eremitæ D. Hieronymi per Martinum V. Pont. Max. in familiam Benedictinam adsciti, & alij. De quibus vide Origines nostros Benedictinos.

Sanctus Franciscus, natione Italus, patriâ Assisias, ordinem fratrum Minorum instituit ab Honorio III. Pontif. Max. comprobatum. Utuntur ij tunica vna natiui velletis & funiculo præcinguntur, suntque distincti, in Obseruantes & Conuentuales. Eiusdem Sancti Francisci signa sequuntur Capucini, Amadeani, Recollecti, Clarissæ moniales, & alij Religiosi cœtus reformati; migravit autem ex hac vita Sanctus Franciscus anno Christi 1226. à Gregorio IX. in Diuos relatus anno millesimo ducentesimo vigesimo octauo.

CAPVT II.

VITAE SANCTI AVGVSTINI
series.

A NNO à partu Virginis 354. Idibus No- ANNO
uembris Sanctus AVGVSTINVS 354.
natus est Tagastæ in Africa, haud longè à

Carthagine, ex patre catechumeno, nomine *Patricio*, Carthaginiesi, & matre recete Christiana, nomine *Monica*. Fratrem *Nauigium*, *Lassidianum* verò & *Rusticum* cõsobrinos habuit, socios *Alipium* & *Euodium* Tagastenses, ac *Nebridium* Carthaginiensem. Adhuc puer Tagastæ, Madauris, & Carthagine, liberalibus disciplinis operam nauauit. Et à matre Christi doctrina institutus fuit: eius tamen baptismus tum ab ipso, tum à matre est dilatus: quod factum ipse non probat lib: Conf. I. cap. 2. Præceptorem habuit *Manilium Theodorum*, virum præstantissimum & Christianum. AEtatis anno 16. Discipulus esse desijt. Anno decimo octauo filium *Adeodatum* Carthagine genuit. Et sequenti anno, iam defuncto patre ante biennium, cum Ciceronis librum, titulo Hortensium, de Philosophiæ laudibus & defensione perlegisset; paulò post in Manicheorum sectam lapsus est; in qua annis nouem vixit. Vigesimo primo ætatis anno Aristotelis Categorias legit, atque omnes artium Liberalium libros euoluit. Mathematicam, Musicam, Arithmeticam sine difficultate, nullo præceptore, intellexit: ac Rhetoricam, quàm in patria professus fuerat, Carthagine anno suæ ætatis 24. publico stipendio docere cepit. Quo tempore libris Genethliacorum penitus se dedit. Discipulos inter alios habuit præcipuos *Trigetium* & *Licentium*, suos ciues.

ciues. Cùm vigefimum nonum ætatis annum agerèt, Fauſti Manichæi (quem doctiſſimum exiſtimauerat) detectis erroribus, Carthagine adhuc degens, à Manichæorum ſectâ reuocare ſe ipſe paulatim cœpit. Quo etiam anno Romam ex Africa, in ſcia matre, venit, vt in Vrbe artem Rhetoricam profiteretur. Ineunte autem anno trigefimo Mediolanum, publico ſtipendio accitus, profectus eſt, vt ibidem Rhetoricam doceret: vbi à matre poſtea inuentus, atque eiufdem precibus, & frequenti *Ambroſij* Mediolanenſis Epifcopi auditione commotus, Manichæos, qui eum annis nouem Iudificauerant, omninò deſeruit. Poſtmodum autem III. Nonas Maij, ſuæ ætatis anno triceſimo primo, cùm in *S. ſimplicianus* conceſſiſſet, ad Deum conuerſus, perfectus demùm Chriſtianus effectus eſt: & ſcholæ Rhetorices reſnucians, in Villam Caſſiſiã, quàm ſibi amicus nomine *Verecundus* cœceſſerat, ſimul cum matre & ſocijs *Alipio* atq; *Euodio* Tagaſtenſibus ac *Nebudio* Carthaginienſi ſecedens, ibique ſe ad ſuſcipiendũ baptiſma præparans, ſcripſit libros *contra Academicos*, *de Beata vita*, & *Ordine*, & *Soliloquia*.

Anno ſalûtis 386. ætatis verò ſuæ triceſimo tertio, Honorio Cæſare & Euodio Coſſ. ANNO 386.
AVGVSTINVS cum *Adeodato* filio, annorũ fermè quindecim, & *Alipio* ſocio, à S. Ambro-

fio Episcopo in solennibus Pasche, sola super-
 stite matre, eaq; praesente, baptizatus est. Quo
 facto Monica mater incredibili adfecta gau-
 dio, huiusmodi verbis eum dicitur allocuta:
*Quid fili, hic amplius faciam? curq; hic diutius sim
 nescio? Vnum erat, quo vitam mihi prorogari cu-
 piebam, vt te scilicet Christianum viderem: quod
 mihi cumulatius Deus meus praestitit; non enim
 modo te Christianum & Catholicum, sed & con-
 tempta felicitate terrena, seruum eius aspi-
 cio.* Et Possidius ait, quod ex intimis cordis
 medullis ad Deum conuersus, mox spem om-
 nem, quam habebat in saeculo, dereliquit: iam
 non vxore, non filios carnis, non diuitias, no
 honores seculi querens, sed soli Deo cum suis
 seruire statuit, in illo & ex illo pusillo grege
 esse studens, quem Dominus alloquitur, di-
 cens: *Nolite timere pusillus grex, quoniam conpla-
 cuit patri vestro dare vobis regnum. Vendite qua
 possidetis, & date eleemosynam: Facite vobis sac-
 culos non veterascentes, thesauros non deficientes
 in caelo.* Et illud, quod idem dicit Dominus vir
 sanctus facere cupiens: *Si vis esse perfectus, vende
 omnia qua habes, & da pauperibus, & habebis the-
 saurum in caelo, &, Veni, sequere me.* Et, *Super fi-
 dei fundamentum aedificare desiderans, non
 ligna, foenum, stipulam; sed aurum, argentum, &
 lapides pretiosos.*

Sanctus Dacius Mediolanensis Episcopus,
 cuius meminit S. Gregorius libr. 3. Dialog.
 cap. 4.

cap. 4. loquens in suis Chroniſis, de hac Diui Auguſtini admirabili conuerſione, ait: Eodem tempore contigit, vt quidam magnus ſapientis Manichæorum eſſet errore ſeducus, nomine Auguſtinus, argumentis dialecticis armatus, & poſtea Dei fidelis & Catholicus viuens Episcopuſ cum in Eccleſia Mediolanenſi non orationis curioſitate, neque ſecundum cauſam vtilem videndi & audiendi diuini myſterij, ſed reprehendendi gratia Beatum Ambroſium de Incarnatione Domini ad populum inueniſſet, tractantem, atque predicantem, oblituſ ſui & ſuarum omnium cogitationum, pallens & tremens, omnibus qui aderant videntibus obriguit, ac etiam finita monitione, quam ad populum Beatus Ambroſiuſ miniſtrabat, primuſ ad eum Auguſtinuſ peruenit. Beatuſ autem Ambroſiuſ cognita eiſ ſententia, patefactaque eiſ diſciplina, quid in arte valeret, qualiter quoque in fide Catholica diſſentiret, & per Spiritum ſanctum cognoſcens, qualiter fidelis & Catholicuſ futuruſ eſſet, placidiſſimè & multum charitatiuè eum ſuſcepit. Itaque letabatur Beatuſ Ambroſiuſ ſuper eum: ſicut in Euangelio de quodam patre legitur, qui cadens ſuper collum filij ſui, quem perdiderat, & imponens annulum in digito eiſ, plorabat dum oſculabatur eum. Tandem verò poſt multoſ dieſ nutu diuino, ſicut multoſ videntibus, & ſibi conſentientibus palam oberrauerat; ſic in fontibus qui B. Ioanni adſcribuntur, Deo opitulante,

à B. Ambrosio, cunctis fidelibus vrbis adstantibus, & videntibus, in nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis baptizatus & confirmatus est. In quibus fontibus, prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis, Te Deum laudamus, decantantes, cunctis qui aderant audientibus, & videntibus, simulq; morantibus, ediderunt, quod ab vniuersa Ecclesia Catholica vsque hodie tenetur, & religiosè decantatur. Hæc S. Dacius.

Cùm Mediolano decessisset cum matre, filio, & socijs, vt in Africam ad lares proprios reuerteretur; atque ad Ostia Tiberina venisset, ibidem pia mater eius defuncta est. Et peractis, ex more, maternis exequijs, Augustinus Carthaginem ad nauigauit; vbi per aliquot dies permansit apud quendam nomine Innocentium, virum religiosissimum, vt testatur lib. 22. de Ciuit. Dei, cap. 8. Ad propriam hinc domum agrosq; veniens, cùm ijs (vt Possidius ait) qui eidem adhærebant, Deo viuebat ieiunijs, orationibus, bonisq; operib⁹ in lege Domini meditans die ac nocte.

AVGVSTINVS deinde eam sibi vitam delegit, quæ Monachica vocabatur: quod institutum iam (vt facilè credi potest) à S. Simpliciano monacho, qui eum de Christiana religione plurimum erudijt, Mediolani hauserat. Propterea lib. 22. de Ciuit. Dei, cap. 8. ait: *Venientes de transmarinis apud Carthaginem, Innocentius ex Aduocatis vicaria prefectura, cum*

*tot a domo sua religiosissimus, me & fratrem meum
 Alipium, nondum quidem clericos, sed iam Deo
 seruientes susceperat. Et lib. 3. cap. 40. contra
 litteras Petiliani Donatistæ, legitur: Deinceps
 perrexit ore maledico in vituperationem mona-
 steriorum, arguens etiam me, quòd hoc genus vitæ
 à me fuerit institutū. Et in Enarratione in Psal-
 mum 132. Quid ergò dicunt illi, qui nobis de no-
 mine Monachorum insultant? Hi etiam insultare
 nobis audent, quia fratres, cùm vident homines,
 Deo gratias, dicunt: Inuenistis vnde appellatis Ag-
 nostici, quia dicit Apostolus: Bonum agonē certau-
 i. Quare ergò & nos non appellamus Monachos,
 cùm dicit Psalmista: Ecce quàm bonum & quàm
 iucundum habitare fratres in vnum. Et in Epist.
 89. ad Hilarium, sub finem: Ego, inquit, qui hac
 scribo; perfectionem, de qua Dominus locutus est,
 quando ait diuiti adolescenti: Vade, vende omnia
 qua habes, & da pauperibus, & habebis thesau-
 rum in celo, & veni sequere me: vehementer ad-
 amaui, & non meis viribus, sed gratia ipsius adiu-
 uante sic feci. Neque enim quia diues non fui, id
 minus mihi imputabitur; nam neque ipsi Apostoli,
 qui priores hoc fecerunt, diuites fuerunt: sed to-
 tum mundum dimittit, qui & illud quod habet, &
 quod optat habere, dimittit. Quantum autem in
 hac perfectionis via profecerim, magis quidem no-
 ui ego, quàm quisquam alius homo; sed magis Deus
 quàm ego. Et ad hoc propositum quantis possim vi-
 ribus alias exhortor, & in nomine Domini habeo*

confortes, quibus hoc per meum ministerium persuasum est; sic tamen, ut præcipue sana doctrina teneatur, nec eos qui ista non faciunt, vana contumacia iudicemus. Et in Serm. de vita & morib. Clericorum, quem etiam in suo Indiculo Possidius inter D. Augustini opera commemorat, eundemque in Concil. Aquisgranensi, & apud Bedam citatum comperimus: Ego, inquit Augustinus, quem Deo propitio videtis Episcopum vestrum, iuuenis veni ad istam ciuitatem. Quarebam vbi constituerem monasterium, & viuerem cum fratribus meis: spem quoque omnem sæculi reliqueram. Et paulò infrà: Veni ad istam ciuitatem ad videndum amicum, quem, putaueram me lucrari posse Deo, ut nobiscum esset in monasterio. Et infrà: Et quia disponebam esse in monasterio beate memoria senex Valerius dedit mihi hortum illū, in quo nunc est monasteriū. Cæpi bani propositi fratres colligere, compares meos, nihil habentes sicut nihil habebam, & imitantes, me, ut quomodo ego tenuem paupertatulam meam vendidi, & pauperibus erogavi, sic facerent & illi qui mecum esse voluissent, ut de communi viueremus. Et S. Paulinus in epist. ad Alipium rogat, ut salutet fratres in monasterijs, Carthagine, Tagastæ, Hippone regio, & totis parochijs suis, atque omnibus cognitis sibi per Africam locis, Domino catholicè feruientes. His interpositis ad vitæ seriem redeamus.

Anno Christi 391. ineunte anno ætatis 38.

Augu-

Augustinus à Valerio Episcopo Hipponensi accersitus, in Ecclesia Hipponensi presbyter ordinatur, mortuo iam Adeodato filio. Sequenti anno v. Idus Septem. in vrbe Hippone insignem habuit duobus diebus cum Fortunato, Manichæorum presbytero, disputationem. Duæ aliæ pòst fuere eiusdè in eadem vrbe disputationes, vna tribus diebus cum Felice Manichæo, altera acrior & celebrior cum Maximino Episcopo Ariano.

Anno Christi trecentesimo nonagesimo sexto, à tatis suæ xli. Augustin. in Hippone regio, ciuitate Numidiæ, in Africa Episcopale munus suscepit, viuente Episcopo Valerio, quod summa sanctitatis & doctrinæ laude annis triginta quatuor gessit. Cuius rei meminit S. Paulin. ad Romanianum, vbi ait: *Non autem tantum hoc scribimus gratulandum, quòd Episcopatum Augustinus acceperit, sed quòd hanc Dei curam meruerint Africanæ Ecclesiæ, vt verba cœlestia Augustini ore perciperent, qui ad maiorem Domini muneris gratiam nouo more prouectus, ita consecratus est, vt non succederet in cathedram sed accederet. Nam incolumi Valerio, Hipponensis Ecclesiæ Episcopo, Coepiscopus Augustinus est.*

Hoc tempore fuit illi cù Pascentio Comite Ariano in vrbe Carthaginiensi disputatio: & antea priuatim & obiter cù Fortunato quodã Episcopo cõgressus fuerat: vt patet ex ep. 163.

Anno Christi 426. die 26. Septembris Augustinus vnà cum duobus alijs Episcopis, in Ecclesia confedens, præsentibus presbyteris septem, astante clero & frequenti populo, designat presbyterum Heraclium Episcopum sibi successorem: vt patet ex Epist. 110.

Anno Christi 430. die 28. Augusti Sanctus Augustin. Hippone obiit, libris Iuliani Apostatae, (referente Prospero Aquitanico) tertio Vandalis urbem obsidentibus, sub ipsu suæ vitæ finè respondens: quo etiam tempore, vt S. Libertus ait, Theodosius Imp. ad eum litteras per Ebagnium Magistrianum scripserat, vt Ephesino Concilio interesse dignaretur.

Corpus ibidem in basilica S. Stephani conditum annis 62. honorificè iacuit, inde in Sardiniam, ac demùm Ticinum seu Papiam Italiae urbem translatum. Vixit ann. 76. menses 9. dies 16. *Ita Iosephus Pamphilus in Chronicis ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini.*

CAPVT III.

ORDINVM MONASTICORVM à Sancto Augustino profectorum primordia.

CVM Græcia totusque Oriens religiosis hominibus multiplicandis operam daret, ne alias quidem orbis partes ista laude caruisse

caruisse certum est. Nam & Mediolani scribit Augustinus vidisse se Monasterium, *Ambrosio* (vt ait) *nutritore*, & ipse Augustinus in Africa, vt Possidonius narrat, Virorum & Fœminarum monasteria fundauit. Quòd quidem cùm alij multi, tum in primis Antoninus hoc ipsum putat esse institutum, cui nūc *Eremitarum* nomen est. Sic enim commemorat, Augustinum, antequam esset Episcopus, propè Hipponensem vrbcem monasterium in nemore condidisse, quod institutum eo viuo, & deinde mortuo, magnoperè auctum, ac per alias deinceps ciuitates sit propagatum, aliquot annis postea barbarorum irruptione turbatum, aliosque in Italiam Monachos venisse, alios aliò: donec Innocentius IV. qui anno MCCXLIII. summum gessit Pontificatum (cùm multi essent hic, illic, sparsi Eremitæ) in vnum omnes corpus contraxit, ac loco habituque coniunctos ad S. Augustini regulam, aggregauit, insuper etiam in vrribus habitare iussit, vt proximis quoque prodesse. Quòd huius consilium multò etiam diligentius tradunt exsequutum esse Alexandrum IV. eius successorem, cœlesti quadam visione impulsus, cùm ei B. Augustinus grâdi capite, membris autem exilibus apparuisset. Quare hoc tantò incremento accepto familia illa magnoperè adaucta, & deinde magis etiam multiplicata viguit, vt videmus, in

Ecclesia, nomenque Eremitarum, quod ab initio ex solitudine habuit, nunc etiam in medijs urbibus seruat. Sed hæc multo posteriora.

Itaque redeamus ad Augustini tempora, quibus ijsdem temporibus Romam etiam allatum esse, vel certè multò magis propagatum vitæ monasticæ institutum indicat Hieronymus, qui in Marcellæ laudem hoc quoque scribit, cùm antea ignotum esset Romæ monachorum propositum, nec auderet quisquam propter rei nouitatè, ignominiosum, vt tam putabatur, & vile in populis nomen assumere, Marcellam quæ à sacerdotibus Alexandrinis, Arij metu in exilium expulsis, Antonij adhuc superstitis & Monasteriorum in Thebaide fundatoris institutum didicisset; non erubuisse profiteri quod Christo placere cognouerat. Quare cùm in suburbano agro monasterium instituisset, eius imitatione crebra Virginum cœnobîa, & Monachorum innumerabilis multitudo exorta est: vt præ eorum frequentia, quod prius fuerat ignominia, esset postea gloria.

Cæterùm Eremitæ Augustiniani, sic & Canonici Regulares Augustinum ordinis sui caput & auctorem fuisse adserunt: confirmantes se in Hipponensi vrbe, vbi Episcopum agebat, anno Christi trecētesimo nonagesimo quarto, ab Augustino magistro institutos,

tutos, à quo etiam in vestem acceperint tunicam candidam, cum toga lintea.

Secutis deinde temporibus, quamplurimæ tum Canonicorum sæcularium, tum Monachorum piorumque militum familiarum, Augustinianam regulam sunt amplexæ. De quibus sequenti capite ex professo agemus.

CAPUT IV.

ORDINES RELIGIOSI SUB
regula Sancti Augustini militantes.

ORDO Canonicorum Regularium, quorum originem referunt ad tempora Apostolorum, Volaterranus, Polydorus, Vergilius, & alij Scriptorum. Institutum istud postea S. Augustinus, legibus ac disciplina temperavit.

Canonicorum porrò Regularium varix sunt Congregationes, varijs temporibus varijs in locis institutæ.

Congregatio Lateranensis Canonicorum Regularium, quæ postea Frisonaria, ac demùm S. Saluatoris est dicta.

Congregatio Canonicorum Regularium S. Saluatoris Bononiensis, vulgò Scopetinarum appellata, anno 1408. per Stephanum Senensem instituta.

Congregatio seu ordo Canonicorũ Regularium

larium S. Rufi in Gallia, per B. Rufum Archiepiscopum Lugdunensem circa an. 1107. instituta.

Congregatio Canoniorum Regularium S. Marci de Mantua, anno 1131. instituta.

Congregatio Canoniorum Regularium S. Spiritus apud Venetos, anno 1415.

Congregatio Canoniorum Regularium de Arroasia in Belgio, circa annum 1000. inchoata.

Congregatio, seu Capitulum VVindesimense, Canoniorum Regularium in Germania inferiore & superiore, anno 1387.

Congregatio Canoniorum Regularium S. Victoris.

Præter istas reformatas Canoniorum Regularium Congregationes, quæ ab Ordinarij iurisdictione exemptæ suos peculiare habere solent Præfectos, sunt insuper infinitæ propemodum Abbatia, Præpositura, Prioratus, aliaque monasteria Canoniorum Regularium, quæ Ordinarijs siue Diœcesanis Episcopis subsunt

Ordo Præmonstratensis Canoniorum Regularium, auctore S. Norberto Archiepiscopo Magdeburgensi, anno 1120.

Ordo Vallis Scholarium, auctore Guilielmo natione Anglo, in Campania regni Gallia: prouincia, circa an. 1218. institutus.

Ordo S. Mariae de Mercede & Redemptione

ptione captiuorum anno 1218. per Iacobum I. Regem Aragoniæ & S. Raimundum Pennafortium monachum Dominicanum institutus. Hic ordo partim Monachos, partim Equites complectitur.

Ordo S. Trinitatis, de Redemptione captiuorum, per Ioannem de Matha natione Gallum, anno 1197. institutus.

Ordo Hospitaliorum S. Antonij in Gallia, circa ann. 1121. per Gastonem Viennensem, natione Gallum inchoatus.

Ordo Iesuatorum siue Clericorum Apostolorum à S. Ioanne Columbino institutus. obiit is an. millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto.

Ordo Prædicatorum auctore Sancto Dominico.

Congregatio Armeniorum siue S. Bartholomæi Genuensis, in Liguria.

Ordo Eremitarum Conuentualium S. Augustini, per vniuersum orbem Christianum diffusus, circa an. 390. primùm in Italia & postea in Africa à S. Augustino institutis, vt volunt.

Cæterùm vt variæ Canonicorum Regulariû, sic & Eremitarum Augustinianorum, variæ sunt Congregationes reformatæ: quas inter hodie primaria est Lombardica; hanc sequitur Corbonaria, & post Licetana.

Congregatio Eremitarum S. Augustini de

Liceto, apud Senas Italiae urbem, anno 1050. instituta.

Congregatio Eremitarum Corbonaria nuncupata, in regno Neapolitano, an. 1399. per Simonem Cremonensem instituta.

Congregatio Eremitarum Perusina, aliàs Sanctæ Mariæ de Populo in Umbria, anno millesimo quadringentesimo vigesimo quarto.

Congregatio Lombardica anno 1444. per Ioannem Rocquium Papiensem, Gregorium Cremonensem in vrbe Cremensi instituta. Quæ congregatio inter omnes Reformatas, siue Obseruantes apud Italos est celeberrima.

Congregatio Eremitarum S. Mariæ de Môte Ortono, apud Patauium, an. 1460. per Simonem Camerinensem inchoata.

Congregatio Baptistarum per quemdam nomine Baptistam, natione Genuensem an. 1484. instituta, quæ & Genuensium dicitur.

Congregatio Apuliæ alias de Dulceto an. 1492. per Felicem natione Apulum, in Apulia instituta.

Congregatio Germaniæ seu Saxoniae anno millesimo quadringentesimo nonagesimo septimo, per Andream Prolem instituta: quæ postea est extincta, cum ex ea Martinus Lutherus impijssimus apostata prodijisset.

Congregatio Zampanensis anno 1502. in
Cala-

Calabria per Zampanam Calabrum inchoata.

Congregatio S. Augustini de Dalmatia, eodem anno in Sclauonia inchoata.

Congregatio Eremitarum Sancti Pauli primi Eremitæ, anno 1555. inchoata. Cuius Congregationis multa sunt monasteria in Hispania & nonnulla in Italia, circa urbem Romam.

Est & Congregatio Bituricensis Eremitarum in Gallia, qui Biturigis, Pictaviij, Latiniaci & alibi, suos habent conuentus.

Ordo Cruciferorum seu Crucigerorum in Italia celebris; cuius originem referunt ad tempora S. Cleti Papæ, qui D. Petro successit, aut S. Helenæ Imperatricis.

Congregatio Huiensis Crucigerorum in Germania, Belgio, Gallia, alijsque prouincijs Transalpinis celebris circa an: 1216. inchoata. Cuius Præfectus generalis residet Huy ad Mosam flu. in diocesi Leodiensi.

Congregatio Crucigerorum in Hispania.

Ordo S. Brigittæ, qui est monialium & monachorum, per S. Brigittam institutus, & an. 1370. per Urbanum V. confirmatus.

Ordo seu Congregatio S. Pauli primi Eremitæ, per Eusebium virum pium, circa ann. 1215. inchoata.

Ordo Seruitarum, seu Seruorum Beatæ

. B . 2 . Mariæ

Mariæ circa an. 1233. vel 1252. inchoatus, quem mirificè amplificauit S. Philippus Binitius nobilis Florentinus.

Ordo Fratrum Vitæ communis, siue fratrum Hieronymianorum à Gerardo Magno Dauentriensi an. 1376. inchoatus. Habuerunt ij, celeberrimas olim Scholas per Germaniâ superiorem ac inferiorem, vt hodie Patres Societatis Iesu.

Ordo Alexianorum siue Cellitarum in Belgio celebris, qui contagione laborantibus adstant & sepeliendis mortuis piam operam impendunt.

Ordo seu Congregatio Nigrarum Sororum in Belgio, quæ agris & peste infectis piè inferuiunt.

Ordo Charitatis nostræ Dominæ, circa an. 1300. in Gallia inchoatus.

Ordo Hieronymianorum Eremitarum S. Hieronymi, an. 1300. à Petro Gambacurta institutus, in Italia.

Congregatio Hieronymianorum in Hispania celebris. *an. 1373.*

Ordo fratrum Mendicantium S. Hieronymi Pesulensis, an. 1405. per Redonem Comitem Grauellæ in Italia institutus.

Ordo siue Congregatio Apostolicorum, siue Barnabitarum, à S. Barnaba Apostolo dicitur institutus, cuius Congregationis Sodalibus anno millesimo quadringêtesimo octogesi-

gesimo quarto Innocentius VIII. regulam S. Augustini præscripsit.

Congregatio S. Ambrosij ad Nemus anno 1431. ab Eugenio IV. confirmata.

Congregatio Bonorum hominum in Anglia anno 1257. per Richardum, Henrici III. Regis Angliæ fratrem, inchoata.

Ordo Saccitarum, siue Fratrum de Pœnitentia IESV Christi, desijt.

Congregatio S. Georgij de Alga apud Venetios, Canonorum Sæcularium per Antoniũ Corrarium patritium Venetum inchoata, & per S. Laurentium Iustinianum primum Patriarcham Venetum, mirificè illustrata.

Ordo Guilielmitarum, auctore S. Guilielmo Duce Aquitanix. Alij tamen dicunt hos Guilielmitas militare sub Regula S. Benedicti.

Ordo Ministrantium infirmis, per B. Iohannem Lusitanum circa annum 1540. inchoatus Granatæ, & sub regula S. Augustini anno 1571. Kalend. Ianuar. per Pontificem Maximum confirmatus. Ab Italis vulgò dicuntur *Fate beu Fratelli*. horum cõstitutiones exstant typis editæ, vnà cum vita B. Iohannis conscripta per Franciscum de Castro, presbyterum & Rectorem Hospitalis Granatensis.

Ordo Clericorum Regularium minorum, Romæ nostro sæculo institutus, nisi fallor sub Regula S. Augustini. Horum domus seu

Conuentus primarius est Romæ ad S. Laurentium in Lucina: habent & alium Conuentum ad S. Agnetem in Agone.

Ordo Clericorum, seu Presbyterorum B. Mariæ Magdalensæ, aliàs de Pœnitentia initio Pontificatus Clementis VIII. Romæ institutus, sub regula Sancti Augustini, nisi fallor.

Ordo Equitum Hospitalanorum S. Ioannis Hierosolymitani, cuius olim sedes primaria fuit Rhodus, hodie Melita Insula, vulgò *Malta*: vnde nunc Melitenses vocantur.

Ordo Equitum Marianorum siue Teutonicorum in Germania ac Prussia.

Ordo Equitum S. Mauritij & S. Lazari in Sabaudia.

Ordo Equitum S. Mariæ de Monte Carmelo & S. Lazari, in Gallia.

Ordo Equitum Sancti Iacobi, in Hispania.

Ordo Equitum IESV Christi contra Albigenses, à S. Dominico institutus.

De his ordinibus Equestribus, consule origines nostros Equestres.

CAPVT V.

IACOBI VITRIACI CARDINALIS

& Episcopi Aconensis testimonium de

Canonicis Regularibus sui

temporis.

ILLI, qui Canonici Regulares dicuntur
 B. Augustini regulam pro fundamento religionis habentes, media & regia via incedentes, secundum primas regularum institutionem Observantias, camisijs & femoralibus, superpellitijs & pellibus, culcitis & lintheaminibus vtuntur. Camisias & femoralia de nocte non deponunt. Post matutinas ad cubicula reuertentes, causa recreationis, dormiunt. Nouem lectionum numerum in nocturno officio non excedunt; tribus diebus in hebdomada carnes edunt; pisces, oua, & caseum, in refectorio diebus alijs māducant. Ipsis autem prandentibus, vnus eorum diuinarum Scripturarum recitat lectiones. Sub vnus Abbatis vel Prioris obedientia continenter viuunt, proprium autem eis habere non licet: animarum curas licitum est eis suscipere, & Ecclesias parochiales regere. Alias præterea habent canonicas institutiones, & regularia decreta, quæ si diligenter, & cum timore diuino obseruare & adimplere studuerint; manna absconditum &

thesauros indeficientes, & præmium sempiternum in splendoribus Sanctorum, gloria & honore coronati, possidebunt. Væ igitur illis, qui murmurantes, queruli, loquaces & garruli, mendaces & detractores inter fratres discordiam seminantes, ignaui, otiosi, & desides secundum desideria sua ambulantes, inflati & inanes, inuidi, cõtentiosi & impatientes, auari & ambitiosi, incompositi & imprudentes, gulæ & renibus fræna laxantes, maioribus suis inobedientes, & primum votum irritum faciêtes, tam sanctum ordinem quasi contemptibilem reddiderunt, multos scandalizantes, & tantò laicis turpiores, quantò in operibus sanctitatis, prout altitudo gradus, & ordo professionis exigit, debuerunt esse priores. De quibus scriptum est: *Meretrices & publicani præcedent vos in regno cælorum.* Ipsi enim tanquam sepulcra foris dealbata, intus autem pleni immūditijs & ossibus mortuorum, & putredine cadauerum, adeò ferentes in naribus bonorum virorum secum cohabitantium effecti sunt, quòd multi cum iam sustinere non possent, ab eis discesserunt, ad aliam religionem, mutato habitu, fugientes. Quidam autem in eodem habitu, & sub eadem regula permanentes, prædictis velut folijs defluentibus, fortiter perstiterunt ad Observantiam regulæ sanctæ, & reformationem Regularium institutionum, tam in se quam

quàm in alijs tota virtute laborantes, & totis desiderijs anhelantes. Conuentus siquidem Canoniorum regularium *S. Ioannis in Vineis Sueß enensis, & S. Auberti Cameracensis, & Sancta Maria Blesensis, & S. Nicolai de Oegnies,* De his monaste-rijs, vide infra cap. 37. et 40. cùm quibusdam alijs quasi pauci racemi con-sumpta vindemia, in virtute religionis & feruore charitatis, & decore honestatis permanserunt. Ascendentes de virtute in virtutem, & odore bonæ vitæ & sanctæ conuersationis multos allicientes de mundi naufragio ad congregationem suam, tanquam ad securum tranquillitatis portum, traxerunt.

Ita Iacob Vitriacus, qui in Belgio diu vixit, & anno 1244. obiit.

CAPVT VI,

**SENTENTIA LATA A PIO V. PON-
tifice Maximo, in causa Præcedentia, ad relatio-
nem trium S. R. E. Cardinalium, in fauorem Ca-
noniorum Regularium, ordinis S. Augustini, Con-
gregationis Lateranensis, contra Monachos
ord. S. Benedicti, congregationis
Casinensis.**

CHRISTI nomine inuocato, pro tribu-
bunali sedentes, & solum Deum præ-
oculis habentes, per hanc nostram definiti-
uam sententiam, quam ferimus in his scriptis,
in causa & causis, quam coram nobis, & quas

dilectis filijs nostris Ioanni Michaeli Sarra-
ceno tit. Sanctæ Anastasiæ, Ioan. Baptistæ Ci-
cadæ tit. Sancti Clementis, ac Bernardino
Scotto, tit. Sancti Matthæi S. R. E. Cardi-
nalibus primo audiendas, cognoscendas, &
per eos decidendas & terminandas, & deinde
per præfatos Cardinales nobis referendas
commisimus, inter dilectos filios Abbates,
Prælatos, & Canonicos Regulares ordinis
S. Augustini, congregationis Lateranensis,
& vniuersam eorum congregationem, ex
vna, & Prælatos, Abbates, & Monachos or-
dinis Sancti Benedicti congregationis Cas-
sinensis, aliàs Sanctæ Iustinæ de Padua
nuncupatos, & dictam eorum congregatio-
nem, de & super Præcedentia, & iure inter
eos præcedendi tam in processionibus, quàm
in Generalibus & Synodalibus, seu Prouin-
cialibus concilijs, omnibusque actibus pub-
licis, & priuatis, rebusque alijs in actis cau-
sæ & causarum huiusmodi latiùs deductis,
& illorum occasione in prima seu alia ver-
sæ fuerunt, & vertebantur instantijs, parti-
bus ex altera: Causa huiusmodi coram di-
ctis Cardinalibus ad plenum ventillata, ac
sæpiùs auditis partibus, & dubijs in ea plenè
discussis, ac resolutis, ac visis de iure viden-
dis, & demùm per dictos Cardinales nobis
matura desuper facta relatione, pronun-
ciamus, decernimus & declaramus Abbates,
Præ-

Prælatos, & Canonicos Regulares congregationis Lateranensis, vti clericos dimissa superiori veste, pallio, seu cappa in linea veste, clericali que habitu incedentes (quod etiam in alma nostra Vrbe Roma consuetum fuit, & nunc obseruatur) in processionibus, & omnibus alijs actibus publicis & priuatis, tam in dicta alma Vrbe nostra, nostro que & successorum nostrorum conspectu, quam alijs vniuersis, ac quibuscumque alijs ciuitatibus, terris, opidis, & locis, dictos Abbates, Prælatos & Monachos ordinis Sancti Benedicti Cassinensis præcedere debuisse, & debere, eosdem que Abbates, Prælatos, & Canonicos Regulares, dictam que eorum congregationem, vt supra incedentes dictis Abbatibus, Prælatibus & Monachis Sancti Benedicti, & eorum congregationi in omnibus & singulis præmissis, præferendos, anteponendos, & in digniori loco collocandos fore & esse. Abbates verò dictarum Congregationum Lateranensis, & Sancti Benedicti singulariter, & per se, absque eorum Conuentibus, in concilijs Generalibus, Prouincialibus & Synodalibus, & alijs actibus publicis & priuatis, in quibus Abbates de iure, vel de consuetudine locum & votum habent, vel pro tempore quomodolibet habebunt, inter sese iuxta singu-

singulorum ipsorum. Abbatum ibidem interuenientium priorem & antiquiorem promotionem ad Abbatiam, atque illa promotione duntaxat, non autem congregatione & ordine, cuius fuerint, attentis, præcedere ac præferri, & indigniori loco collocari debuisse & debere, prout præferimus. anteponimus, collocamus, præferriq; anteponi, & collocari respectiuè mandamus; Iactationes quoq; molestationes, oppositiones, perturbationes, vexationes & impedimenta quæcunq; per præfatos Abbates, Prælatos & Monachos dicti ordinis S. Benedicti, & dictam eorum congregationem eisdem Abbatibus, Prælati, Canonicis Regularibus dicti ordinis, & eorum congregationi de & super præfatis omnibus & singulis, & illorum occasione quomolibet factas, præstitas, & illatas, factaque præstita, & illata fuisse & esse temerarias illicitas, indebitas, & iniustas, temerariaque, illicita, indebita & iniusta, ac de facto præsumptas & præsumpta, illasque & illa præfatis Abbatibus, Prælati & Monachis fecisse & facere minimè licuisse, nec licere de iure, & propterea de & super illis, ac dicto iure præcedendi vt supra, omnibusque alijs & singulis præmissis perpetuum silentium imponendum fore & esse decernimus, atque imponimus

Ita refero, & censeo iudicandum esse, Ioannes Michael Cardinalis Sarracenus.

Ita

Ita refero, & censeo iudicandum esse, Ioannes Baptista Cardinalis S. Clementis.

Ita refero, & censeo iudicandum esse, Bernardinus Cardinalis Tranensis.

CAPVT VII.

BREVE EIVSDEM PII PAPAE IV. IN
quo suppleantur omnes & singuli Processus & Sententia praedicta, defectus etiam substantiales, si quis forsitan interuenerint, ac mandatur, ab omnibus inuiolabiliter obseruari debere praedictam sententiam sub pœnis & censuris.

Pius Papa Quartus

AD futuram rei memoriam. Sedis Apostolicæ prouidentia circumspècta (nè rursus ea, quæ in controuersijs inter personas ecclesiasticas, præsertim Altissimo sub regulari professione famulantes versantur, in molestos cõtentionis anfractus relabantur) maiorem solet, dum id res ipsa requirit, adhibere cautionem. Sanè nuper postquam, sicut nobis innotuerat, ab antiquis vsq; temporibus, etiam suprâ centum annos retroactos, lis & causa, seu controuersia inter dilectos filios Rectorem generalem & Canonicos Regulares sancti Augustini Congregationis Lateranensis ex vna, ac Monachos S. Benedicti, ordinis

dinis Cassinensis, aliàs Sanctæ Iustinæ de Pa-
 dua, ex altera, super illorum præcedentia sub-
 orta, & coram diuersis iudicibus etiam in no-
 stro Palatij Apostolici auditorio ventillata,
 ac demùm non sine animi nostri molestia in
 OEcumenico Concilio Tridentino, inter
 earundem congregationum Abbates renoua-
 ta fuerat: Nos cõsiderantes, lites & cõtrouer-
 sias huiusmodi in Ecclesia præsertim inter re-
 ligiosas & reformatas personas, quæ relictis
 mundi vanitatibus, votum suum in humili-
 tatis spiritu Domino & Deo nostro (qui se
 pro nobis vsq; adeo humiliavit, vt formam
 serui acciperet) persoluere profitentur, non
 modicũ illi præclaræ Deoq; præcipuè dilectę
 virtuti, quæ est humilitas, labem infundere,
 populoq; scandalũ generale, ac propterea il-
 las omni ratione submonendas, publicæq; re-
 ligionis tranquillitati, ac ministrorũ Dei re-
 conciliationi, & mutuæ dilectioni quam pri-
 mum consulendũ esse rati; Motu proprio di-
 ctas causas & controuerfias vbilibet & coram
 quibusuis iudicibus, motas, & in quibusuis in-
 stantijs indecisas pendentes, ab eisdem iudi-
 cibus ad nos auocauimus, illasq; dilectis filijs
 nostris Ioanni Michaeli sanctę Anastasię Sar-
 raceno, Ioanni Baptistæ sancti Clementis Ci-
 cadæ, ac Bernardino Scotto, nuncupatis, S. R.
 E. presbyteris Cardinalibus audiendas, co-
 gnoscendas, & decidendas per quãdam mo-
 tus

tus proprij schedulá, & deinde illas per aliud nostrũ rescriptum eisdẽ Cardinalibus per eos audiendas tantũ, nobisq; referendas cõmisi-
 mus. Qui quidẽ Cardinales dictis partib. ea-
 rumve Procuratoribus & Aduocatis pluries
 auditis, dubijsq; emergentib⁹ ad plenũ discuf-
 sis & resolutis, cõperto satis per eos ex cõplu-
 ribus litteris Apostolicis diuersisq; alijs do-
 cumentis, rationibus & probationibus, q̃ ipsi
 Canonici fuerũt & sũt de illis clericis à S. Au-
 gustino, quinimò à sanctis Apostolis institu-
 tis, eosdẽ Canonicos tam suæ antiquæ institu-
 tionis, quàm etiam dignitatis clericalis (quã
 eos statim cum professionem regularem e-
 mittunt, insignitos esse oportet) aliarumq;e
 qualitatũ in eis existentium rationem, di-
 ctamq;e illorum Congregationem Lateran-
 nensem præfatos Monachos & eorum con-
 gregationem Cassinensem præcedere debere
 censuerunt & concluderunt, suamq; conclu-
 sionem homini ad audientiam nostrã retule-
 runt. Vnde nos illorũ relatione intellecta, ea-
 que per nos diligẽter examinata, quoniã eam
 in omnibus suis partibus veritati & iuri con-
 sonã cõperimus per nostrã diffinitiuã senten-
 tiã iudicauimus, decreuimus & declarauimus.
 Abbates, Prælatos, & Canonicos Regulares
 cõgregationis Lateranẽs. vti Clericos dimissa
 superiori veste, pallio seu cappa, in linea veste
 clericaliq; habitu incedẽtes (q̃ etiam in alma
 vrbe

*Canonici
 regulari
 antiqui-
 tas.*

vrbe consuetum fuerat, & tunc obseruabatur) in Processionibus, & omnibus alijs actibus publicis & priuatis, tam in dicta vrbe, nostroque & aliorum Romanorum Pontificum successorum nostrorum cōspectu, quam aliàs in vniuersis & quibuscumque alijs ciuitatibus, terris, oppidis, & locis, Abbates, Prælatos & Monachos ordinis S. Benedicti congregationis Cassinensis prædictos præcedere debuisse & debere, ac eosdem Abbates, Prælatos & Canonicos Regulares, dictamq; eorum Congregationem, vt præfertur incedentes, dictis Abbatibus, Prælatibus & Monachis sancti Benedicti & eorum congregationi in omnibus & singulis præmissis, præferendos, anteponendos, & in digniori loco collocandos fore & esse; Abbates verò dictarum congregationum singulariter & per se absque eorum Conuentibus in Concilijs generalibus, Prouincialibus, Synodalibus, ac alijs actibus publicis & priuatis, in quibus Abbates de iure vel consuetudine locum & votum habent, vel pro tempore quomodolibet habebunt, inter sese iuxta singulorum ipsorum Abbatum ibidem interuenientium priorem & antiquiorem promotionem ad Abbatiam, ac illorum promotione duntaxat, non autem congregatione, & ordine, cuius sint, attentis, præcedere & præferri, & in digniori loco collocari debuisse & debere, prout & tunc præ-

prætulimus anteposuimus, & collocauimus, præferriq̄ue anteponi, & collocari mandauimus, iactationes quoq; molestatiões, opprefiones, perturbationes, vexationes & impediméta quęcumq; per Abbates, Prælatos, & Monachos prædictos & eorum congregationem Cassinensem eisdem Abbatibus, Prælatiſ & Canonicis Regularibus congregationis Lateranensis super præfatis omnibus & singulis & illorum occasione quomodolibet factas, præstitas, & illatas, facta, præstita, & illata fuisse & esse temerarias, illicitas, indebitas, & iniustas, temerariaq̄ue, illicita, indebita & iniusta, ac de facto præsumptas & præsumpta illasq̄ue & illa Abbatibus, Prælatiſ & Monachis, Congregationis Cassinensis huiusmodi fecisse, & facere minimè licuisse neque licere de iure. Et propterea de & super illis ac dicto iure procedendi, omnibusq̄ue & singulis alijs præmissis perpetuum silentium imponendum fore & esse, & tunc imposuimus, prout in rescripto, relatione & sententia prædictis plenius continetur. Ne autem de sententiæ aliorumq; præmissorum validitate vlllo vnquam tempore dubitari, ac propterea vel alio quouis prætextu rem maturè discussam & iudicatam rursus in controuersiam retrahi, neve denuò in Ecclesia Dei inter tales personas religiosas contentiones exoriri ac populo scandala generari contingat, tempe-

stiue prouidere ac supremam huic negotio
 manum apponere cupientes, necnon verio-
 res litterarum singulorum predecessorum, ac
 rescripti processus, relationis, sententiæque
 præfatorum & inde secutorum tenores præ-
 sentibus pro suffragijs expressis habentes.
 Motu simili non ad ipsorum Abbatum Præ-
 latorum, & Canonicorum Regularium con-
 gregationis Lateranensis, vel alterius pro eis
 nobis super hoc oblata petitionis instan-
 tiam, sed ex mera deliberatione & certa sci-
 entia nostra, ac de Apostolicæ potestatis
 plenitudine ad effectum executionis dictæ
 sententiæ tantum, omnes & singulos pro-
 cessus & sententiæ præfatorum defectus et-
 iam substantiales, si qui forsan in eisdem in-
 teruenerint, harum ferie supplemus, ac ean-
 dem sententiam vnâ cum eius processu va-
 lidos & efficaces esse, suosque plenarios & in-
 tegros effectus fortiri & inuiolabiliter ab om-
 nibus obseruari debere, nec partes ipsas ab
 eis vlllo vnquâ tempore quouis prætextu quæ-
 sitone colore resiliire posse, sed illorum ob-
 seruationem teneri, censurisq; & pœnis tam
 ecclesiasticis, quam pecuniarijs ad id cogi &
 compelli, neq; monachos eorumue congrega-
 tionē aduersus sententiam aliaue præmissa
 in pristinū statum quouis quæsito colore, vel
 ingenio restitui, nec illa oppugnantes audiri,
 præsentēsq; litteras de subreptionis vel obre-
 ptionis

ptionis vitio, aut intentionis nostræ, aut alio quouis defectu notari seu impugnari posse. Sicque & non aliter per quoscunq; Iudices & Cômmissarios, etiã S. R. E. Card. sublata eis & eorum cuilibet, quavis alter iudicandi & interpretandi facultate & autoritate, iudicari & definiri debere, ac quicquid secus à quaquam, quavis autoritate sciëter aut ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus, præmissaq; omnia perpetuò statuimus, vtque ita fiant & obseruentur volumus atq; mandamus, similiter venerabili Fr. Episcopo Amerino & dilectis filijs nostro in alma Vrbe & eius districtu Vicario in spiritualibus, ac Curiaë Causarũ cameræ Apostolicæ auditori generalib⁹ per præsentés motu parimandâtes, quatenus ipsi vel duo, aut vnus eorum per se vel aliũ seu alios præsentés litteras, & in eis contenta quæcunq; vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris generalis & Abbatum, Prælatorum ac Regularum Canonicorum S. Augustini congregationis Lateranensis præfatorum, vel alicuius eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac illis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant autoritate nostra illos suppletionē, decreto, statuto, voluntate & mandato, alijsque promissis pacificè frui & gaudere, Non permittentes eos vel eorũ quempiã desuper, p quoscunq; quomodo-

libet indebitè moleſtari, perturbari, vel inquietari; contradictores quoſlibet & rebelles per ſententias, cenſuras, & tam Eccleſiaſticas & pecuniarias etiam arbitrio ſuo moderandas & applicandas, quàm etiam priuationis beneficiorum Eccleſiaſticorum per ipſos contradictores obtentorum pœnas, aliaque iuris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcèdo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus illos ſententias, cenſuras, & pœnas huiusmodi incuriſſe declarãdo, illoſq; etiam iteratis vicibus aggrauando & interdictum Eccleſiaſticum imponendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus ſit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus præmiſſis, ac felicis recordationis Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo quiſpiam præſentiũ vigore vltra tres dietas ad iudicium non trahatur, ac alijs quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Monafteriorum & Ordinum; ac congregationũ præfatorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, vel conſuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatorijs derogatorijs, alijsque efficacioribus & inſolitibus capitulis irritantibusque, & alijs decretis in genere
vel

vel specie, etiam motu proprio & sciētia quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, illorum tenores pro expressis & insertis habētes (illis aliās in suo robore permāsuris) hac vice duntaxat specialiter & expressè derogamus, contrarijs quibuscunque, aut si aliquibus communiter vel diuifim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspēdi, vel excommunicari non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionē. Volumus autem quod præsentium transsumptis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, in iudicio & extra vbilibet locorū plena & indubia, eademq; prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die xviii. Ianuarij M. D. L X I V. Pontificatus nostri anno quinto. 1564.

CAPVT VIII.

CANONICORVM REGVLARIVM
varie Congregationes reformatæ.

ANNO salutis humanæ 1080. sub Gregorio VII. vt testatur Volaterranus,

lib:21.inftaurauit ordinem Canonicoꝝ regularium *Iuo* in Ecclefia S. Quintini Bellouaceni, qui fuit eiuſdem Eccleſiæ Præpoſitus, & poſtea Epiſcopus Carnotentis; qui q̄; poſt *Iſidorum* fuit Decretorum collector.

Eodem tempore per Galliam idem Canonicoꝝ regularium Ordo florere cœpit ſub *Arnulpho* Abbate, & Epiſcopo Lugdunenſi: vt refert *Nauclerus* vol.2.Chron.gener.37.

Eundem ordinem reuocauit, teſte *Volaterrano*, *Fridianus* Epiſcopus Lucēſis, per Tuſciam & vniuerſam penè Italiam.

Anno item, vt refert idem *Volaterranus*, redēptionis humanæ 1401. auctore *Leone* cognominato *de Carate*, ciue Mediolanēſi, Canonico regulari, orta eſt apud cœnobiū S. Mariæ de Frigionaria, in diœceſi Lucenſi, cōgregatio Canonicoꝝ regularium, quæ dicta eſt *Congregatio Frigonaria*, & poſteà iuſſu *Eugenij* IV. cuius auctoritate eſt approbata, vocataq̄; fuit *Lateranenſis Congregatio*.

Anno Chriſti Domini 1410. cœpit alia Congregatio Canonicoꝝ regularium, quam fundarūt *Stephanus* & *Hieronimus*, viri Senenſes, Eremitæ Auguſtiniani. Hi enim cum alijs paucis, *Gregorio* XII. approbante, ad ædem S. Saluatoris in Scopeto propè Florentiam migrarunt; & ibi cœnobiū exſtruxerunt, vnde dicta eſt *Congregatio Scopetina* feu *S. Saluatoris*, teſte *Volaterrano*. Vtuntur veſte alba, ſcapu-

ſcapulari item albo, & tunica alba linea. Cùm prodeunt in publicum & incedunt per urbē, aſſumunt pallium nigrū, quo teguntur. Quadraginta per Italiam conuentus habent.

Eſt & alia Congregatio, teſte eodem Volaterrano, Iulij II. auctoritate confirmata, quæ nomine *S. Petri de monte Corbulo*, in Florentina diœceſi appellatur. Cuius congregationis Clerici hospitalitatem colunt, & pulchrum atque humilem cucullum linteis craſſiſque tuniculis ſuperinduunt. Hæc Volaterranus, lib. 21.

Eſt & Congregatio Canoniorum *Sancti Gregorij in Alga* Venetijs, quam illuſtrauit Beatus Laurentius, Iuſtinianus & Eugenius Quartus, Canonici vtuntur amiſtu cærulei coloris.

Cæterùm quæritur, quomodo propagatus ſit ordo Canoniorum regulariū. Volaterranus lib. 21. in Anthropol. ait, hunc ordinē propagatū & mirificè auctum fuiſſe, ſic vt ex eo exſtiterint triginta ſex Romani Pontifices, Cardinales trecenti, viri ſanctitate vitæ clari, & in Sanctorum numerum adſcripti, ſepties mille & quingenti. Et poſteà numerat Romanos Pontifices, Gelafium Primum, Leonem VIII. Alexandrum II. Paſchalem II. Lucium II. Alexandrū III. Innocentiū III. Honorium III. Potuiſſet hiſ etiã adiungere Anaſtaſium IV. & Adrianum IV. Auguſtin. Tici-

nensis in suo Propugnaculo ordinis Canonici part. 1. cap. 1. 2. 3. & 14. & part. 5. confirmat. 14. scribit; Ex ordine Canoniorum regularium fuisse Romanos Pontifices quinquaginta quatuor, Cardinales S. Romanæ Ecclesiæ mille quingentos sexaginta septem, viros, qui sunt in Sanctorum numerum relati fuisse ducentos ultra sedecim millia. *Et Ecclesiam Romanam, inquit, gubernauit hic ordo per annos quingentos & sex.* Penes hos auctores, quos nominaui, sit fides. Onufrius Panuinius in lib. de 7. Ecclesijs Urbis scribit in hunc modum: *Gelasius Primus, circa annum Domini 400. constituit in Ecclesia Lateranensi clericos Canonicos, qui seruabant regulam Apostolorum, nihil propriũ habentes, sed in communi, iuxta regulam S. Augustini viuentes. Postea Gregorius III. posuit monachos in Ecclesia Lateranensi, vt in ea preces quotidie cantarent. Deinde monachis deficiẽtibus, iterum sunt in eadem Ecclesia Clerici Canonici constituti, qui more monachorum religiosam vitam institutum seruabant: & Priori, loco Abbatis, parebant, & in communi domo habitabant. Et ex hoc Lateranensi Canoniorum regularium monasterio fuerunt Romani Pontifices Alexander I. Urbanus II. Paschalis II. Honorius II. Innocentius II. Alexander III. Innocentius III. Honorius III. Et durauit, inquit Onufrius, Lateranense Canoniorum regularium monasteriũ octingentos annos vsq; ad Bonifaciũ VIII. qui anno Do-*

mini

mini 1300. exclusis è monasterio Canonici regularibus, posuit in eo Canonicos seculares. Ita Onufrius.

CAPVT IX.

CONGREGATIO LATERANENSIS
Canonicorum Regularium.

CANONICI Regulares ordinis S. Augustini, dicti Lateranenses, ab Apostolis primum (vt narrant historiæ) traxerunt originem, sed postmodum à B. Augustino, fuit ista Congregatio regulariter ordinata: cùm quibus Canonicis, factus ipse presbyter, à Valerio Episcopo, secundum regulam ab Apostolis traditam aliquamdiu vixit. Qui cum, post multa temporum spatia, varias à laudabilibus viris Reformationes accepissent, secundumque illas varia fortiti essent nomina; inter alias prima fuit ista Congregatio Lateranensis. Quæ tandem fuit reformata in templo S. Mariæ Frigionariæ, propè Lucam Etruriæ urbem, anno millesimo quadringentesimo septimo, à quodam clerico nobilissimo Romano, nomine *Bartholomeo*, illustrissimæ familiæ Columnæ, eiusque socio *Iacobo* de Anogradis, V. I. Doctore excellentissimo. Olim, idque per octingentos ferè annos, vsque ad Bonifacium VIII. sedem habuerunt in basilica Lateranensi, à Gelasio I.

ibidem collocati. Ex qua basilica licet postea pluries fuerint eiekti, atque iterum regressi; tandem sub Sixto IV. Summo Põtifice, illius possessionem prorsus amiserunt: non tamen titulum & priuilegia, quę idem Pontifex ipsis concessit, vnà cum monasterio *S. Maria Paris*, in quo etiamnum Romę sedem ac domicilium habent.

CAPVT X.

AROASIENSIS CONGREGATIO
Canonicorum Regularium, per Belgium
& Franciam.

ANNO 1097. duo pij sacerdotes Conon & Heldemarus Aroasiam monasteriũ fundarunt, quod hodie visitur secũdo ferè lapide à Bapalma Artesiæ opido versus fines regni Galliæ. Quo factum vt bellis inter Gallos & Belgas sæuientibus non semel fuerit destructum.

In hac Abbatia tanta fuit olim regularis disciplinæ Obseruantia, vt illius regimini, quamplurima sese Monasteria olim submiserint & amplissimæ Cõgregationis, inde Aroasiensis dictę, caput olim exstiterit.

Catalogum porrò monasteriorũ, quę Aroasiensi Congregationi paullatim accesserunt, hunc nobis R. P. Franciscus Barrius, Prior Aquicinctinus transmisit.

N O M I N A M O N A S T E R I O R V M,
quorum Abbates dextro in latere confi-
dere solent in congregatione
solemni.

TOTIVS congregationis caput & prin-
 ceptus est Aroasiense monasterium.

Beatæ Mariæ monasterium Henniense,
 seu S. Martini de Henniaco, vulgò *Hennius*
Lietart.

B. Mariæ monasterium Boloniense, fun-
 datum anno 1159. dirutum autem anno 1544.
 ab Henrico VIII. Angliæ Rege.

Monasterium S. Eligij Fontis in Caluiaco,
 aliàs à Caluiaco, Gallicè Chanij.

Monasterium S. Marci, seu S. Nicolai in
 pratis iuxta Tornacum.

Cisoniense S. Calixti monasterium, anno
 octingentesimo trigesimo octavo, à S. Eue-
 rardo Comite fundatum.

Monasterium S. Ioannis Baptistæ, iuxta
 Chocques, Artesiæ pagum in agro Bethu-
 niensi.

Monasterium S. Mariæ à Bello loco, quod
 à monasterio Ioannis iuxta Chocques ini-
 tium habet.

Zunebecanum S. Mariæ monasterium, an.
 1578. per tumultus bellicos dirutum.

Monasterium Sanctæ Mariæ à Castri-
 cijs.

Mona-

Monasterium S. Ioannis Baptist. in Valentiana Hannoniæ vrbe, quod monasticæ huius suæ institutionis originem traxit à monasterio S. Crispini in Cauea apud Suefsiones, anno III2.

Bartholomæi monasterium Brugense, quod Latinè Quercetum, Flandricè *Oecboudt* nuncupant; quòd monasticæ huius suæ institutionis originē habuit à monasterio S. Marci siue S. Nicolai in pratis, iuxtà Tornacum, anno 1050.

Bethleemeticum monasterium in Alemania.

S. Patritij monasterium in Hibernia. fuit illud, vt arbitror, olim situm in primaria vrbe Dubliniési. Constat enim ex Actis S. Laurentij Archiepiscopi Dubliniensis, ipsum Canonicos seculares in Canonicos regulares Aroasiensis Ordinis transformasse. Vide Surium 14. Nouemb. Tom. 6.

NOMINA MONASTERIORVM,
quorum Abbates ad sinistrum latus sedent in comitijs solemnibus.

Monasterium S. Mariæ à Nemore, nunc Guisseauuilla, aut Riuouilla, fundatum à Dominis seu Toparchis Creciacensibus, cuius Abbas dicebatur Prior, vt loquuntur, Congregationis Aroasiensis.

Monasterium S. Crispini in Cauea apud Suefsiones.

Monasterium S. Vulmari Bononiense, in Gallia, ab Henrico VIII. Anglię Rege dirutum.

Monasterium S. Leodegarij apud Suefsiones.

S. Amandi monasterium Mareolense, apud apud Atrebatũ, à S. Bertilia virginę fundatũ.

Monasterium à Claro Fageto.

SS. Petri & Pauli monasterium Varneftunense, vulgò VVarnefton.

Castellionense monasterium, quod originem habet à monasterio B. Marię in Nemore.

Monasteriorum à Dodellieuilla, seu Dodeuilla.

Monasterium S. Marię à Sagano in Silesia, & dicecesi Vratislaviensi; cuius monasterij Abbas Alardus VIII. Kalen. Maij defunctus notatur, in Catalogo seu libro defunctorum monasterij Aroasiensis.

Monasterium S. Christophori Fanopinense, seu Falenpinense fundatum ann. 1039. apud Insulas Flandrię urbem.

Monasterium S. Marię & S. Huberti in atrio in Vosago, aliàs ab Alteriaco.

Monasterium Dulcis Vallis, iuxtà Middelburgum Flandrię oppidum, quod Meyerus an. 1215. vult conditum, sumptis initijs institutionis ex Brugensi S. Bartholomęi monasterio.

Dirutum est autem anno 1578. per tumultus bellicos.

Atque in hoc quidem Catalogo, non nisi sex & viginti monasteria, præter Aroasiense, recensentur; cum alij tamen velint octo & viginti monasteria Aroasiensem Abbatem agnouisse.

IACOBI VITRIACI CARDINALIS
testimonium de Canonicis Regularibus
congregationis Aroasiensis.

SVNT alij regulares Canonici, qui *de Aroasia* nuncupantur; eo quòd prima huius institutionis Abbatia, quæ caput est omnium aliarum, sic vocetur, in diocesi Atrebatensi sita. Hi siquidem fundamentum regulæ B. Augustini retinentes, vt carnem suam cum vitijs & concupiscentijs arctiùs crucifigerent, carnes à refectorio suo subtraxerunt. Camisijs insuper non vtuntur, sed cum tunicis laneis nocte in dormitorio suo quiescunt. Quasdam etiam alias institutiones necessarias & honestas suprà prædictum fundamentum prudenter ædificantes, contra imminetia pericula sibi præcauètes, addiderunt. Et quoniam nihil magis virtutem religionis conseruat, vbi plures sunt Congregationes & Conuentus, quàm respectus ad vnum superiorem, qui diuersa sub se membra regit & continet, quasi summum & supremum caput; semel

in anno sub primo & principali Abbate generale Concilium celebraturi conueniunt, vt omnes vnanimiter huius ordinis Abbates, secundum quod religioni viderint expedire, corrigant corrigenda, refecent superflua, instituant & addant quæ fuerint superaddenda, vel secundum temporum aut rerum mutationem, quæ fuerint commutanda commutent, & nouis superuenientibus ita vetera reiiciantur, quod vetustissima veterum, prima scilicet antiquorum Patrum instituta, firmiter & inuariabiliter obseruentur. Principalis siquidem Abbas filias suas, inferiores scilicet Abbantias per se, vel per viros idoneos studiosè visitando, quantum religioni subministret fulcimentum, ne per negligentiam defluat, vel per dissolutionem status religionis eneruatus corruat, ex his liquet conuentibus & congregationibus, quæ ex vno tantum Abbate pendentes, & vni soli superiori intendentes, cum corruente plerumque corruunt, cum non habeant vnde alias fulciantur. Væ siquidem soli, quia si ceciderit, non habet subleuantem. Funiculus autem multiplex non facilè rumpitur: frater enim fratrem adiuuans, est quasi ciuitas munita. Si autem corrupto capite ad Prælatos sæculares membra recurrerint, Scyllam fugientes, frequenter Charybdim incurrerunt, & fugientes arma ferrea, in arcum æreum in-

side-

ciderunt. Quidam enim Ecclesiarum Prælati regularium diffensionibus tantò magis exultant, quantò velut in aqua turbata copiosiorē reperientes piscationem, ab altera vel vtraq; parte hac occasione pecuniam emungere non formidant. Quod si fortè iustos & timoratos inuenerint Prælatos, qui ab omnimunere manus excutientes, eorum partes intercedente pecunia, fouere renuerint, tandem facta ad Dominum Papam appellatione, discurrendi & euagandi materiam libenter inueniunt, & inutilibus expensis ex vtraque parte miserabilem domum eorum obligantes, redditus copiosos & amplas plerumq; consumunt possessiones. *Ita Vitriacus in sua Historia Occidentali.*

Cæterùm floret hodieq; Abbatia Aroasiensis, vt & alię Abbatix eiusdem olim Congregationis, sed proh dolor! desijt ista societas, siue vnio, nec annum amplius capitulum à Congregatione Aroasiensi, vtpotè extincta celebratur.

CAPVT XI.

ORDO SEV CONGREGATIO CANONICORUM regularium S. Rufi,
in Gallia.

CONGREGATIO Canonorum regularium S. Rufi, (quem alij Arnulfum
nun-

reincupant) Paschalis Papæ II. temporibus, circa annum 1107. sumpsit exordium. Beatus namque Rufus, Lugdunensis Episcopus, cum esset egregius diuini verbi præco, monasterijs plurimis in Gallia excitatis, demùm in Italiam transijt, atque in Etruria & alibi multa Canonicorum regularium cœnobia instituit: quorum caput apud Valentiam, Delphinatus seu Prouinciæ Viennensis urbem statuit. Sic Aimarus Falco in historia sua Antoniana, Lugduni an. 1534. edita, Notatque idem in Prouincia Viennensi tria monasteria, religiosorum familiarium capita, numerari: nimirum Cartusiam Maiorem, S. Antonij Viennense monasterium, & dictam S. Rufi Abbatiam.

Huius reformationis meminit Ioachimus Abbas, commentario in Apocalypsim, videturque initia eius referre ad annum circiter 1100.

CAPVT XII.

CONGREGATIO ET ABBATIA

S. Victoris, ad muros vrbis Parisiensis.

INTER Canonicos Augustinianos celeberrima, est familia seu Congregatio Canonicorum S. Victoris, qui nomen hoc induerunt à monasterio S. Victoris Abbatiali titulo
 D illustri,

illustri, ad muros Urbis Parisiensis sito. Quod
 113. quidem monasterium anno 1113. à Ludouico
 Crasso Galliaë Rege fundatum dotatumque
 est; teste Frâncisco Belleforestio in sua Cosmo-
 graphia. Floruerunt hoc in monasterio Hu-
 go & Richardus à S. Victore, Theologi longè
 celeberrimi.

Est autem hodieque in monasterio isto
 Bibliotheca manuscriptorum codicum me-
 dij æui longè præstantissima, quam exteri om-
 nes meritò admirantur, & nos aliquando
 admirati sumus.

Cæterùm haud abs re fuerit Iacobi Vitria-
 ci (qui anno 1244. obiit) de Canonicis S. Vi-
 ctoris testimonium hîc adfuisse. *Sunt alia Ca-
 nonicorum regularium deuota, & humiles & a-
 mabiles Deo congregationes, quæ S. Victoris Ca-
 nonici nominantur; eo quòd prædictus Dei martyr
 patronus & aduocatus sit eorû, in quibus huius or-
 dinis primordia claruerunt. Primus siquidem &
 præcipuus huius sanctæ Religionis conuentus extra
 muros Parisiensis ciuitatis, in Ecclesia quæ dicitur
 S. Victoris, quasi lucerna Domini supra candela-
 brû posita rō solum propinquam ciuitatem, sed ro-
 motas circumquaq; regiones & ad Dei cognitio-
 nem illuminat, & ad charitatem inflamat, tan-
 quam piscina probatica, & luter æneus in templo
 Domini, scholaribus Parisijs commorantibus, &
 varijs populis vndiq; confluentibus aquas purifi-
 cationis subministrans. Hæc siquidem sancta &*
 omnia

omni acceptione digna militantium in castris Domini congregatio, refugium est pauperum, consolatio lugentium, fulcimentum & quasi basis debili-
 lum, recreatio lassorum, releuatio lapsorum, portus tranquillissimus scholarium, quibus de mundi huius naufragio euadere cupientibus sinum misericordiae aperit, & in gremio suo velut pia mater eos fouet & nutrit. Multis à principio Parisiēsis magistris, viris literatis & honestis, velut stellis fulgentibus illustrata, & quasi margaritis pretiosis decorata. Inter quos nominatissimus & praecipuus exstitit citharista Domini, organum Spiritus sancti, Magister Hugo de Sancto Victore dictus, qui malo granata tintinnabulis coniungens, exemplo sanctae conuersationis, multos ad honestatem incitauit, & melliflua doctrina ad scientiam erudiuit. Multos autem aquarū viuentiam puteos effodiēs, libris suis, quos de fide & moribus tam subtiliter quam suauiter differendo edidit, incerta & occulta diuinae sapientiae pluribus aperuit, mortalem sui memoriam velut compositionem odoris, & opus pigmentarū, & in omnium ore quasi mel dulcoratum, velut musicam in conuiuio vini, & tanquam naues pomae ferentes, posteris reliquēdo. Hi si quidem prudētes & honesti viri extra Parisiensis urbis tumultū seorsim congregati, supra firmū & stabile fundamentū regulae S. Augustini institutiones honestas & salutare obseruantias statuerūt. Nigris siquidem cappis & tunicis albis & laneis induti, pellibus agninae & lineis vruntur camisijs.

Hugo
S. Vi
re.

Carnes in refectorio non manducant. Certis temporibus & horis constitutis infra terminos suos manibus suis corporaliter laborant. Circa primam vel secundam noctis horam ad matutinas surgentes, in hymnis, & psalmis, & canticis spiritualibus Domino suauiter & deuotè iubilando, residuum noctis plerumq; expendunt. Aestatis autem tempore à vespera vsque ad auroram nocturnum frequenter protrahunt officium. Semel autem in anno omnes huius ordinis Abbates Parisiys apud S. Victoris Ecclesiam generale capitulum celebraturi, congregantur. Post diuinæ predicationis epulas delicatas & suaves, de his quæ ad religionem & ordinis instituta pertinent, vnanimiter pertractantes. Hactenùs Vitriacus.

Cæterùm vt Aroasiensis, sic & Congregatio S. Victoris desijt, nec annum amplius capitulum à Victorinæ olim Congregationis Abbatibus celebratur.

Inter Victorinæ Congregationis Abbatis olim fuit, Abbatia S. Mariæ de Victoria, cuius foundationem vide infrà cap. 40.

Item Abbatia S. Martini Gemellorum, de qua vide infrà 43.

MONASTERIA MONIALIVM

Congregationis Victorinæ.

Gronenbrielenfis Abbatia, in vrbe Gandensi, in Flandria.

Trudonensis Abbatia in vrbe Brugensi:
de qua

de qua vide suprà caput trigefimumtertium.

VVasmunstriensis in agro VVasiensi, apud Teneramundam Flandriæ opidum.

Abbatia Pontis Roradi, vulgò Roefbrugge, in Flandria.

Abbatia noui monasterij in opido Bergenfi S. VVinoci in Flandria.

Vallis S. Margaretæ vulgò Nonnarum monasterium in vrbe Antvverpiensi.

CAPVT XIII.

CAPITVLVM, SEV CONGREGATIO VVindesemensis, Canoniorum regularium, in Germania inferiore & superiore.

VVINDESEMENSE Monasterium, Canoniorum regularium ordinis S. Augustini, tertio miliari à Dauentria, Germaniæ inferioris vrbe, ad Ifalam flu. sita, anno 1387. Christi 1387. fundatum est. Ab hoc monasterio nomen induit, legesque accipere solet Capitulum seu congregatio VVindesemensis, quæ centum viginti ferè per Germaniam inferiorem ac superiorem monasteria olim cõplectebatur, hodieque non mediocriter floret. Debet autem ista congregatio originem ac progressum suum *Gerardo Magno, & Fratrum*, seu vitæ communis clericorum familiæ ab ipso institutæ, vt Thomas Kempensis, qui

Gerardi vitam copiosè descripsit, his verbis testatur: *Habuit Gerardus propositum edificandi monasterium Clericorum ordinis Canonorum regularium volens quosdam de idoneis Clericis sibi adherentibus, ad religionis habitum promouere, ut alijs deuotis essent in exemplum, & aduentantibus aliundè Clericis vel Laicis bona conuersationis iter ostenderent; ad hunc ordinem Regularium instituendum. præcipuè inductus fuit, propter singularem reuerentiam & amorem Venerabilis Domini Ioānis Busebrouc, primi Prioris viridis Valbis, & aliorum ibidem religiosè cōuersantium probatissimorum fratrum in ordine Regulari, quos dudum in Brabantia visitauerat. à quibus magnam adificationis formam, ob multam ipsorum humilitatem, & simplicis habitus deferentiam, traxit & annotauit. Cùm igitur pro loco religioni apto & monasterio fundando diligenter instaret, mortalitate præuentus non potuit perficere, quod optauit; sed Deo intentum voluntatis suæ pro operis effectu obtulit, ac desiderium monastica constructionis, carissimis discipulis suis ab eo conuersis; perficiendum commisit, hortans, ne tantum bonum ipso defuncto sopiretur, sed pro honore Dei ampliando omnes pariter consilium præstarent & iuuamen. Ex his fuerunt qui Monasterium VVindeshem, & domum S. Agnetis in monte propè Svollas, primitus, Deo iuuante, fundauerunt. Cæterùm quibus potissimum auctoribus, ex isto fratrum seu vitæ communis Cleri-*

Clericorum cœtu, Congregatio VVindeshemensis primùm cœperit, adoleuerit, atq; ad summam vitæ perfectionem peruenerit, accuratè describit, Arnoldus Buschius in suo Libro de origine virisq; illustribus Capituli seu Congregationis VVindeshemensis, quo Louanij ad D. Martini, & alibi MS. adseruatur. Porrò VVindeshemense, Dordracenum, Arnhemianum & Hornanum monasteria in vnum Capitulare, vt vocant, corpus primùm sunt colligata: Quod cùm Bonifacius IX. Papa adprobasset, statuit idem, vt Prior seu Præfectus monasterij VVindeshemensis, cæteris omnibus præesset, vtq; singulis annis VVindeshemi Capitulum, vt loquuntur, seu Conuentus generalis haberetur. Huic congregationi ob disciplinam monasticam efflorescenti plurima cùm virorum tum virginum cœnobîa, quorum pleraq; isto æuo sunt excitata, paulatim accesserunt: Martino V. Pio II. Sixto IV. Innocentio VIII. Leone X. alijsq; Pontificibus assensientibus. Exstat liber de Constitutionibus & priuilegijs Canoniorum regularium Capituli VVindeshemensis ann. millesimo quingentesimo quinquagesimo tertio, Ultraiecti editus, ad quem Lectorem plura cognoscere volentem remittimus.

EX ORDINARIO, VT VOCANT,
*diuini Officij & Constitutionibus Canonorum
 Regularium Capituli VVindesemensis,
 anno 1552, Vltraiecti excusis.*

Anno 1387. Fundatum est monasterium
 Canonorum Regularium in VVindesem.

Ano 1382. fundatum est monasterium in
 Eemstheyn propè Dordracum, Hollandiæ
 opidum.

Anno 1392. monasterium B. Mariæ propè
 Arnhemum, Geldriæ opidum.

Anno eodem, monasterium Nouæ Lucis
 propè Hornam, Hollandiæ Septentrionalis
 opidum.

Quatuor hæc monasteria in vnum Capi-
 tulare corpus, siue Congregationem colliga-
 tam à Bonifacio Papa I X. priuilegia sequen-
 tia impetrauerunt.

Capitulum generale singulis annis cele-
 brabitur in VVindesem.

Prior superior, & reliquij Priores omnes
 obedientes erunt Capitulo,

Prior VVindesemensis erit semper Prior
 superior, potest tamen Superioritas ad aliam
 domum transferri.

Definitores singulis annis elegantur.

Definitores cum Priore superiore, aucto-
 ritatem habebunt statuendi, corrigendi, re-
 formandi, &c.

Quod

Quod à defnitoribus ordinatur, ab omnibus obseruabitur.

Constitutionum transgressio, non obligat ad culpam, sed ad pœnam.

Priores singulis annis absolutionem petere debent.

In causis, quæ Capitulum generale expectare nequeunt, Prior superior habet auctoritatem Capituli generalis.

Appellare non licet, nisi ad Capitulum generale, vel Priorem Superiorem.

Visitatorum ordinatio spectat ad Definidores.

Vniformitas in officio Diuino, vbique seruanda est, secundùm Ordinarium Ecclesiæ Ultraiectensis, exceptis quibusdam historijs.

Prædictis priuilegijs gaudebunt non solum monasteria iam fundata, sed & fundanda, quæ se Capitulo VVindesemensi subiecerint.

Monasterium Canonicorum Regularium propè Amstelodamum Hollandiæ emporiû, itemque cœnobium monialium in ipsa vrbe Ambstelodamensi fundata sunt anno 1394.

Anno eodem, fundatum est monasterium in Vredensvvege propè Northornam in VWestphalia & diœcesi Monasteriensi, & in Comitatu Bentemensi.

Anno 1398. monasterium Montis S. Agne-

ris propè Svvollam, Transyfulanę prouincię
opidum.

Anno 1400. monasterium vallis Ange-
lorum in Leydendorp, apud Lugdunum Ba-
tauorum.

Capitulum seu Congregatio VVindese-
mensis, octo tum virorum monasteria com-
plectens, à Frederico Blanckenhemo, om-
nium priuilegiorum à Bonifacio I X. conces-
sorum approbationem impetrauit.

Anno 1405. Fundatum est monasterium
in Rugges propè Brielam Holladię opidum:
& anno sequenti Capitulo VVindesemensi
incorporatum.

Sub idem tempus alia tria monasteria ini-
tium sumpserunt, videlicet

Monasterium Visitationis B. Marię pro-
pè Harlemum, Hollandię opidum.

Monasterium Thabor propè Snecam, Fri-
się Occidentalis opidum.

Monasterium Stagni S. Petri propè Bome-
liam, Geldrię opidum Situm.

Anno itaque Domini 1407. Capitulum
VVindesemense duodecim Monasteria con-
tinebat. Quibus an. 1413. septem Monasteria
Brabantię sunt addita; agente Petro Aliaco,
Episcopo Cameracensi, Cardinale & Legato
Apostolico, videlicet

Monasterium viridis Vallis, tertio lapide
à Bruxellis.

Monasterium Rubæ vallis, primo lapide à Bruxellis.

Monasterium septem Fontium, quarto lapide à Bruxellis.

Monasterium Corfendoncanum, propè Turnhoutum.

Monasterium Bethlehem, propè Louanium.

Thronus Beatæ Mariæ, propè Herentiam.

Monasterium S. Barbaræ in opido Thennensi, quod est Monialium.

SUCCESSU temporis alia Virorum monasteria octo, & Monialium quatuor, Capitulo VVindesemensi sunt adscripta, videlicet

Monasterium Bircket, propè Amersfordiam, diœcesis Ultraiectensis.

Vallis Pacis, nunc S. Ioannis monaster. in Amersfordia.

Elzinghem propè Aldenardam, Flandriæ opidum.

Ezinghen, diœcesis Bremensis.

Bodinghen diœcesis Coloniensis.

Monasterium Tungrense, in diœcesi Leodiensi.

Monasterium Ambstelodamense, in Hollandia, vulgò Paradisum, ad Mœnia vrbs, nunc Pomœrijs inclusum.

Diepeueen in Hollandia, Monialium.

Bronopia.

Hieru-

Hierusalem, in vrbe Vltraiectina, monasterium.

Anno 1430. temporibus Martini Papæ V. Capitulum Nussienſe, quod duodecim monasterijs conſtabat, Capitulo VVindesemenſi ſe ſubmiſit ac coniunxit: atque ita ex duobus vnum Capitulum, ſeu Congregatio eſt facta, & Catalogus eſt mutatus.

Post hæc & alia monasteria Capitulo VVindesemenſi ſunt addita, Catalogo commutato.

CATALOGVS MONASTERIORVM
Capituli VVindesemenſis Canoniorum regularium, per Germaniam ſuperiorem & inferiorem.

Monasterium B. Marię Virginis in VVindesem propè Zvollam, Tranſyſulanę provinciæ opidum, diœceſis olim Vltraiectenſis nunc Dauentricenſis.

Monasterium B. Marię, propè Nuſſiam diœceſis Coloniensis opidum, nunc in opido Nuſſiæ, hodieque floret.

Monasterium B. Marię in Viridi Valle, propè Bruxellam Brabantię urbem, diœceſis olim Cameracenſis, nunc Machlinienſis.

Monasterium B. Marię in Bethlehem, in opido Zvollenſi diœceſis olim Vltraiectenſis, nunc Dauentrienſis.

Monasterium S. Pauli in Rubea valle, propè Bru-

propè Bruxellam, diœcesis olim Cameracensis, nunc Machliniensis.

Monasterium B. Mariæ, & duodecim Apostolorum in vrbe Vltraiectensi, quod dicitur Ad Regulares.

Monasterium S. Saluatoris in Eemstheym, propè Dordracum Hollandiæ opidum, diœcesis Vltraiectensis.

Monasterium B. Mariæ ad Septem Fontes, vulgò *Seuenbor*, propè Bruxellam, diœcesis olim Cameracensis, nunc Machliniensis.

Fons B. Marię propè Arnhemum, Geldriæ opidum, diœcesis olim Vltraiectensis, nunc Ruremundensis.

Monasterium S. Ioannis Euangelistę propè Ambstelrodamum, nunc in Heglo propè Alcmariam Hollandiæ opidum, diœcesis olim Vltraiectensis, nunc Harlcmenfis.

Monasterium B. Mariæ in Noerthoern in VVestphalia, d. Monasteriensis.

Monasterium B. Mariæ in Corsendonca, propè Turnhoutum Campaniæ Erabantię municipium, d. olim Cameracensis, nunc Antvverpiensis.

Mons S. Agnetis propè Svvollam, diœcesis olim Vltraiectensis, nunc Dauentriensis.

Monasterium B. Mariæ in Valle Angelorum in Leydendorp in Hollandia, d. olim Vltraiectensis.

Monasterium Beatę Elifabethę propè Briellam, Hollandiæ opidum, diœcesis Ultraiectensis.

Monasterium B. Marię in Goesdonck, propè Goch in Gelria, d. olim Coloniensis, nunc Kuræmundensis, floret.

Monasterium B. Marię in Nouiomago Gelrię opido, d. olim Ultraiectensis, nunc Ruræmundensis.

Monasterium Visitationis B. Marię propè Harlemum, Hollandiæ opidum, diœcesis olim Ultraiectensis, nunc Harlemensis.

Monasterium S. Saluatoris in Thabor, propè Snecam Frisię Occidentalis opidum, diœcesis olim Ultraiectensis, nunc Leouardiensis.

Monasterium B. Marię in Bethlchem propè Louanium Brabantię opidum, diœcesis olim Leodiensis, nunc Machliniensis.

Monasterium Sancti Meynulphi Confessoris in Bodiken, diœcesis Badesbornensis, floret.

Stagnum B. Petri Apostoli propè Bommeliam, Gelrię opidum, d. olim Ultraiectensis, nunc Siluiducensis.

Monasterium B. Marię in Romersvael, Zelandię opido, d. olim Ultraiectensis, nunc Middelburgensis.

Thronus Beatę Marię propè Herentaliam opidum & Grobbendonck, Brabantię pagum,

pagum, diœcesis olim Cameracensis, nunc Antvverpiensis.

Monasterium Sancti Ioannis Baptistæ in vrbe Aquisgranensi, diœcesis Leodiensis, floret.

Monasterium B. Mariæ in Bircket propè Amersfordiam, nunc Curia Beatæ Mariæ in Amersfordia, d. Ultraiectensis opido.

Vallis Pacis propè Ultraiectum, nunc monasterium S. Ioannis in Amersfordia, diœcesis Ultraiectensis.

Monasterium vallis B. Mariæ, aliàs Elzeghem propè Aldenardam, Flandriæ opidum, diœcesis Tornacensis.

Monasterium B. Mariæ in Dumo, propè Endouiam Brabantiaë opidum, diœcesis olim Leodiensis, nunc Siluiducensis, hodie in vrbe Siluiducensi situm.

Campus B. Mariæ in Frisia Orientali, propè Ezinghen, d. Bremensis.

Mons B. Mariæ in Bodinghen propè Zyberch, in Ducatu Montensi, d. Colonienfis, floret.

Monasterium Sancti Saluatoris in Errich propè Attendoren, diœcesis Colonienfis, floret.

Monasterium Passionis Christi, & Beatæ Mariæ, in opido Tungrensi, diœcesis Leodiensis.

Monasterium B. Mariæ in VVittenberga Saxo-

Saxonix opido, diœcesis Hildesemensis.

Monasterium S. Martini in Lunenkercke nunc Achlum in Frisia Orientali propè Heringen, diœcesi olim Ultraiectensis.

Monasterium B. Mariæ in Sion, propè Beuerteyck in Hollandia, d. olim Ultraiectensis.

Monasterium B. Mariæ in Ryckenberch in Saxonia, d. Hildesemensis.

Vallis B. Elisabeth propè Ruremundam, Gelriç opidum, d. olim Leodiensis, nunc Ruremundensis, floret.

Monasterium B. Elisabeth bonorum puerorum, in vrbe Leodiensi, diœcesis eiusdem floret.

Monasterium B. Mariæ in Nazareth propè Bredeuoert, d. Monasteriensis.

Monasterium B. Mariæ in Aningen in Frisia, d. olim Ultraiectensis.

Monasterium S. Bartholomæi in Zulta, iuxtà Hildesem, d. Hildesemensis, floret. Ad alteram vrbis Hildesemensis partem floret hodieque Cartusia.

Monasterium B. Mariæ in Hertzenhagen iuxtà Francofurtum, d. Moguntinensis.

Monasterium B. Mariæ in Mello, iuxtà Gandauum in Flandriæ Comitatu, d. olim Cameracensis, nunc Gandauensis, floret.

Monasterium S. Dionysij in Molenbeeke, diœcesis Mindensis.

Hortus B. Mariæ Virginis iuxtà VVormatiam, diœcesis VVormatiensis.

Buscum Domini Isaac, iuxtà Niuellam Brabantiaë opidū, d. olim Cameracensis, nunc Namurcensis, floret.

Monasterium B. Mariæ, & Ioannis Evangelistæ, iuxtà Seghenberch in Hollatia, d. Lubecensis.

Monast. S. Hierony. in Ruræmunda, Gelriaë opido, diœcesis olim Leodiensis. nunc Ruræmundensis: est nunc Collegium Societ. IES V. Canonici cathedrales habent annuos redditus monasterij.

Monasterium S. Petri Apostoli in Hege-
ne, in Comitatu Lingensi, diœcesis VVormatiensis.

Monasterium B. Mariæ in Insula propè Confluentiam, d. Treuerensis.

Monasterium B. Marię in Sylo, propè Emdam in Frisia Orientali, diœcesis olim Monasteriensis.

Monasterium S. Antonij Confessoris in Albergen, in Tuenta, d. olim Vltraiectensis.

Monasterium S. Nicolai in Bergum propè Leouardiam, d. Vltraiectensis, nunc Leotiardensis.

Monasterium Corporis Christi, in vrbe Coloniensi, d. eiusdem floret.

Monasterium S. Petri in Daelem, d. Baderbornensis, floret.

Monasterium S. Viti propè Naerden, Hòllandiaë opidum, d. olim Vltraiectensis, nunc Harlemensis.

Monasterium Sancti Nicolai in Trutenhusen, diœcesis Argentinêsis, fundatum à nobili familiæ Lanspergiorum, qui hodie illud sibi vindicant.

Monasterium S. Pancratij in Hamersleuc, d. Halberstadenfis, floret.

Monasterium S. Spiritus in Vdem, siue valis Gratiaë, in Ducatu Cliuiaë, d. Coloniensis, floret.

Monasterium S. Ioannis Baptistæ in Rebdorp, d. Eistetenfis, floret:

Monasterium S. Hieronymi. propè Leidam Hòllandiaë opidum, d. olim Vltraiectensis, nunc Harlemensis.

Monasterium B. Mariæ Virg. in Clusa, d. Treuerensis, floret.

Monasterium Sancti Martini, in vrbe Louanienti, d. olim Leodiensis, nunc Machlienfis.

Monasterium S. Irenæi Mart in Marbach, d. Basileensis, ad Rhenum flui. ex opposito Brisgoiaë opidi, floret.

Monasterium B. Mariæ in Bircling, diœcesis Herbipolenfis.

Monasterium S. Leonardi, in vrbe Basilea, d. eiusdem.

Monasterium Rosæ Vallis, B. Mariæ in Hasca,

Hafca, in Frisia Occidentali, d. olim Ultraie-
stinæ.

Monasterium B. Christinæ in Herdevvile,
d. Argentinensis.

Monasterium S. Ioannis Bapt. in Volker-
dinckhusen, d. Paderbornensis.

Monasterium Beatæ Mariæ Magdalenaë,
in maiori Franckendael, diœcesis VVorma-
tensis. Ex hoc monasterio factum est o-
pidum Franckendael à Calvinistis è Belgio
profugis, permittente Comite Palatino Rhe-
ni.

Monasterium B. Mariæ Virg. in Svvaucn-
heim, d. Moguntinæ.

Monasterium in Rauensberghen, d. Mo-
guntinæ.

Monasterium B. Mariæ in Arena, propè
Stralen Gelrię opidum, d. Colonienfis; nunc
Ruræmundensis, floret.

Monasterium S. Martini iuxtà opidum Tu-
ricense, d. Constantiensis.

Monasterium Corporis Christi in Bloe-
menberch, d. Padebornensis.

Monasterium S. Martini in Zindelfinghen,
d. Constantiensis.

Monasterium Beatæ Mariæ Montis-Fa-
gorum, vulgò *Berenberch*, diœcesis Constan-
tensis.

Monasterium Sancti Laurentij, in Hif-
sa, propè Sarburch, diœcesis Metensis.

Monasterium B. Mariæ in Bardersholm
in Holsatia, d. Bremensis.

Monasterium S. Ioannis Baptistæ in Mer-
keshusen, in Hafsia, d. Moguntinæ.

Monasterium S. Georgij martyris in Sam-
beco, d. Ratisponensis.

Mons B. Mariæ propè fluuium Iasonis, d.
Caminensis.

**COENOBIA MONIALIVM CAPI-
tuli VVindesimensis.**

MONASTERIVM Campi B. Mariæ in
vrbe Amstelodamensi in Hollandia, d. olim
Vltraiectensis.

Monasterium vallis S. Barbaræ in Thenis,
opido Brabantia, d. olim Leodiensis, nunc
Machliniensis.

Monasterium B. Mariæ, & S. Agnetis in
Diepenvene propè Dauentriam, d. olim Vl-
traiectensis, nunc Dauentriensis.

Monasterium B. Mariæ in Redinchem,
propè VVageningam, in Ducatu Geldria, d.
Vltraiectensis.

Monasterium S. Ioannis Baptistæ, in Bro-
nopia propè Campos, opidum d. olim Vl-
traiectensis, nunc Leouardiensis.

Vallis Angelorum in Bonna, opido d. Co-
loniensis, floret.

Monasterium Hierusalem in vrbe Vl-
traiectensi, eiusdem dicecesis.

Monasterium S. Agnetis in Dordraco, Hollandiæ opido, d. Ultraiectensis.

Monasterium B. Mariæ in Bethania propè Machliniam, d. olim Cameracensis, nunc Machliniensis, floret.

Monasterium B. Marię in Bethania propè Arnhemum, Gelriæ opidum, d. Ultraiectensis.

Monasterium B. Mariæ in vrbe Gandensi, diœcesis olim Tornacensis, nunc Gandensis, floret.

Monasterium B. Mariæ in Facons, siue Facens, in vrbe Antverpia, d. olim Cameracensis, nunc Antverpiensis.

Monasterium B. Mariæ in Neomago Gelriæ opido, d. olim Colonienfis, nunc Ruremundensis, est nunc valetudinarium, seu nosocomium.

Hactenùs ex Ordinario Capituli VVindesemensis, suprà citato.

Est & monasterium Virginum regularium in Oostmal Brabantiaë pago, diœcesis Antverpiensis.

Cæterùm Canonici regulares Capituli VVindesemensis, proprium habent Breuiarium ad horas Canonicas legendas ac cantandas Louanij, anno 1546. excusum.

Fuit itaque olim longè celeberrima atque amplissima congregatio VVindesemensis, sed quæ plurima post hæreses in Germa-

nia ac Belgio enatas monasteria amisit, quibus asteriscum, siue crucis notam, supra in Catalogo præfiximus.

CAPVT XIV.

CONGREGATIO CANONICORVM

S. Gregorij in Alga, apud Venetos.

1407. **O**NVERIVS Panuinius in Chronico suo Ecclesiastico, tradit ordinem Canoniorum sæcularium *S. Georgij in Alga* Venetijs anno M. CCCC. IV. à *B. Laurentio Iustiniانو* Patriarcha Veneto institutum esse. Alfonso Ciaconius in vita Eugenij IV. narrat, primos huic familiæ nomen dedisse Antonium Corrarium, Gregorij XII. nepotem, & Gabrielem Gondelmerium, qui post Eugenius IV. Papa fuit. Paulus Morisus in historia sua monastica, lib. I. c. 44. adserit istam *S. Georgij* congregationem primùm inchoatam esse à dicto *Antonio Corrario*, postea verò sic auctâ atq; illustratâ à *S. Laurentio Iustiniانو*, ut illius quodâmodo fundator habeatur; non secus ac *S. Bernardus Cisterciensis* instituti pater ferè haberi solet, quod tamen à *S. Roberto Molismensi Abbate* scimus inchoatû. Probat hâc suam sententiam Morisus ex inscriptione tumuli eiusdê *Corrarij*, quæ in dicta *S. Georgij* basilica legitur: *Sepulcrum pijsissimi Patris Domini Antonij Corrarij, beata memoria, Episcopi Ostiësis,*

hs, Cardinalis Bononiensis, Fundatoris huius Congregationis. Qui obiit anno à nativitate Domini 1445. die 19. Ianuarij. Orate pro eo semper.

144

Cæterùm non pauci Congregationem hâc collocant inter eas, quæ sub S. Augustini regula militant. Ex Onufrio certè & Moriso constat eos olim fuisse Canonicos sæculares, nec eos solennem emittere solitos professionem ante annum Christi M. D. LXX. quo 1570 eam Pius V. Papa ipsis præscripsit.

CAPVT XV.

CONGREGATIO CANONICORVM

Scopetinorum aliàs S. Salvatoris

Bononiensis.

ANNO 1408. Congregatio Canonicoꝝ 1480
regularium S. Salvatoris Bononiensis, aliàs Scopetinorum, per *Stephanum Senensem* ordinis Eremitarum S. Augustini à Gregorio XII. Pontif. instituitur. Sic Onuphrius in Chronico, de huius Congregationis initijs ac progressu, deque vniuerso ordine ac statu canonico. Ioannes Baptista Signius, Bononiensis Canonicus regularis S. Salvatoris libros tres conscripsit, Bononiæ anno 1601. editos. Vitam religiosam agebat Stephanus iste cum sodalibus aliquot, haud longè à Senis in silua Illicitana: Sanctitatis eius famâ comotus Gregorius XII. Pont. ipsum Lucam (qua in vrbe

tum fortè versabatur) ad se euocauit, & monasterium Ilicitanum S. Saluatori sacrum, quod hæctenùs fuerat ordinis Eremitarum S. Augustini, in Prioratum Canonicoꝝ regularium erexit. Itaque cum sodalibus suis velut manu missus, atque ab omni aliorum, præsertim Eremitarum, iurisdictione liberatus, nouam vestem & noua decreta suscepit. Cæterùm Franciscus Gislerius, monasterij S. Mariæ de Rheno apud Bononiam, & monasterij S. Saluatoris, in vrbe Bononiensi (quæ Canonicoꝝ erant regularium cœnobia perpetuum vnita) Prior, anno 1419. huic pijsimæ familiæ se suosq; ad sociauit; Martino V. Papa adprobante, hodie Prior S. Saluatoris Bononiensis est vniuersæ Congregationis caput. Anno 1430, parochialis, vt loquuntur Ecclesia S. Donati in Scopeto, apud Florentiam, ipsis accessit, atque in Prioratum est erecta. Plura apud Signium, qui voluerit, legat.

Haud abs re fuerit pauca quædam ex eodem Signio, subnectere de originibus ac progressibus dictorum monasteriorum Rhemani, & S. Saluatoris Bononiensis.

MONASTERIUM S. MARIAE DE
Rheno apud Bononiam, Italiae
urbem.

ANNO 1136. Innocentius II. cùm esset Pisis, ordinem Canonicoꝝ regularium Sancti Au-

At Augustini, in antiquissima Canonica Sanctæ Mariæ de Rheno apud Bononiam reformavit, atque firmavit. Eo namque tempore Canonici Rhenani (hortatu dicti Pontificis, qui fuerat eiusdem ordinis Canonicus) Regulam à S. Petro Damiani tribus libris conscriptam, & à Paschali II. Papa confirmatam susceperunt. Dicebantur autem Rhenani, à monasterio S. Mariæ de Rheno, quod intra tertium lapidem ab vrbe Bononia situm, inter famosissimas olim Italiæ Canonicas numerabatur.

Ex hoc monasterio Rhenano quatuor Pontifices Maximi prodierunt, nimirum Honorius II. Innocentius I. Lucius II. & Innocentius III. eo nomine Papa: Cardinales item, Archiepiscopi, & Episcopi quàm pluri-
mi: quos longa serie recenset Ioannes Bapt. Signius lib. I. de ordine ac statu Canonico. Apud eundem exstat catalogus Priorum, dicti monasterij Rhenani.

MONASTERIUM S. SALVATORIS
in vrbe Bononiensi.

CANONICI regulares S. Mariæ de Rheno, de quibus iam diximus, domum siue hospitium in vrbe Bononiensi habebant, quò diuertere solebant, cum ex agro in urbem negotiorum causa veniebant. In hac domo siue hospicio, anno 1136. post reformationem & 1136

S. Petri Damiani regulam à Canonicis Rhenanis susceptã, Olinarius eiusdem monasterij olim Canonicus, & tũc sub Innocentio II. Cardinalis, monasteriũ ac templũ, in honorẽ Saluatoris IESV Christi, à fundamentis excitauit: ac præsertim in memoriam miraculi, q̃ in Beryto Syriæ vrbe contigit, cùm ex Christi icone, seu imagine à Iudæis transfixa sanguis & aqua profluxit, quibus perfusi cæci, paralitici, alijq; infirmi mox sanitatem sunt consecuti. Refert hoc miraculum S. Athanasius in secunda Synodo Nicena, Actio. 4. Sanguis istius miraculosi ampullam, Pisis ab Innocentio II. Papa dono acceptam, Olinarius Cardinalis Bononiam transtulit, & in nouo templo S. Saluatoris à se ædificato collocauit.

IACOBI VITRIACI CARDINALIS

& Episcopi Aconensis testimonium de Canonicis Regularibus, iuxta Bononiam.

EST alia Regularium Canonicorum Deo gratã, & hominibus gratiosa Congregatio extra ciuitatem *Bononia*, non longè ab ea, in castris æterni Regis militantium, & eidem sub vnus maioris obedientia, in feruore spiritus, & mentis excessu, tam deuotè quàm humiliter feruentiũ. Hi siquidẽ adeò expediti post Dominum currunt, & nudi nudũ sequuntur, quòd oẽm exteriorum curã & temporalium possessionem à se penitùs reiecerunt, omnia transi-

trāsitoria tanquā stercora reputātes vt Christum lucrifaciāt. Sapienter enim pensantes & prudenter attendentes, quod sufficit diei malitia sua, in tantum de castino non cogitant, quòd eleemosynas aliquas à fidelibus non recipiunt, nisi quantum sobriæ vitæ suæ ad arctam necessitatem possit sufficere. Tribus in hebdomada diebus carnes, si eis apponantur, non recusant, in refectorio manducantes, & in dormitorio quiescētes, & horas canonicas secundùm B. Augustini regulā pariter in Ecclesia, in voce exultationis & cōfessionis, Domino concinentes, immolantes Deo sacrificium laudis, & reddentes altissimo vota sua. Ipsi autem ex numero scholarium, Bononiæ causa studij commorantium, in vnum, Domino inspirante, congregati, diuinarum Scripturarum lectiones, vno eorū docente, singulis diebus audiunt: quæ autem diligenter audierint, Summi Pontificis auctoritate, & ex S. Romanæ Ecclesiæ institutione, Christi fidelibus, diebus festis, magna prædicationis & doctrinæ gratia proponunt. Prædicatorum ordinem Canonicorum ordini cōiungentes. Hæc igitur dulcis mixtura bonorum, multos ad imitandū allicit, prouocat, & accendit, & dieb⁹ singulis Sancta & honesta Christi scholarium congregatio & numero ampliatur, & charitate dilatatur. Attendentes enim sapienter fortes athletæ I E S V C H R I S T I, quòd

quòd nullum sacrificium magis placitum sit Deo, quàm zelus & salus animarum, & quod anima quæ impinguat, impinguabitur, fumentes in vasis de optimis terræ fructibus, & ferentes viro munera, aquas suas in plateis diuidunt, & fontes eorum deriuantur foras in agro Domini, fructum centesimum recepturi, vnanimiter laborantes, vt animas peccatorum de faucibus Leuiathan extrahentes, postquam ad scientiam erudierint multos, fulgeant tanquam stellæ in perpetuas æternitates. *Hactenus Vitriacus.*

CAPVT XVI.

ABBATIA S. GENOVEFÆ, OLIM
extra, nunc intramuros vrbis
Parisiensis.

SANCTA Genouefa virgo Parisiensis floruit temporibus Valentiniani III. Imp. & Clodouei I. Francorum Regis, obiitque Lutetiæ anno Christi 514.

Cæterùm templum ac cœnobium istud, anno 500. fundauit idem *Clodoueus*, petente *Clotilde* eius coniuge, & *S. Genouefa*: Estque dedicatum à S. Remigio Archiepiscopo Remensi, in honorẽ Dei & SS. Apostolorum Petri & Pauli. Fuit olim Clericorum seu Canonicorum Sæcularium, quibus amotis, substituti sunt Canonici regulares ab Eugenio III. Pontifice Maximo.

Retro aram summam, spectantur columnæ quatuor marmoreæ, quæ sustinent ossa ac reliquias S. Genouesæ, loculo pretioso inclusas : ad quem locum frequentissimus est vtriusque Sexus Parisiensium concursus : quod magna animi voluptate non semel ipsi spectauimus.

In eodem cœnobio spectatur, hodieque tumulus fundatoris Clodouei Regis : hac inscriptione;

Hic est illustrissimus Rex Ludouicus, qui & Clodoueus ante baptismum dictus, Fræcorum Rex Quintus, sed verus Christianus. Qui ab Anastasio Imp. Consul & Augustus est creatus, hunc S. Remigius baptizauit, & in baptisate eius, Angelus ampullam sacri Chrismatis detulit. Vi Aquitania Arianos expulit, & totam illam terram, vsque ad montes Pireneos subiugauit. Huic per Viennem fluium, ceruus mira magnitudinis viam ostendit, per quam Rex ac milites vadum transierunt, & in eius aduentu muri Angolismæ ciuitatis corruerunt, Alemaniam Loringiam ac Burgundiam tributarios fecit, & terram adiacentem transiuit; Parisijs sedem regni constituit, Ecclesiam istam fundauit, in honorem Apostolorum Petri & Pauli, montis sanctissima & non sat commendanda Clotildis vxoris sue, & Beata Genouesæ, quam Sanctus Remigius dedicauit. In qua potest laudabilia opera, rex sepultus est, à quatuor filijs suis regibus Theodorico, Clodomiro, Childeberto & Clo-

*ario, Anno Domini quingentesimo decimotertio,
regni sui trigesimo.*

CAPVT XVII.

NIDEBVRCENSE COENOBIVM
*monialium nobilium, in vrbe Pataviensi,
seu Passaviensi, in Ger-
mania.*

VTILO Dux iuxtà Danubium, Patauiæ
Niderburgense Virginum monasteriũ
construxit, & dedicauit S. Pirminius, Meten-
sis Episcopus, circa annum 739. Auentino
39. teste.

Otto I I. Imperator hanc Abbatiam, o-
lim sui iuris, dedicatam in honorem Sanctæ
Dei genitricis, vnà cum *VValachunestorf*, cæ-
terisque omnibus pertinentijs, Piligrino Pa-
taviensi Præfuli, ob constantem fidem, Im-
peratori, in perturbatione Boiariorum, sci-
licet in rebellionem fratris ipsius Henrici He-
zilonis, Ducis Bauariæ, præstitam, ac damna
hinc enata, perpetuò tradidit, petentibus
fratruele Ottone, Duce Boiariorum, atque
VVi chgiso Archiepiscopo Moguntino, An-
no Domini nongentesimo septuagesimo sex-
to, qua de re extat diploma.

Henricus Sanctus, tum Romanus Rex,
ob preces coniugis Kunegundæ, & dilectissi-
mi Ducis Hezelini, dictæ Ecclesiæ dedit par-
tem

tem filuæ *Nortvvald*, in Comitatu Adalberonis, à fonte fluminis *Vlzæ*, vsque ad terminum filuæ huius, vbi separat Bohemiam & Bauariam, & decursum *Vlzæ* & *Rotilæ* vsque in Danubium iuxtà diploma XIII. Calendis Maij, Anno millesimo decimo, data.

Heilkæ primæ Abbatissæ sepulcrum, hodieque visitur, cum hac inscriptione: *Anno 1020, in die Sanctæ Theclæ Virginis obiit Heilka, amica Sancti Henrici Imperatoris, prima Abbatisa huius monasterij.*

Ibidem anno 1095. Non. Maij, obiit *Sifala* S. Henrici Imperatoris soror, vxor Stephani, Regis Vngariæ, Abbatissa secunda huius loci, hîc pariter sepulta: quæ tam viro quàm filio orbata, Patauiam ad hoc monasterium venit, in quo primùm habitum monasticum assumpsit; paulò pòst Abatissa designata, monasterium præclarè illustrauit & auxit. Sic ferè *Hundius* in sua Metropoli *Salisburgensi*.

CAPVT XVIII.

SCHLIRENSE MONASTERIVM,
Germanicè *Schliers.*

DE institutione huius monasterij ad lacum *Schliers*, inter *OEnum* & *Mangualdum* flumina ad radices *Alpium* situm, sic

sic ferè scribit Auentinus in suis Annalibus,
 lib. 3. Adlund, Hildeuald, siue Hiltpold, Odacer,
 Garioualda, siue Gariobald, Antonius, claris orti
 natalibus, ad Sylurnum lacum, monachis Benedi-
 ctinis, templum edificarūt, Aribo Episcopus Frising-
 gensis dedicauit, Berchtoldum ipsis patrem dedit,
 & hoc sub Tesselone Duce Bauariae, circa annum
 760. De hac fundatione ita scriptum
 reperiō in libro magno traditionum Frising-
 gæ: Regnante in perpetuo Domino nostro I E S V
 Christo, Est in Dei nomine Adalunc, simul cum fra-
 tribus nostris, nomine Hiltipalt, seu Kerpalt, nec-
 non & Antonio siue Oratric, inspirante diuina
 gratia, secularia negotia deserentes, locum nobis
 elegimus de communi hereditate nostra, siue pa-
 rentum nostrorum in vasta solitudine eremi, que
 dicitur Schliersee; & ibidem, adiuuante Domino
 Deo nostro, cellulam more solito construximus.
 Nam & oratorium cum consensu Episcopi Domini
 Aribonis edificauimus; deinde aduocato prædicto
 Episcopo ad consecrandam prædictam Ecclesiam,
 ita factum est. Deindè sub ditione ipsius Episcopi
 nosmetipsos commendauimus per omnia, & inde
 de manu Episcopali electum nobis magistrum, vi-
 rum venerabilem, nomine Berchtcol, in nostro sus-
 cepimus magisterio. Deindè post biennium com-
 placuit fratribus eligere prædictum Berchtcol ibi-
 dem Abbatem per consensum fratrum; & adduxi-
 mus eum ad prædictum Episcopum, qui iuxta or-
 dinem regulæ S. Benedicti, electum ordinauit &

nobis

nobis posuit Abbatem. Ideoq̄, decreuimus cum consensu ipsius predicti Episcopi nostri, vt secundum auctoritatem S. Benedicti regulam regerent, & ibidem regulariter de ipsis fratribus sibimetipsi eligerent Abbatem, ipso ordinante Episcopo, de domo S. Mariæ: si ibidem forsitan defuerint, tales intra ipsos fratres de domo Episcopali eligant Abbatem, ordinante Episcopo. Actum in predicto monasterio Schliessee, XII. Kalen. Februar. indict. 12. regnante Domino Tassilone, anno 32. Et ipsi subscripti fratres inuicem testes exstiterunt. Hos fundatores puto fuisse familiæ VValdecensium dominorum. Tametsi enim hoc monasterium, cum alijs plerisque circa annum 907. per Vngaros vastatum, per Ottonem Episcopum Frisingensem cum fratre Henrico Duce Bauariæ, ex familia Leopoldi Auftriaci Marchionis vnà cum alijs monasterijs Bauariæ, circa ann. 1140. restauratum sit, translatis eò *Canonicis regularibus*, nihil tamen eximium contulerunt, vtpotè, qui in Bauaria nihil proprii habebant, atque ibi modico tēpore imperarunt. vnde pro fundatoribus huius monasterij ipsi non habendi; sed potiùs Domini Baldecenses.

Propter vetustatem huius familiæ, quæ omnia circum circa possedit, post deuastationem antiquæ arcis VValdeck, cuius rudera in Præalta rupe, suprâ lacum adhuc exstât, in Schliers & VVallenbürg, VValdecenses

proceres habitarunt, merū ac mixtum imperiū vnā cum aduocatiā monasterij, imò etiā in plerisque monasterij prædijs, à maioribus suis datis, partem censuum, vulgariter, *die Stiffpfennig* in signum Domini retinuerunt. vnde ab ipsis canonicis in libro de origine & fundatione monasterij, anno 1378. scripto, in plerisque locis fundatores illius nominantur, qui ibidem sua sepulchra anniuersaria ac sacra habent. Item in quodam cōtractu inter Canonicos & Dominū V. Wolffgangum de V. Valdeck, vltimum illius familiæ, per Sixtum Frisingensem Episcopum, & Albertum Bauariæ ducem, anno 1467. probato cautum est, vt prædictus V. Wolfgangus pro altero fundatore haberetur & inscriberetur. Post obitum V. Valdecensium translatum est hoc monasterium auctoritate Pontificia per Albertum, Ducem Bauariæ, vnā cū Ilmunsteriensi Monachium, & vnione facta, instituta est ibi collegiata Ecclesia ad B. Virginem Mariam, anno Domini 1495. Ita ferè Hundius libro citato.

CAPVT XIX.

DONONIENSE MONASTERIUM

*Canonissarum reformatarum ad Scaldim Fluum
secundo lapide à Valentanis,
Hannoniæ opido.*

S Regina ex consilio parentum, & Pipini Regis, cuius neptis erat, in conjugale

gale confortium accepit Aldebertum, ex primis palatij proceribus, probitate & militia apud Regem clarum, virtute animi & gratia apud Regem Christum clarissimum. Clarebat enim non solum nobilitate sanguinis & opulentia prædiorum, verum etiam omnimoda morum bonitate, & rerum experientia.

Sociati autem in charitatis copula, Deo primum, & postea per Deum sibi inuicem placere studebant, totum vitæ suæ cursum deceter ornantes. facti sunt per eleemosynas locupletiores, per humilitatem potentiores. Non enim nudus Christus ante eorum fores moriebatur, sed angustiatos indigentia, & oppressos præiudicio subleuabant. Quibus etiam Deus ex supernæ felicitatis benedictione decem dedit filias, quæ à parentum moribus non dissimiles, omnes elegerant coelibem vitam, vt transacto cursu, gratiosiores Deo occurrerent. Aedificarunt etiam parentes harum virginum ad Scaldim fluvium, in loco qui *Dononium* dicitur, cœnobium ad honorem Dei Genetricis, itemque Ecclesiam in venerationem S. Martini; vbi numerosum sanctimonialium numerum, cui *B. Ragenfredus* filia præfuit, & clericorum Dei grægē instituerunt, redditibus & prædijs decenter ad seruitutē Dei legatis. Visuntur eorū sepulcra in parochiali Ecclesia, sed corpora eleuata

Dirnantus Gallicè Deniy

sunt, & in monasterij summo altari, in argenteis pheretris quiescunt, *S. Ragenfredi* in medio, *B. Aldoberti* (qui tamen non est canonizatus) in dextro latere, in sinistro verò *Santa Regina*.

Est autem dominium pagus apud Valencenas, in finibus diocesis Atrebatensis, quam eo loci Scaldis terminat. Ibiq̄ue *S. Regina* pingitur cum corona in capite, cuius causa ex ante dictis colligi potest, & cum baculo Abbatiali, quia vel prima præfuit, vel si filia memoretur prima, ipsa tanquam fundatrix videtur honorari insignibus Abbatissæ. Sic ferè Molanus in Natalibus Sanctorum Belgij. De hoc Monasterio vide plura in libro de monasterijs Benedictinis Belgij, per nos edito.

CAPVT XX.

POLLINGENSE MONASTERIVM, *Canonicorum hodie regularium.*

POLLING Monasterium fundatur pro sacratissimis virginibus vnà cum alijs septem monasterijs per Landfridum, VValdramum & Elilandum, fratres, Comites ab Antorf & Loyfa, vt latius de ipsis in monasterio Burenensi traditur. Tassilo Dux, filius Vtilonis, Pollingen & VVessespruun ampliauit, & instaurauit. Nam iuxta monumenta Pollingensia, Tassilo Dux ibi venatus, cerua dum fugit canes

canes insequentibus, subito substitit, terram effodere non cessans pauida: terræfactus Dux effodit crucem, tabulæ affixam, creditur esse ex cornu piscis confecta: Dedicatum est hoc templum à D. Bonifacio Archiepiscopo Moguntino VI. Kalend. Maij. Tassilo obiit Idibus Decembris, anno 788. iuxta versiculum:

Idibus in ternis decessit ille Decembris.

Deuastatur vnà cum alijs monasterijs per Vngaros, anno 973. postea per Henricum sanctum reficitur & dotatur, cuius diploma tale est:

In nomine Sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Henricus diuina fauente clementia Rex, si Ecclesiarum Dei loca alicuius doni interuentu meliorare & ditare studuerimus, nobis id profuturum esse minimè dubitamus. Quapropter omnium Christi fidelium presentium atque futurorum noverit vniuersitas, qualiter nos diuini amoris instinctu ac remedio animæ nostræ, interuentu atque petitione Engelberti, Episcopi Frisingensis Ecclesiæ, tale prædium, quale in villis Pollinga, VVeilhaim, Vbingen, Rieden, Ainstertin, Aschering, Hochenvanc, Pfaffenhouen nominatis, monasterio in honorem S. Saluatoris Domini nostri IESV Christi, in eadem villa Pollinga constructo, prius pertinere videbatur, situm in Comitatu Alberonis Comitum, & in pago Houfi, in beneficium datum multis fuit, nunc etiam cum omnibus eius pertinentijs

seu appendicijs, arvis, edificijs, pratis pascuis, que-
 sitis & acquirendis, atque cum familijs utrius-
 que sexus, siue cum omnibus que quolibet modo
 dici, aut nominari possunt utilitatibus atque cum
 cortalibus, decimationibus, in illis duabus villis, V-
 bingen, & Ascheringen dictis, per hanc nostram
 regalem paginam corroborando & confirmando
 ei monasterio, ad usum & stipendia fratrum inibi
 Deo famulantium integrè cōcedimus atq; largimur,
 ac de nostro iure ac dominio in eius ius, & domi-
 nium transfundimus.

Signum D. Henrici Regis inuictissimi, Gun-
 theryus Cancellarius vice VVilligisi Archicapellani
 notauit. Datum XV I. Kalend. Maij, indictione
 8. anno 1010. Anno verò Henrici I I. regnan-
 ti octauo. Actum Regensparch feliciter. Amen.

Ex quo apparet tempore huius restitutio-
 nis ibidem fuisse religiosos. Scribit Auenti-
 nus in Annalibus suis: Polling & Schlechdorf
 ab Vngaris affliguntur, a motis illis fratribus, my-
 sta D. Aurelij Augustini nominantur. Fuerunt ni-
 hilominus ibidem etiam moniales, sicut in
 plerisque alijs, quas Gisala Imperatrix, Con-
 radi Salici vxor (quæ obiit VI. Kalend.

Februarij anno 1041. 42. vel 43.)

eiecit ex illo loco, substi-
 tutis Canonicis.

(..)

CAPVT XXI.

CISONIENSIS ET FANOPINENSIS,
seu Falempinensis Abbatia in
Flandria.

CISONIENSE S. Calixti monasterium, anno 838. fundatum est à S. Euerardo Comite Cisoniensi. Est id situm tertio lapide ab Insulis, Flandriæ opido mercatura celeberrimo, quod alteram, siue minorem Antverpiam nonnulli hodie nuncupant. De Sancti Calixti reliquijs huc translatis, vide Molanum in Natalibus Sanctorum Belgij, & infra cap.

Fanopinense S. Christophori monasteriū apud Insulas Flandriæ urbem, pariter situm, ann. 1039. est excitatum.

Vtrunque porrò monasterium iam commemoratum fuit olim Congregationis Arosiensis: de qua vide suprà cap. 10.

CAPVT XXII.

DIESSENSE MONASTERIVM,
in Bavaria.

HAVTO, aliàs Hanto, Comes de Andechs, Episc. Augustanus, maximus illius Episcopatus locupletator, & dotator, successit S. Simperto. Præfuit adhuc an. 840. sub Ludo- 840.
 uico Pio; habuitq; fratrem religiosissimæ vitæ,

Rathardum Canonicum, qui monasterij Sancti Georgij Martyris, nō procul à vico *Dieffen*, vbi nunc est Ecclesia parochialis, auctor & fundator fuit: quod postea per Arnoldum Malum desolatum & destructum est. Ita Bruschius de Episcopis Augustanis scribens. Anno 1013. instaurata est S. Georgij Ecclesia per quemdam *Adelbeinum*, & fratrem eius *Adalricum*.

Secunda fundatrix fuit *Kunigunda*, aliàs *Kunessa*, vxor Friderici Comitis Dieffensis, secundi illius nominis, filia non Ottonis Comitis de Valeij (vt liber Dietranzellensis per errorem habet,) sed Conradi Comitis Oningensis, propè lacum Brigantinum & Richlite, quę fuit filia magni Ottonis Imperatoris I. Ista deuotissima matrona post mortem mariti, fundauit Ecclesiam S. Stephani, in qua posuit tres Canonicos Regulares; ibidemque defuncta est, & sepulta. Auentinus scribit in eius sepulchro suo æuo inuentum esse laterem coctum, cum inscriptione Latina: *Kunegundis peccatrix, huius loci fundatrix, istam construens aulam 11. Nonis Martij, anno 1020.* Anno 1124. Hartuicus Præpositus monasterij Sancti Georgij, cum consensu Hermanni, Episcopi Augustensis, vnà cum suo conuentu migravit ad Ecclesiam S. Stephani, propter maiorem commoditatem. Ibi Hartincus Præpositus obiit an. 1170. qui 46. annis laudabiliter præfuit.

Tertia fundatio facta est anno 1132. iuxta Bullam Innocentij Secūdi, per illustres Principes, *Berchtoldum Comitem* de Andechs, & *Ottonem Comitem* de VVolfrazhausen, vnā cum vxoribus Sophia & Lauritia, & liberis eorum, qui arcem suam Damasiam verterunt in monasterium, construentes ibi Ecclesiam in honorem B. Mariæ virginis, dotantes eam mobilibus & prædijs, nec non pluribus priuilegijs, offerentes eam tutelæ B. Petri & sedis Apostolicæ, cui annuatim vnum aureum persoluerent.

Auentinus in Chronico ita ponit: *Arnolphi filij, Poppo, Berchtoldus I. Otto VVolfrazhusius & Gebhardus: hi Damasiam in templum vertere.* Otto Episcopus Bambergensis hanc Ecclesiam multis quoque beneficijs & prædijs iuuit, videlicet Kirchem, Munsing, Pierdarf, Schmiechen & Prunnen Ecclesijs; qui obiit anno 1196. Sic ferè Hundius in Metropoli sua Salisburgensi,

CAPVT XXIII.

ALBINIACVM ABBATIA IN TERRITORIO, & diœcesi Atrebatensi.

S Kilianus Episcopus, regio sanguine in Hibernia procreatus, cum multarum virtutum decore polleret, à prouinciæ illius clero & populo ad Episcopatum est electus.

Cui iugo, licet inuitus, humiliter collum subiecit. Contigit cœnobitis ipsius pransuris negligentia pistoris panem deesse: vir Dei succensam officinam intrauit, veste sua prunas eiecit, & clibanum mundauit, panemque per stupendam Dei bonitatem suis detulit. Sed dum hoc miraculum passim innotescit, ne elationis timor subreperet, relicto Episcopatu castella perlustrabat, multos sanando, & regnum Dei prædicando. Eratque præcipuum eius studium, Sanctorum loca visitare, & eorum orationibus humiliter se cõmendare. Tandem Romam peruenit, vbi in Ecclesia S. Petri per vndecim annos & amplius Deo seruiuit. Quibus peractis, peregrinationem resumens, Franciam intrauit, & sanctum Fiacrium, quondam patris sui seruum inuenit; apud quem tamen, peregrinationem præferens, manere noluit. Dum autem propositum impleret, ingressus est Comitis Eulsi curtim, Axonæ contiguam, vbi sitibundo viro vxor Comitis improbè potum negauit. Vnde Dei iudicio penuraria eius exaruerunt: Eulfus autem recognita, insecutus est beatissimum Kilianum, & humili petitione reditum eius impetrauit; sed & benedictionem domus suæ. Non enim deerat Dei clementia beato viro in hunc modum oranti: *Domine IESV Christe, effunde super hanc domum gratiam benedictionis tuæ, & quæ peccatis exigentibus perditæ suæ*

fuērent, abundantia pietatis tuę restitue. Hactenus ex historia, quam ex monte S. Eligij accepi; sed imperfectam. Quare vt eum defectum aliunde suppleam; legitur in Chronico Atrebatensi: In vico Albiniaco est monasterium Canoniorum, videlicet Sancti Kiliani, qui Scotus fuisse traditur. Huc etiam pertinere arbitror, quod in vita Sancti Faronis Meldorum Episcopi de Chilleno legitur.

Porro, inquit auctor, Chillenum Scorum, virum sanctum Faro ad Atrebatenses misit, quos ille doctrina & illustribus miraculis ad Christum duxit. Sedente quandoque eodem Chilleno ad mensam cum Farone, poculum vitreum ě manibus pincerna excidens, confractum est. Cernens eā reminiſtri animum perturbatum Chillenus, vultumque eius pallore perſuſum, clam ei inuuit vt fragmenta poculi ipsi praberet. Quę cum accepisset, fusis ad Dominum precibus, pro fragmentis, redintegratum poculum homini mœrenti restituit. Ita Molanus in Natalibus Sanctorum Belgij.

CAPVT XXIV.

MAREOLENSIS ABBATIA, IN
*diocesi Atrebatensi, ordinis olim
 Aroasiensis.*

S Bertilia Virgo, ex nobilissima Francorum profapia, oriunda, adamata fuit
 à Guth-

à Guthlando quodam, qui virgini & generositate & diuitijs par videbatur. Cui ipsa fortiter reluctabatur; importunis tamen parétura molestijs tandem cessit, & Guthlandum in sponsum accepit: qui cùm ea in castitate & omni sanctitate succreuit; quod meritis Beatæ Virginis tributum non ambigitur. Erant auté ambo religione clari, hospitalitate præcipui, castitatis amatores feruentissimi. Beato ergo Guthlando priùs ab hac vita discedente, & vt indubitanter tenetur, in paradisi delicijs collocato, S. Bertilia omnia sua patrimonialia diuersorum locorum monachis, Canonicis, & sanctimonialibus, sub chartarum auctoritate, tradidit. Solum Mareolum reseruauit, in quo basilicam condidit, & aram statuit in honorem S. Amandi. Adiecit & cellulam basilicæ, in qua meritis & annis matura de hoc sæculo migravit. Venerabile autem corpus in dicta Ecclesia est tumulatum; & multi beneficia optata consecuti, virginis nomen celebrarunt. Ob quæ Atrebatenses & eorum vicini de ea in feretrum eleuanda, vt publicè & solemniter inter sanctas veneraretur, Gerardo II. Episcopo suo suggererunt. Publicauit itaq; futuram eleuationem in die Exaltationis S. Crucis: cumque per superuenientem infirmitatem impediretur, noluit piam populi expectationé defraudare. Quare vices suas quatuor commisit Abbatibus,

qui

qui eam elevarunt anno 1181. Deinde 1128. cum vas primum sacrilegi fures auro & argento denudassent, Petrus Abbas dignius vas præparavit; in quo Pontius, Episcopus Atrebatensis, VIII. Idus Octobr. reliquias reposuit cum magna solemnitate. Ipse contulit indulgētias; & Magister Asso, Canonicus Atrebatensis, sermonem ad populum faciebat. De quibus omnibus clarum est testimonium liber vitæ & eleuationis, iam olim cōscriptus. Scribitur de eadem virgine, ad primum Antistitem Gerardum, lib. 2. Chronici Cameraensis: *Est etiam in vico Maraculo, aliàs Mareolo, monasterium Canoniorum, vbi S. Bertilia quiescit: qua hoc ipsum suum prædium S. Maria tradidit.* Intelligitur autē per S. Mariam, cathedralis Ecclesia Atrebatensis. Mareolum enim est Episcopi Atrebatensis; tenuem habēs Abbatiam Canoniorum ordinis S. Augustini in Ecclesia SS. Amandi & Bertiliæ.

Quo loco adhuc visuntur fossæ, in quibus Iulius Cæsar dicitur castra metatus. Sic ferè Molanus in Natalibus SS. Belgij.

Vixerunt autem in Mareolo Canonici olim sæculares, quos ob liberiores vitam, anno 1144. amouit Aluifus Episcopus Atrebatensis. Regulares substituit, & Balduinū Balliolanum (qui furnis in Ecclesia S. Nicolai cum laude præfuerat) ipsis præfecit. 1144.

Fuit verò Mareolus olim vnà ex Abbatijs
refo-

reformatæ Congregationis Aroasiensis : de qua suprâ cap. 10. diximus.

CAPVT XXV.

MALONIENSE MONASTERIVM,
in diœcesi Leodiensi, propè Namur-
cum.

S Bertuinus Episcopus ex Hibernia veniēs in saltū, qui vulgò appellatur Marnignia, condidit oratorium in villa Malonia, ad Sabim, vulgò Sambram, in honorem semper virginis Mariæ. Vbi diu Deo militās cursū suū feliciter impleuit. Fuerat in Anglia educatus in Monasterio, cui nomen est *Othbellum*, & in eiusdem parochiæ Episcopum vacante sede, assumptus. Sed diuina monitione Romam abiit, ibique duos annos solitarius exegit : deindè in Gallias ad Sambram commigravit, vbi eruditionis suę radijs tenebras expulit peruersitatis. Cuius virtutes admiratus Odoarius Princeps, Floreffixæ residens, eadē Pipino commendauit, qui Sancto viro villas quinque in voti sui propositum concessit. Ob quam donationem cum quinque pingitur Ecclesijs. Quiescit propè Namurcum, in ditione tamen & diœcesi Leodiensi, in monasterio Canonorum siue Clericorum veteris instituti Sancti Augustini, quod Malonia dicitur ; vbi diu Domino militauit.

litavit. Meminit eius Sigebertus: Anno 651. multi de Anglia vel Scotia in Gallijs peregrinātes, verbum Dei seminābant, multumq; fructum Deo faciebant, scilicet, Otto, Bertuinus, Eloquius. Ita Molanus in Natalibus SS. Belgij.

CAPVT XXVI.

CHIEMSEENSE MONASTERIVM,
*Hernvoerd, olim in der Awo/ odet Pfaffen-
 werd/in prouincia Salisburgensi, & in
 diocesi Chiemensi, nisi
 fallor.*

DE huius monasterij fundatione scribit Auentinus, & adfert Arnulphi Regis diploma, in quo dicitur Arnolphum, hunc Regem monasterium istud, vel Abbatiam S. Saluatoris cum Episcopo Metensi, cui ab antiquis Principibus Bauariæ datum erat pro Abbatia Luxou'um dicta, commutauisse, & Archiepiscopo Salisburgēsi Diethmaro tradidisse, vt illic pro anima genitoris sui Carolomanni suaque annuatim per omne tempus annuiterlarij commemoratio in elemosynarum largitate & pauperum cura peragatur, diplomate anno 891. Ratisbonæ dato. Otto 891,

891,

Abbatiam Friderico Archiepiscopo Salisburgensi, qui fuit Comes à Kiemgen, anno 969. Auen-

Auentinus in Annalibus ita ponit: *In Norrico Conradus, Iuuauia Episcopus, & Abenspergenfi familia oriundus, Chiminum templum olim à Thessalono, secundo Duce Bauariae D. Benedicto conditum, ab Vgris ad egestatem redactum, monachis Augustiniani tradit, &c hoc est, Canonici Regularibus ordinis S Augustini.* Sic Hundius ex Auentino, & alijs.

CAPVT XXVII.

CHIEMSEENSE MONASTERIUM
monialium, Germanicè Frauenwort.

DE huius monasterij fundatione ac progressu, plenè constat ex Henrici IV. Imp. diplomate. *In nomine Sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Henricus diuina fauente clemètia Rex. Ad notitiam, ad memoriam, ad fidem rerû, & firmitatem omne scribitur testamentum, sub quâ ratione & hoc scribi, sed vnde & quare iusserimus, notum facimus omnibus Christi fidelibus; in quo dùm cautiùs perspeximus, dum diligentius consulimus, eandem rem (res enim alia est) longè suprâ repetere volumus. Ad solam Dei gloriam & laudem, ob salutem animæ, ob remedium peccatorum suorum, Thessalo Rex Chiemensem substituit & fundauit Ecclesiam. Substituit, inquam, & prædijs his dotauit, Euenhausen, Leuchtental, Schonsteten, Tegingen, Sapienzmunster, Puech, Fraunhouen, Hofhaim,*

haim, Fridefingen, Fraundorf, Palcheigen. Hu vt dictum est, dotavit, alijsq; pluribus. Dotavit & perfectissimam libertatem digna & religiosa institutione, cum iudicio in insula sua que Nunnuert dicitur, & in omnibus Hofmarchis suis ritè & legitimè habendo, sicut aliud regalè cœnobium tenetur, liberè & principaliter eidem Ecclesia tradidit, & solis tantum Regibus in tutelam & patrocinatum decrevit. In hac libertate ad Carolam vsque Regem successorem tuum peruenit, à Carolo vsque ad Ludouicum Regem, qui ob eiusdè Ecclesia, quam sibi præ ceteris habuit specialem, filiam suam Irmgardam ibidem præfecit Abbatissam. A Ludouico autem ad Henricum, qui quoq; sororem suam Geruirgam constituit Abatissam, ob leci nobilitatem & religionem. Ea, vt diximus, libertate à Rege ad Regem descendit & vsque ad nos eandem libertatem habuit & pertulit, & vt hac perfectissima regalis libertas, quam ab auctore suo Tessalone Rege accepit, firma & inconuulsa omni auo permaneat, hanc chartam conscribi iussimus, & propria manu, vt infra videtur, corroborauimus, nostroq; sigillo insignitam omnibus sæculis, vt hæc sciant & reddant, relinquimus.

Signum Henrici quarti Regis inuictissimi Gebhardus Cancellarius recognoui, anno incarnationis Dominica M. LX XV II. indictione prima, anno 1077. autem Domini Henrici Regis quarti inuictissimi ordinationis 24. regni 22. Ratisbone actum feliciter.

Henricus S. imperator Chiemensibus virginibus Gerbirgam sororem, Patauiensibus Helican amitam præfecit: Auentino teste.

CAPVT. XXVIII.

RANSHOVIENSE MONASTERIUM
in Bauaria.

ARnolphus Imp. filius Carolomanni Regis Bauariæ & Italiæ, ædiculam sacram, quam ad preces VVichingi Episcopi Patauiensis, Cancellarij sui, Christo Domino Deoque nostro, & D. Pancratio à fundamentis in *Randenisdorf* seu Randersdorf exstruxit, Ellenbrechto sacerdoti committit ea lege, vt ipse quidẽ pareret parocho Oetingensi; at post mortem eiusdem, sacellum in *Rãdersdorph* foret sub ditione templi Oeteingensium, vbi brachium S. Philippi Apostoli reconditum reseruabatur, & pater imperatoris Arnolphi Carolamannus Rex Boiorũ & Italiæ sepultus est. Exstat diploma Arnolphi, datum anno 898. anno II. regni, imperij autem III. Sequenti quoque anno, hoc est, 898. anno 899. idem imperator Arnolphus duo agri iugera orientem versus, viginti carrucas foeni, molã aquariam in ripa fõtis, qui ex cliuo, cognomine *Prylo* erumpit, tantum lignorum quantum opus est & foco & ædificijs

cijs perpetuo donat sacerdotibus ibidem rem diuinam facientibus. VVichingus superior Episcopus Patauiensis cancellarius Imperatoris Arnolphi, Ifengrinus illustris Comes, ministerialis Imperatoris, hæc impetrarunt sacerdotibus.

Ellenprechtus præfuit huic sacello annis 22. obiit anno 920. pòst cuius obitum venit in potestatem Otingensium, sub quorum procuracione & parochia fuit amplius 100. annis.

Anno centesimo Ratensisdorf, vel Ratensdorf, fuit inter cetera datum in dotem D. Chunigundæ Augustæ à Diuo Henrico II. Imperatore Romanorum, ac Duce Boiorum, qui obiit anno 1024. vxor verò anno 1039. Ambo sepulti sunt Bambergæ in templo maiori ab ipsis magnificè constructo & dotato. Hunc Sanctum Henricum primum huius cœnobij auctorem fuisse quædam diplomata testantur.

Anno Christi 1040. Henricus tertius, 1040. Dux Boiorum, quintus huius nominis, profecturus in Vngariam, tradit Ducatum Boiariæ Henrico sexto nepoti ex fratre Diuæ Chunigundæ Augustæ; & præsentibus sedecim Episcopis (inter quos præcipui fuerunt Theodomaratus Archiepiscopus Satisburgensis, Bernigerus Episcopus Patauiensis Nizo, qui & Nizerius, Leodiensis Pontifex)

templum B. Pangratij refecit, ampliavit, parochiam instituit, certisq̄ue limitibus ultra & citra Oenum distinxit, decimasq̄ue omnium rerum, piscationum quoque & venationum donavit, quemadmodum in privilegio scriptum legitur. P̄fuit ea tempestate parochiæ Sacerdos quidam nomine Hantus, primus parochus. Is administrauit Ecclesiam S. Pangratij ānis 20. obiit circa ann. Christi 1060.

Hanto quem quidam cum primò eundem esse putant, secundus parochus fuit, tempore Ottonis, Ducis Bauariæ. Is Otto è Bauaria pulsus est ab Henrico III. Imperatore, Duce Boiorum, eius nominis septimo, anno 1070. successitq̄ue in Principatu Boiarico Ottonis gener. VVelfho primus Dux Boiariæ; qui profectus Ierosolyma, obiit anno 1101. relinquens duos filios, VVelfphonem secundum Ducem Boiariæ, & Henricū VIII. qui ambo potiti sunt Boiaria.

1085.

Circa annum 1085. Segiburga femina quædam cum fratre Erenberto, quædam prædia in Hadelbach (cuius templum anno præcedenti ab Altmanno Archiepiscopo Salisburgensi consecratum fuerat) tradidit B. Pancratio.

Tertius parochus Herenbertus de Phaphing existitit tempore superiorum Ducum Bauariæ VVelfphonum. Postea euocati sunt

Canonici Augustiniani, fuitque destructum monasterium decem penè annis, & parochia in cœnobium commutata, quæ administrata fuit à sacerdotibus vt vocant sæcularibus, annis fermè 80.

Erat hoc tempore in toto Romano Imperio maximæ auctoritatis Conradus de Abensperg, Archiepiscopus Ratisburgensis, & plerique sacerdotes sæculares, eius nomine, religione, & iustitia moti, disciplinam Augustinianam profiteri cœperunt; eiusq; hortatu & suasu Henricus octauus huius nominis Dux Boiorum, Canonicis & mystis Augustinianis parochiam, & templum Diui Pancratij tradidit, contuberniumque sacris D. Augustini initiauit, eiusque religionis sacratis viris & feminis illud dicauit. Nam ibi sacratarum sceminarum cœnobium fuisse testantur pleraque vestigia & monumenta, quæ adhuc extant in libris, instrumentis, templo & monasterio, maximè Occidentem versus. Non plures tamen quàm sex receptæ sunt; quarum vna fuit præposita. Ita scribit Conradus primus, Diui Pancratij Præpositus:
 teste Viguleo Hundio in Metro-
 poli Salisburgen-
 si.

CAPVT XXIX.

SCHLECHDORFENSE MONASTERIUM, in Bauaria superiore.

HOc monasterium situm ad radices Alpium in superiori Bauaria, constitutum seu fundatum est cum *Beurn, Polling* & alijs monasterijs à Landfrido, VValdramo & Elilando, fratribus, Comitibus ab Antorf, & Loyfa, sub Vtilone, Duce Bauariæ. Deuastatur per Vngaros sub Ludouico Imperatore, circa ann. 907. Auentino teste. Reficitur per Henricum Ducem Boiorû, & Ottonem Episcopum Frisingensem fratrem eius, vnà cum *Schliers & Scheftlarn*, circa annum Domini 1140. teste eodem Auentino. Alibi idem in Annalibus ponit: *Schlechdorf & Polling post Vngarorum deuastationem receperunt regulam S. Augustini. Nam ab initio erant ordinis S. Benedicti.* Tenuis sunt hoc tempore huius monasterij census ac reditus, vt vix tres aut quatuor Canonicos alere possit. Dicitur ibi requiescere corpus *S. Tertulini* Martyr. viri industrij ac nobilis Romani, sub summo altari.

CAPVT XXX.

ABBATIA S. MAGLORII IN SVB-
urbano Parisiensi.

Temporibus Lotharij Gallie Regis, cum Normanni Britanniam Aremoricam, vicinasque prouincias vastarét, *Saluator* Alethen-

thenfis, fiue Macloniensis in Britannia Epifcopus Parisios fe subduxit, & corpora Sanctorum *Maglorij, Sampsonis & Maclouij* fecum auexit, atque in capella Regia palatij, nunc in parochiam euecta, & S. Bartholomæi nuncupata, collocauit. Quo in loco tunc erant Canonici regulares, qui inde translati funt in Capellam feu Sacellum S. Nicolai quod nunc S. Michaelis dicitur, intra muros palatij Parisiensis.

Cæterùm Hugo Capetus Maior palatij, & Dux Franciæ eo loco monasterium fundauit, in honorem Sanctorum Bartholomæi & Maglorij circa annum Chrifti 975. regnantibus in Gallia dicto Lothario & eius filio Ludouico, illo nomine quinto. hanc fundationem ac dotationem fuo diplomate, dicti Reges confirmarunt.

In nomine Domini Dei & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti Lotharius & Ludouicus, diuina ordinante, prouidentia Reges Auguſti. Dum petitionibus Hugonis Francia Ducis rationabilibus & iuſtis, diuini cultus amore fauemus, ſupernas gratia muniri nõ dubitamus Proinde nouerit omnium fidelium noſtrorum præſentium, ſcilicet & futurorum ſolemtia, quia vir prætaxatus honorabilis noſtram petijt clementiam, præceptum firmitatis à nobis fieri ex rebus, quas idem piè monaſterio Sanctorum Bartholomæi Apoſtoli, & Maglorij Archipreſulis Britannia, vrbs ſcilicet Dolensis, contulit.

quod fundauit in vrbe Parisiaca, ad sectorum corpora, quæ vt peregrina hospitabantur per aliorum iura.

Ex hoc diplomate liquet, non Lotharium Regem, vt quidam existimarant, sed Hugonem Capetum istius monasterij fundatorem extitisse.

Anno 1138. temporibus Ludouici Iunioris, Magloriani ob loci augustiam & palatij viciniam, S. Bartholomæi templum deseruerunt, & in sacello Sanctorum Georgij & Maglorij iuxtà vetus cœmiterium sedem suam collocarunt. Quod quidem sacellum tunc erat extrà muros vrbs Parisiensis.

Anno 1572. Magloriani tertio locum mutarunt, & ex vico S. Dionysij intra muros vrbs Parisiensis sitæ, ad suburbanum S. Iacobi hospitale sese transtulerunt, quod hodieque obtinent. Quidem hospitale fundauit Philippus Pulcher Galliarum Rex, qui anno 1286. regnare cœpit.

Maglorianum verò Monasterium in vico S. Dionysij situm cessit filiabus, vt vocant Pœnitentibus, seu monialibus S. Mariæ Magdalenæ, quæ illud ipsum, hodieque incolunt.

Abbatiam hanc Maglorianam cum Episcopatu Parisiensi Pius IV. anno 1564. vniuit, quod Senatus Parisiensis, ann. 1581. approbavit.

PARISIENSIS DIOECESIS

status.

LVTETIA Parisiorum, regni Gallix metropolis, Regumque sedes, ad Sequanum flu.

S. Dionysij opidum, in insula Francix. *S. Denis en France.*

Corabolium. *Corbeil.*

Lusarchix. *Lusarche.*

S. Campellx. *Champeaux.*

Tarnayum. *Tournay.*

Pontifacrx pars media, cis Isaram : *Pontoyse.* Reliqua enim pars est dicecesis Rotomagensis.

Latiniacum. *Lanigny.*

COLLEGIA CANONICORVM

urbis Parisiensis.

B. Mariæ collegium Cathedrale.

Capellæ sacrx, seu sacelli regij, in veteri Regum Gallix palatio. *La sainte Chapelle.*

S. Germani Autifsiodorensis, apud Lupagam. *S. Germaini, de l'Auxerrois.*

S. Oportunæ, in vico S. Dionysij.

S. Benedicti, in vico S. Iacobi.

S. Mederici. *S. Merry.*

S. Sepulcri Dominici, in vico S. Dionysij.

S. Stephani Græcorum, siue de Gressibus, vt in vetustis monumentis legitur, in vico S. Iacobi. *S. Estienne de Gress.*

S. Thomæ, ad Luparam.

Sancti Nicolai, ad Luparam. *S. Nicolas de Louvre.*

S. Honorati, in vico eiusdem nominis.

S. Iacobi de Hospitali, in vico S. Dionysij
S. Jacques de l'Hospital.

Sancti Marcelli, in suburbano eiusdem nominis.

His addunt nonnulli minorum velut gentium collegia, in insula vrbis Parisiensis domicilium habentia.

S. Ioannis Rotundi. *S. Jean le Rond.*

S. Dionysij de Passu. *S. Denis du Pas.*

S. Aniani. *S. Aignan.*

S. Symphoriani.

COLLEGIA CANONICORVM

extra urbem Parisio-

tum.

Collegium N. in opido S. Dionysij.

B. Mariæ de Lufarchijs, in opido Lufarchia.

Collegium Campellense, siue de Campellis. *De Champeaux.*

Tornacense. *De Tournay.*

S. Mauri Fossatensis collegium: quod olim fuit Benedictinorum monasterium.

De Longo Ponte. *De Long Pont.*

Collegium de *Longjumeau.*

Colle-

Collegium de *Neofole*.

S. Trinitatis seu Capellæ regiæ Collegiū
in arce, seu saltu Vicennarum. *Au bois de Vin-*
cenne

Capellæ regiæ de Viuario. *De Viuiers en*
Brye.

Sancti Mederici de Linarijs. *De Linas en*
Brye.

S. Clodoaldi *S. Cloud*, in opido eiusdem
nominis.

S. Papuli. *S. Paoul.*

De Montmorentiaco. *Montmorency.*

Domni-Martini. *Damp Martin.*

De Pilsiacō. *De Poissy.*

De Meaux. Pars vrbis dicitur esse Præpo-
situræ Parisiensis.

ABBATIAE CANONICORVM RE-
gularium ordinis sancti Augustini, in
diœcesi Parisiensi.

S. Genouefæ in monte. *S. Genevieve au*
mont, in vrbe Parisiensi.

Sancti ViCTORIS ad muros, eiusdem vr-
bis.

Liuriacum, Abbatia. *Liury en Lannoy.*

S. Lazari, ibidem, Prioratus in suburbano
Parisiensi.

Abbatia S. Maglorij, in suburbano Pari-
siensi.

S. Catharinæ, ex ordine Vallis Scholarium, in vrbe Parisiensi, ad portam S. Antonij. *S. Catherine du Val des Escoliers*. Prioratus.

Est in hac dicecesi & Abbatia Herminiarum, siue Hermeriarum. *Hermieres*, ord. Præmonstratensis: itemq; sodalium eiusdem ordinis collegium, in Academia Parisiensi.

CAPVT XXXI.

WETTENHUSENSE MONASTERIUM, in Sueuia.

WEttenhusium monasterium, Marchionatus Burgouiensis, in Sueuia ad Chamlachium amnem medio itinere inter Ulmam & Augustam situm, ordinis Canonorum regularium S. Augustini, fundatum est, anno Christi 982. à *Conrado* Equite aurato, & *VVenerbero* fratribus, Comitibus de Rothenstem, & *Domina Gertrude* eorum matre, quæ dicitur esse vera fundatrix. Petijt enim tantum agri à filijs ad exstruendum locum sacrum, quantum ipsa vnus diei spatio aratro posset circumscribere; quod cum à filijs facile impetrasset, ipsa miræ paruitatis & leuitatis aratrum adornans, id spatium, quod hodie adhuc isti cœnobo paret, obequitans & aratrum in sinum gestans, circumscripsisse & obtinuisse legitur. Sic *Caspar Bruschius* in *Chronol. monasteriorum Germaniæ*.

Speſtat autem Marchionatus Burgonienſis, vulgò *de Burgau*, ad familiam Auſtriacam.

CAPVT XXXII.

ABBATIAE CANONICORVM

regularium in Hiſpania.

Ferdinandus I. cognomento Magnus, Legionis & Castellæ Rex. obiit an. 1017. ^{1017.} ^{S. Iſidor.}
 Is Abbatiam *S. Iſidori*, in vrbe Legionēſi, fundauit ac dotauit, in qua ſepeliri quoq; voluit. Habet ea nomen à *S. Iſidoro* Archiepiſcopo Hiſpalenſi, cuius ibidem ſacrum corpus adſeruatur.

Est & Abbatia celebris in diœceſi Oſcenſi, ^{Mons A.} vulgò *Mons Aragonia*, Hiſpanis *Mont' Aragon* ^{ragonia.} nuncupata per Aragoniæ Reges fundata.

In eodem Aragoniæ regno in opido Calataum, eſt illuſtris Abbatia *S. Sepulcri*, cuius ^{S. Sepul-} loci religioſi crucis ſignum in veſte exteriori ^{cri.} geſtant.

In vrbe Barcinonenſi, eſt monaſterium ^{S. Anna.} *S. Annæ*, pariter celebre.

Conimbricæ floret Abbatia *S. Crucis*: in *S. Crucis*. qua, quieſcunt ſacra corpora quinque Martyrum Franciſcanorum, in Africa pro Chriſto occiſorum. Dicta Abbatia fundata eſt, ac dotata per Alphonſum I. Regem Portugalæ, qui obiit anno 1185. cùm annos 91. vi- ^{1185.} xiſſet,

xisset, in dicto S. Crucis cœnobio sepultus:
Idem fundavit *S. Vincentij* cœnobium apud
Olisiponem Portugaliæ metropolim.

*S. Vin-
centij.*

CAPVT XXXIII.

*QUERCETVM ABBATIA APVD
Brugæ Flandriæ urbem: Item Abbatia
Sancti Trudonis, monia-
lium.*

1050.

ANNO CIOL. in suburbano Brugensi con-
ditum est cœnobium Regularis disciplina,
sui nomen *Quercetum*. Ita Meyerus in Annali-
bus Flandriæ. Fuit id fundatum in honorem
Sancti Bartholomæi, euocatis primùm reli-
giosis ex Tornacési monasterio Sancti Mar-
ci, seu S. Nicolai in pratis. Flandricè nuncu-
pant *Oechoudt*; fuitq; hæc Abbatia olim vnà
ex ijs, quæ ad Congregationem Aroasiensem
spectabant: de qua vide suprâ capit. de-
cimo.

Libet his subnectere Quercetanz Abbatiæ
fundationem, ex illius loci tabula quadam
manuscripta.

Anno redemptionis Dominicæ nongen-
tesimo sexto, qua tempestate *Dominus Vdalri-
cus*, idem Nouiodunensis, & Tornacensis Epi-
scopus, cathedram regebat, in parœciali Ec-
clesia S. Trudonis, in Pomerio urbis Bru-
gensis, non procul à lapideo magno ponte
posita,

posita, in loco *Odeghem* nuncupato, sacrum initium habuerunt fratres quidam dicti de Cappella, sub auspicijs Prioris cappas, quas vocant, nigras gestantes, in morem Gulielmitarum. Hi fratres, locum præfatum in eodem ritu, ac statu tenuerunt annis centum & tribus, nimirum ab anno nongentesimo septimo, vsque ad annum millesimum decimum. Quo quidem anno, rem sacram promouente illo, de quo supra diximus, reuerendissimo Domino Vldarico ijdé fratres de Cappella, facti sunt Canonici Regulares, ad normã veteris instituti S. Augustini. Quod sanctum institutum ab eodé S. Augustino in Hipponensi ciuitate, prouinciæ Africanæ, primitus ordinatum fuit, circiter annum Domini 394.

Porrò hoc loco constituti, in societatem eiusdém nimirum instituti & muneris, eodem loco Canonicos quosdam Regulares veteris instituti S. Augustini, ab Aroasiæ monasterio nomen trahentes, ad se perduxêre, simulque coaluêre. Hi aut Aroasię regulares Canonici, de quibus diximus, initiũ habuêre anno Domini millesimo. Ex quo fit, vt anno decimo, post institutionem Canonicorum Regularium, priñci instituti sancti Augustini de Aroasia, prædicti fratres, de Capella Canonici eiusdem instituti facti sint. Postremò in præfato loco post commutationem ordi-

An. 1000.
aut circiter.

ordinis, de quo supra attigimus, permanse-
runt annis sex, nimirum vsque ad annum
Domini millesimum decimum sextum. Quo
anno ad celebrem locum, iuxtà Brugas,
Quercetum appellatum, à quercuum ibi con-
sitarum multitudine, domicilium suum, ac
sedem transtulerunt. Quo quidem in loco tã
antiquitate, quam religione venerandus *Eue-*
relmus, priscorum in Thebaide Eremitarum

1048.

quam anno millesimo quadragesimo octauo
anachoreticam vitam omnium piorum cal-
culis suffragijsque obsolutissimam feuerè a-
gere cœpisset, eandemque annis duodecim,
eodem feruore ac tenore ibidem continuaf-

1060.

set, die secunda mensis Octobris anno Do-
mini millesimo sexagesimo, in suæ cellulæ sa-
crario obiit, & ibidem sepulturam inuenit.

1116.

Anno millesimo cêtesimo decimo sexto, po-
steaquam prædicti Canonici, in Querceti lu-
co iam diu commorati essent, in parœciali
Ecclesia Sancti *Trudonis in Odegem*, ad formã
ordinis & iustituti sui Moniales, ijsque præ-
fectam Priorissam constitui procurarunt,
quarum gubernationem & regimen. cùm so-
licitæ prouisionis curatam in spiritualibus,
quàm temporalibus centum triginta duobus
annis habuerunt, scilicet, ab anno Domini
millesimo centesimo decimo sexto, vsque ad
annum millesimum ducentessimum quadra-
gesimum

Moniales

S. Trudo

nis in Ode

gem.

1248.

gesimum octauū. In cuius anni decursu multis difficultatibus, inter dictos Canonicos ex vna parte, & sorores ex altera subortis, tandem aliquando mensis Augusti die vigesima prima reuerēdissimus in Christo Pater Vualterus Tornacēsis Episcopus (consilium suum & auctoritatem interponentibus, reuerendo Domino Abbate Dulcis Vallis, *Suetendae* nuncupati, & illustrissima Margareta, Flādrīæ & Hannoniæ Principe, ac Comitissa) indicauit dictas sorores cum Priorissā, in perpetuum liberas, & absolutas esse ab omni gubernatione, administratione, seu promissione, quas præfati Canonici in eum diem tam in spiritualibus, quàm temporalibus iure suo sibi reseruarant. Post cuius decreti sententiā easdem moniales à prædictis Canonicis segregauit, absoluitque, assignans præfatis Canonicis partem vnā, dictisque sororibus partem alterā facultatum, bonorumque temporalium, quæ consueuerant esse communia. Nec illud prætermittendum est reuerendissimum Tornacensem, de quo postremò diximus, ordinem dictarum Monialium & Priorissæ transtulisse, ad ordinem & regulam S. Augustini, sanctique Victoris & illius ordinis sororibus conuocatis, simulque collatis, ex Priorissa Abbatissam constituisse, itemque ad eius rei firmamentum, perpetuamque memoriam impetrasse eis à sancta sede Apostolica

*Abbatia
monialiū
S. Trudo-
nis.*

lica robur & confirmationem. Nimirum eodem tempore, quo *Gosuinus* huius Quercetani cœnobij Antistes fuit, *Vsilia* quoq; sancti *Trudonis* Abbatiam obtinuit.

Anno vero Domini millesimo ducentesimo sexagesimo primo, in ferijs sanctæ Mariæ Magdalenæ, præfatum illud monasterium *S. Trudonis*, quod iuxta magnum pontem lapideum situm diximus, fulmine deflagrauit: postquam calamitatem in loco, quo etiamnum eius vestigia ceruntur, per præfatam serenissimam Principem *Margaritam Flâdriæ & Hannoniæ comitissam*, translatum ac reedificatum fuit. Quarum postremo sororum cœtus, Sancti nimirum *Trudonis*, nunc *Brugis*, cum prius monasterium ab hæreticis dirutum, & solo æquatum esset, ad *S. Bauonis* domicilium se recepere, sibiq; adiungere conuentum qui quondam fratrum tertij ordinis *S. Francisci* fuit. Hactenus ex tabula manuscripta.

Operæpretium fuerit dictis addere, quæ de eiusdem monasterij *S. Trudonis* me legere memini in *Chronico MS. Trudonensi*.

Beatus Trudo habuit, ex parte patris Dominium villa Brugis nuncupatum, cum suis attinentijs, quæ modo est opidum famosum in terra, quæ vocatur Flandria, iuxta quod opidum monasteriũ nigrarum monialiũ, quasi ad dimidium miliare sitũ est, habens de nomine B. Trudonis sortitum vocabulũ scilicet

scilicet S. Trudonis Istud monasteriū ipse B. Trudo ibidem in proprio suo allodio fundavit & dotavit, & in eo LXX. monachos instituit. sed qua causa postea immutatio sexus contigit, nescitur.

Hactenus ex Chronico M S. Trudonensi. quæ hic obscuriùs dicuntur, libet clari⁹ distinctiusq; efferre, ex literis Ioannē Plasiæ, ei⁹ loci Abbatissæ iam olim datis ad Ioannē Latomū, Canonicoꝝ Regulariū Priorē in Throno B. Marię apud Herentaliã Brabanticę opidum. Earum hæc erat sententia.

B. Trudo loci huius princeps fuit, & cœnobium condidit, ubi nunc intra urbē Brugensem B. filica est B. Virginis; in quo collocavit abbatem cum 80. monachis, ex instituto S. Benedicti. Sed post 239. annos, Danis & Hunnis omnia vastantibus cœnobium fuit eversum, iacuitq; desertum, vsque ad tempora Baldrici Nouiomensis & Tornacensis Episcopi qui adductis aliunde cœnobitis, sed nullius certi instituti, monasterium instauravit: quod non multo post in regulam seu institutum S. Augustini conseßit; admissis in societatem monialibus, anno nimirum 1110. Carolo autem Dano rerum apud Flandrosposito monasterium traductum fuit extra opidum, in locum à lapideo, ponte haud procul distantem, qui Odegem dicitur. Sed anno Christi 1134. Theodoricus Elfatius Flandriæ Comes rursus intra mœnia locum concessit, qui à multitudine quercuum Quercetum dicebatur, quod nomen illi adhuc hodie superest. At verò

traducti sunt tantummodo viri, monialibus in dicto loco extra vrbs mœnia remanentibus; communitamen omnium fortunarum & nomine & possessione. Qua in rerum communione manserunt, vsque ad annum 1248: quo tempore, Margareta Flandria & Hannonia Comitissa apud Gualterum Tornacensem Episcopum instante, per Abbatem Vallis ducis, moniales, quo ad fortunas, resque omnes, à Quercetanis monachis seiuncta sunt. Sed duodecimo post anno, cum monialium cœnobium fulmine tactum penitusque exustum esset, locum illum execrantes, haud procul inde, apud Cortracenses nouum monasterium edificarunt, in quo etiamnum habitant. Hæc ferè anno 1559. Ioanna Plassia Antistita, ex loci monumentis ad Latomum transcripsit.

CAPVT XXXIV.

S. NICOLAI MONASTERIUM, IN
vrbe Patauensi, seu Passauiensi, apud
Germanos.

DE fundatione huius monasterij, ita scribit Auentinus: *Altmannus Episcopus Patauia, auxilio Agnetis Augusta & Hærici Neoburgensis, extra mœnia vrbs Aurelianis mystu monasterium exstruxit, circa annum 1050. Literę fundationis habent annum 1074. De Henrico Neoburgensi in illis nulla mentio, sed de ope aliorum nobilium, & quòd hoc sit factu manu*

manu & potestate Ruperti Comitis. In Chronicis scriptis monasteriorum Bauariæ, inuenio, in hoc loco olim à Tessalone, Bauariæ Duce, fuisse foundationem factam. Ut ut sit, Imperatrix Agnes iuxta tenorem fundationis, dedit fundum, in quo monasterium ædificatum est, cum duobus hortis, & duobus prædijs in eodem loco. Idem dedit nonam partem omnium bonorum suorum, quæ possedit in Prosepeug & in Vespurglr.

Reliquum dedit Episcopis de suo patrimonio, non de Ecclesiæ bonis.

CAPVT XXXV.

LOENSIS PRÆPOSITURA IN
Flandria Comitatu.

LOA Flandriæ vetus opidum distat Furna, Dixmuda & Honschota duobus miliaribus. Dimidia opidi pars pertinet ad Præposituram Abbatialem Canonicoꝝ Regularium, eo loci anno 1050. fundatam.

Initium dotationis fecerunt *Philippus* Ipræ Burggrauus, *Roberto* Frisio, Flandriæ Comite natus, eiusque filius *Guilielmus* Iprensis, qui Ecclesiæ Loensi *dederunt terram præconis, Comitatum. Stallum totius opidi, telonium, exactionem, cunctumq; ibi ius suum seculares, exceptis gladio & moneta:* ut in diplomate donationis legitur. Confirmarunt id Flandriæ Comites,

tes, *Carolus Pius*, ann. 1122. & *Philippus Alsatius*,
anno 1181.

CAPVT XXXVI.

ITALIAE COENOBIA, CANONICO-
rum Regularium.

1062. **A**NNO 1062. ordinem Canoniorum
regularium S. Augustini Romæ, item
Lucæ apud S. Frigidianum, & alibi in Italia ab
Alexandro II. Papa restitutum testatur Onu-
frius, in Chronico suo Ecclesiastico.

1231. Idem tradit anno 1231. Congregationem
Canoniorum regularium S. Marci Mantuæ
inchoatam fuisse.

CAPVT XXXVII.

SANCTI AVBERTI ABBATIA CA-
noniorum regularium, in vrbe Ca-
meracensi.

SAVBERTVS Episcopus Cameracensis
fulsit, temporibus Dagoberti, Dago-
berti inclyti Francorū Regis, sacerdos Chri-
sti probatissimus, sub quo & per quem Han-
nonia mirabiliter in Christiana religione ce-
pit florere & vigere. Habuit. n. in ea discipu-
los, *Landelinū* Abbatem *Crispinij*, *Vincentium*
Madelgariū Comitem, & coniugem eius san-
ctissimam *VValdeytrudem*. Horum sanctitati
adiun-

adiunxerunt se etiam multi Apostolici prædicatores ex Scotia & Gallia: quibus sanctissimus *G. Istenus* ex Græcia accessit. Per quas columnas felix Hannonia Christo Domino est incorporata, ac fidei Christianæ initijs imbuta.

Dolendum est tanti Pontificis vitam magna ex parte nesciri. Quod nescio vtrum scriptorum ignaviæ debeat imputari, an iusto Dei iudicio, qui stellas claudit quasi sub signaculo, dum videlicet exigentibus peccatis malorum, vita absconditur bonorum. *Sepultus est Cameraci extra muros in S. Petri Ecclesia, qua ampliatis mœnibus nunc est intra muros, Sancti Auberti Abbatia.* Sepulcrum autem eius Deus multiplici miraculorum gratia mirificavit, potissimum tamen per dies 40. ann. 24. Episcopatus Gerardi Cameracensis Episcopi. Quo etiam iubente Fulbertus, Doctor clarissimus, librum scripsit, quoad potuit, de vita & miraculis S. Auberti, qui exstat in Tomo ultimo Laurentij Surij.

Cæterum Abbatia S. Auberti fuit olim templum S. Petro Apostolo sacrum, in quo primum resederunt cleri, siue sacerdotes sæculares à S. Auberto, ibidem vt creditur collocati: his postea substituti sunt Canonici regulares Congregationis Lateranensis, vt quidam tradunt. Vt vt sit, templum istud anno 996. exultum Hereuinus xxx. Episcopus,

ann. 999. instaurauit. Cæterùm corpus S. Au-
berti, quod Dodilo x x i. Episcopus propter
incurfiones Normannorum in urbem ad Ec-
clesiam Deiparæ transtulerat) Gerardus
x x x i. Episcopus ann. 1025. Ecclesia , vt lo-
quuntur, reconciliata, suo pristino iterum lo-
co restituit.

Libertus verò x x x i i. Episcopus Cano-
nicos sæculares in ordinem redegit, & S. Au-
gustini Regulæ anno 1066. subdidit ; in qua
excolenda etiamnum gnauiter perseuerant,
ipsis nunc Urbis mœnibus incensi.

Abbas Primus anno iam dicto, vrbe eie-
ctus fuit Bernardus, qui annis 23. præfuit. Li-
ceat his subiungere testimonium ac præco-
nium Iacobi Vitriaci Cardinalis, qui in Hi-
storia Occidentali, cap. 21. sic scribit:

*Conuentus Canonorum regularium sancti
Ioannis in vineis Sueffionensis, & sancti Oberti
Cameracensis, & sanctæ Mariæ Blesensis, & san-
cti Nicolai de OEgnies, cum quibusdam alijs quasi
pauci racemi consumpta vindemia, in virtute re-
ligionis & feruore caritatis, & decore honestatis
permanserunt. Ascendentes de virtute in virtu-
tem & odore bonæ vitæ & sanctæ conuersationis
multos allicientes de mundi naufragio ad congrega-
tionem suam tanquam ad securum tranquilli-
tatis portum traxerunt. Hactenùs Vitriacus,
qui obiit anno Dom. 1244.*

Cæterùm monasterij huius, vti & Montis
S. Eli-

S. Eligij regulares Canonici violacijs, hodie togis ac pileis vtuntur.

CAPVT XXXVIII.

ABBATIA MONTIS S. ELIGII
in agro & diœcesi Atrebatensis.

MONS S. Eligij nomen habet à *S. Eligio* Nouiomensi ac Tornacensi Episcopo, qui ibidem in Sacello quodam solitus est orationi ac contemplationi vacare. Eius vt amici ac familiaris quondam sui vestigijs insistens *S. Vindicianus* Atrebatensis & Camera-censis Episcopus, circa annum 678. in eodem monte Canonicos sæculares collocavit, quos *B. Lietbertus* Episcopus, cùm vitæ essent liberioris, ann. 1068. ad regularem vitam amplectendam permonit.

Quiescit hoc in monasterio dictus *S. Vindicianus* Episcopus, à Fulberto xv. in Episcopatu successore an. 885. eleuatus.

Primus Abbas huius loci à B. Lietberto cõstitutus fuit IOANNES: qui cùm annis 40. præfuisset, viuere desijt anno 1108.

CAPVT XXXIX.

VVATANENSIS SIVE VVAFENENSIS
Præpositura, in Flandria, secundo lapide
sub Audomaropoli.

ANNO CIO. LXXII. instituti ab Roberto Friso, Flandria Comite, Canonici disciplina

plina Regularis apud VVatanas, illiq; Odfridus sacerdos religiosissimus datus Antistes; qui adiculam ibi quandam diuo sacram Richario, ab Alfuvino presbytero acceptam, auxit vertitq; in monasteriũ. Id monti est impositũ ad Enulam amnem in extremis Castletensium, qua eorũ spectant, sinibus; duobus distans millibus à opido S. Audomari, vbi cuniculi subterranei procul ex monte, vt referunt, deducti, vetustaq; arcis fundamenta claram loci antiquitatem arguere videntur. Tradunt incolae fuisse VVatanum Batauorũ olim Coloniam. Cũ autem Odfridus antistes abolere hic contenderet diui Richarij memoriam, ac venerationem introducere diui Nicolai, obstitisse narrant eius consilio populi Menapiensis agri consuetudinem, qui eo ad sacra Richarij stato quotannis die conuenire non cessabat. Hac autẽ tempestate ad memoriam venerationemq; diui AEgidij vndiquẽ illd concurratur. Huic cœnobio attribuit Adela Roberti Frisij mater Balinbergam ad occidentalem plagam Caleti Montis (sic enim scribunt pro Casteti) super fluuium Penam, Ioannes aduocatus Atrebatium & Hermentrudis vxor ducenta viginti agri iugera in pagis Stenis, Petinghem, & sacello Erenboldi. Et Gilboldus Fleternensis eques Flandrus in Thiggabusco agri iugera viginti.

Obijt autem Odfridus Primus huius cœnobij Antistes anno 1085. Sic ferẽ Meyerus in Annalibus Flandriæ. Est autem VVatanense, siue VVatenense monasterium, situm ad fluuium

Aa (qui inde per Grauelingã lapsus in Oceanum deuoluitur) & vnitum cum Episcopatu Audomaropolitano.

De eodem monasterio sic legitur in MS. Chronico Bertiniano per Ioannem Iperium Abbatem S. Bertini conscripto.

Anno millesimo septuagesimo secundo, Robertus Friso, Flandria Comes, fundauit monasterium VVatinense Canonicoꝝ regularium, in honorem Beate Mariae Virginis, vbi prius Ecclesiola fuerat beati Richarj Confessoris. Sic Iperius,

CAPVT XL.

ABBATIA S. IOANNIS DE VINEIS
apud urbem Suefionensem, & alia
in Gallia.

Ilustre istud *S. Ioannis* monasterium anno 1076. condidit *Hugo*, Castri Theodorici Dominus. Est & alia apud Suefiones Abbatia, nimirum *S. Crispini* in Cauea, quæ olim fuit Congregationis Aroasiensis: de qua vide supra cap. 10.

Abbatiam *S. Mariae Magdalena*, apud Castrodunum, fundauit Carolus Magnus; quam postea Innocentius Secundus, Eugenius Tertius: & alij Pontifices Romani multis priuilegijs donarunt; vt testatur Choppinus lib. 2. Monasticón.

Abba-

Abbatiam *S. Mariae de victoria* in vrbe Siluanectensi (quæ est vna ex tredecim Abbatijs Victorianæ congregationis reformatæ) fundauit, ac dotauit Ludouicus Crassus Galliæ Rex anno 1131.

Abbatiam *S. Rufi de Valentia* in Delphinau, suæ congregationis caput, anno 1092. multis priuilegijs Vrbanus I I. ornauit: teste Choppino lib. 2. monast. tit. 1.

Ceterum Reformatæ Canonicoꝝ Regularium *S. Rufi* Congregatio circa annum Christi 1107. sumpsit exordium: de qua vide supra cap. 11. Abbatiam *S. Martini Niuerensis*. à qua multi Prioratus dependent, idem Innocent. II. priuilegijs anno 1130. stabiliiuit.

Monasterium omnium Sanctoꝝ in d. Catalaunensi anno. 1063. à fundamentis excitauit Rogerius II. Epif. Catalaunensis.

In Gallia itemque in Hispania, multæ Ecclesiæ Cathedrales seu Episcopales, olim fuerunt Regulares, sine Canonicoꝝ Regularium; vt *Tolosana*, teste Choppino lib. 1. de Politia sacra tit. 3. Item Cabilonensis *S. Vincentij*, teste Petro San-Iuliano lib. de Antiquitatibus Cabilonensibus. Item Sagiensis, & alij.

Hic vt Cæsaraugustana in Hispanijs Ecclesia Metropolitana fuit Canonicoꝝ Regularium, vsque ad tempora Philippi II. Regis Catholici.

CAPVT XLI.

REICHERSPERGENSE MONASTE-
apud Banaros.

Cœnobium istud ad Oenum supra Eb-
dreberch & Passau fundasse scribuntur
Bernardus Comes de Reichersperg, & Diet-
purga ipsius coniunx, quæ fuit soror Geb-
hardi Archiepiscopi Salisburgensis, ex fa-
milia Comitum de Helfenstain, vt refert
Munsterus in sua Chronographia, ex relati-
one Lucretij Cancellarij Salisburgensis, &
Bruschius, vbi de Laureato veteri, sub Alt-
manno Episcopo, agit.

In Chronicis autem Salisburgensibus non
fit mentio ipsius Gebhardi familiæ, præter i-
sta verba, *Alto Sueuorum genere natus, patre Ca-
tholdo, & matre Agata.* Auétinus scribit, Ber-
nardum & coniugem eius Dietburgim soro-
rem Gebhardi Salisburgensis Episcopi, vnà
cū filio Gebhardo, Comitibus à Plain, Reich-
ersperg fundasse. Credibile est illos Reich-
ersperg possedisse, prout alia multa bona in Au-
stria, supra Anassum, Bohemiam versus: De
quo vide librum Stemmatum, Bauariæ.

Conradus Archiepiscopus Salisburgensis,
dedit huic monasterio, pro meliori sustenta-
tione pauperum 61. fratrum, decimas paro-
chiarum, Putinæ & Bramberg, vnà cum de-
cimis

cimis noualium in filua Putinensi, vsque ad terminos Vngarorum, & vsque ad montem Hartperg; excepta tamen Canonica ibidem portione parochorum, an. 1142.

Confirmat ac magis declarat hanc donationem successor Conradi, Eberhardus Archiepiscopus, anno 1156.

Similiter quoque Conradus Archiepiscopus, anno 1148.

In libro decimo, Rapsodiarum Ioannis Auentini, ita annotatum reperio : *Anno Domini 1084. Reichersperg Castro, VVernherus præpotens Boius, super flumine Oeno, Pataviensis diocesis, vxor eius Drietpirga, soror Gebhardi Archiepiscopi Salisburgensis. Is post mortem vnici filij Gebhardi & vxoris, cum oriretur lis eo viuo inter agnatos eius de hereditate, castrum demolitur, D. Michaeli templum dedicat, Canonicis regularibus attribuit: post Albinus, filius Arbonis, fratris huius VVernheri, viuente patruo, sacerdotes pellit, prædium occupat, VVernherus in tutelam presentis Gebhardo Archiepiscopo Salisburgensi tradit, pauloque post obiit III. Non.*

Octobris, ad arcam Sanctæ Crucis, cum filio & vxore sepultus. Sic ferè Hundius in Metropoli sua Salisburgensi.

CAPVT XLII.

EYERSHAMENSIS PRAEPOSITURA
apud Furnas, Flandria
opidum.

ANNO CIO. XCI. inceptum est monasterium in agro Furnensi, cui nomen Euersham, super fluuio Isara, iuxta Stauelam, VValberto Canonico Caslerensi, ibi altare D. Petri ad ipsum offerente; quod & Gerardus Morinorum Episcopus libertate donauit. Ita Meyerus in Annalibus Flandriæ. Alij Canonicum istum vocant VValterum. Auctum est postea monasterium mirificè ac dotatum à Roberto Hierosolymitano Flandriæ Comite, eiusque matre Gertrude.

CAPVT XLIII.

PLENIPEDENSE MONASTERIUM,
in diœcesi Bituricensi, & alia in
Gallia.

RICHARDVS II. Bituricensis Archiepiscopus monasteriũ istud ordinis Augustiniani struxit, ac dotauit: in quo & anno 1092. obiit.

In vrbe Ambianensi, est celebris Abbatia Sancti Martini Gemellorum; vulgò *des Gemeaux*, Congregationis Victorinæ, cum

cum Episcopatu Ambiacensi vnita. Ante summum altare notatur locus, in quo sanctus Martinus adhuc catechumenus, & postea Turonensis Episcopus, chlamydem suam scidit, & pauperi petenti dedit. Fuit enim eo loci olim vrbs porta. Quæ omnia volupe nobis fuit ex adiuncta inscriptione discere, cum ante annos aliquot Ambiani essemus.

CAPVT XLIV.

IPRENSE S. MARTINI OLIM
monasterium, in Flandria.

BIOANNES Morinensis Episcopus ad Ipram fluuiũ, quem Decretales Ipre-
tum vocant, an. 1101. monasterium
insigne, in honorem S. Martini construxit.
Cui quidem monasterio religiosi homini-
bus admodum efflorescenti, postea omnium
Iprensis opidi parœciarum procuratio est
commissa.

Monasterium istud, multiplicatis in Bel-
gio Episcopatibus, patriâ memoria versum
est in Collegium cathedrale Iprese
Canonicorum sæcularium. Vide ori-
gines nostras Collegiorum
Canonicalium.

(:·:)

CAPVT XLV.

ARGENTINENSIS EPISCOPATVS
monasteria: & nominatim Marbachense,
in Alsatia superiore, & Truttenu-
husanum.

IN dicecesi Argentinensi vndecim fuerunt
 Abbatie ordinis S. Benedicti, quarum ple-
 ræque adhuc supersunt, vigent, pollentque,
 pauca in Canonicorum collegia sunt con-
 uersæ. Nomina si quis requirat, infrà posita
 sunt.

Nouientum, siue Ebersheim.

Offonis cella. nunc Scutera.

Mauri monasterium.

Noua Villa.

Hugonis curia.

VVissenburgum.

Arnolfsaugia, nunc *Schauuarzack.*

Ettenheimium.

Saletio.

Altorfum.

S. Valpurgis.

Gegenbach, super nouum castrum, Ci-
 stertiensium.

Marbach, S. Augustini Regularium.

Trauttenhause, itidem S. Augustini Regu-
 larium.

Alia aliorum sunt ordinum & legum mo-

naſteria & collegia plureſque etiam Præpoſituræ inſignes & opulentæ, vt ſunt *S. Fidei, Sieſtadij, Leboraceniſis, Surburgeniſis*. Nam feminarum monaſteria ampliſſima & principalia quid commemorem *Altitonam*, vulgo, *Hochburg, Eriſtein, Andlau*, virginū nobilium receptacula; vt planè illud conſtet, ſicuti nobilitate Argentinenſis omnes reliquos orbis Chriſtiani Epiſcopatus facilè antecedit: ita religionis cultu & pietate quàm pauciſſimis concedere. Sic Franciſcus Guillimannus libro de Epiſcopis Argentiniſibus, capite decimo.

1094. Cæterùm anno milleſimo nonageſimo quarto, vir pius *Manegoldus* monaſterium *Marbach*. Canonicoꝝ D. Auguſtini apud *Marbach*, in Alſatia ſuperiore condidit, auxilio & opibus viri nobilis *Burchardi à Gebelſuiler*, ſequè iſdem aggregauit: vt in vita Othonis XLIII. Epiſcopi Argentinenſis, idem Guillimannus teſtatur.

1137. Anno 1137. Conradus Canonicus Argentinenſis, condidit Collegium Regularium *Itenvilla*.

Truttenbauſen. *Truttenhuſanum ſeu Trautenhuſenſe* Canonicoꝝ Diui Auguſtini monaſterium *Horradis* Abatiſſa Hohenburgi ad ipſius montis pedem exſtruxit, vt eorum operâ in adminiſtratione rerum ſpiritualium & temporalium vteretur. Quod quidem manasterium

Hen-

Henricus Episcopus Argentinensis anno circiter 1181. dedicavit: teste eodem Guillimanno.

CAPVT XLVI.

AROASIA, ABBATIA IN ARTE-
sia, Gallia Belgica prouin-
cia.

A NNO 1097. Conon & Helderminus, 1097.
duo pij sacerdotes fundarunt Abbatiam
Aroasiensem, vulgò *Arouage*, secundo lapide
à Bapalma Artesiæ opido, in honorem SS.
Trinitatis.

Fuit hæc Abbatia viginti octo, olim Ab-
batiarum velut princeps, & totius congrega-
tionis Aroasiensis caput: sub qua olim con-
tinebantur, *Henniacum*, *Cisonium*, *Zunebeca*,
Quercetum, *Riuouilla*, *Mareolum*, *Vvarnestu-*
num, *Fanopinum*, *Dulcis Vallis*, Belgij mona-
steria, præter varia regni Galliæ ceno-
bia.

Fuit & huius olim Congregationis mona-
sterium Sancti Patritij Dubliniense, in Hi-
bernia, à S. Laurentio Archiepiscopo
Dubliniensi fundatum. De his
plura vide suprâ capite
decimo.

CAPVT XLVII.

DIETHRAMZELLEENSE MONASTERIUM
iuxta Isaram, in Ba-
uaria.

1099. **A**NNO 1099. duo pij & deuoti viri, *Otto* & *Berengerus* cum quodam venerabili sacerdote *Dietbramo*, maioris deuotionis & pietatis causa in Eremum *Eglingerfurt* nomine secesserūt. Cū verò ibi duos annos mansissent, propter aquæ penuriam, domicilia sua ad riuum eiusdem siluæ transtulerunt, & Ecclesiam eodē in loco in honorem S. Martini exstruxerūt. Cū verò inter viros quosdam nobiles, eodem tempore de terminis & finibus huius siluæ cōtentio oriretur, *Otto Comes de Diessen*, cum duobus filijs suis *Ottone* & *Henrico*, *Abbas Vdalsalcus de Tegernsee*, cum Aduocato suo, *Reimpertus de Reut*, cum fratribus suis, *Ruperto*, *Adelberto*, & *Liebhardo* & alij plures conuenerunt. E quorum numero duodecim huius negotij arbitros elegerunt, qui datò iuramento, limites vnicuique parti proprios designarunt, & hanc siluæ partem tanquam vacantem possessionem iudicarunt: cui decisionī & transactionī fratres de Reut, nequaquam acquiescere voluerunt.

Interim Dei omnipotentis instinctu mutati,

tati, omnes concorditer prædictam filiam non solum vacantem, verum etiam cuique parti addictam ad monasterium deputarunt, quin etiam alios vicinos fundos ac bona pro ædificatione monasterij tradiderunt. Diethramus porrò missus est Romam, & à Pascale Pontifice confirmationem huius rei obtinuit anno 1107. Ex qua intelligitur prædictos ^{1107.} viros nobiles hoc cœnobium simul fundasse, & multis donis auxisse.

CAPUT XLVIII.

POMPURG SEV PAMPURG,

in Bavaria.

EST monasterium Canonorum regularium S. Augustini ad confluentes duorum fluminum *Traun* & *Alg*: de cuius fundatione ita scribit Ioannes Auentinus lib. 5. *Anal. Bauariæ*: *Adlhaid filia Cunonis, Comitum de Megling ac Irmogarde, cum marito Berengero filijs, Berengero & Cunrado à Sulzbach (opidum id Nariscorum est) dynasti ad confluentes Train & Alisse, Pampurg, ubi humati perhibentur, collegium Augustinianis constituunt.*

Idem Auentinus lib. 7. ponit. Pampurgium olim arcem fuisse in Boiaria Noricorum, ad radices Curuanæ montis & cōfluentes Azali atque Train sitam, nunc in collegium Augustinianorum mystarum commutatam.

Inscriptio lapidis in pariete templi dicti monasterij ita habet: *Hoc in loco sepulti sunt mariti illustris Comitissa Adelhaidis, fundatricis huius Ecclesie, qua fuit illustris Principis Bauaria (id est Comitis) Cunonis filia, Marquardus Comes de Hohenstein & Marquartstein, Vricus Comes de Pictauia (id est, Pitten in Austria) & Berengarius Comes de Sultzpach. Sic ferè Hundius in sua Metropoli Salisburgensi.*

CAPVT XLIX.

BEVRBERGENSE, VVLGO PEILBERGENSE monasterium, ad Loysam, in Bauaria.

EST id ædificatum per *Othonem, Eberhardum, & Conradum de Irinsburg*, fratres: at secundùm Auentinum, per *Eberhardum* & fratrem eius *Albertum*, qui Imperatori Henrico quarto plurimùm acceptus fuit, vnà cum coniuge Alberti *Bertha*, & filio *Othone* dicatumque circa annum 1100.

Confirmatio autem Calixti secundi Pontificis, scripta ad *Othonem* fundatorẽ (quem vocat nobilem & illustrem *Othonem* de Castro *Yringi*) ipsius tantùm mentionem facit, quòd ipse prædium suum in *Peilberg* dederit, vt ibi in honorem *S. Petri & Pauli* pro regularibus fratribus Ecclesia construeretur, dans monachis facultatem quem velint Ad-

uocatum liberè eligendi. Datum Laterani,
anno 1121.

Sepulti sunt in hoc monasterio duo ex
fratribus fundatoribus in abside meridiona-
li, tertius in monasterio VViltha, ordinis
Præmonstratensis, in Tyrolensi Comitatu.
Sic ferè Hundius libro cit.

CAPVT L.

ABBATIA DE DAVCOURT, IN
Atrebia.

ANNO 1101. Abbatiam hanc in diocesi 1101.
Atrebatensi fundauit *Olo* pius sacer-
dos, in honorem Deiparæ, cùm *Lambertus*
Atrebatensis Episcopus facultatem dedisset
sodales colligendi. Dotem monasterij auxit
idem Lambertus Episcopus.

CAPVT LI.

BORNHEMIANVM OLIM MONA-
sterium, in Flandria.

LIBET hoc loco meminisse vetusti mo-
nasterij Bornhemiani, in Flandriæ fini-
bus haud longè à Scaldi flu. olim siti. Fuit id
olim Canonicorum regularium cœnobium
Abbatiali titulo insignè, à VVennemano Ca-
stellano Gandauenfi, & Manasse Camera-
censi Episcopo, anno 1101. constructum. 1101.

Quod postea, anno scilicet 1120 (tradente Abbate, & Canonicis eius loci monasteriū S. Benedicti regulam amplectentibus regēdum suscepit Fulgent. I. Abbas Affligemiēsis. sicq; Bohemiana tandē cella ad monasterium Affligemiense in appendicibus vniuersis à Calixto II. Pont. Max. translata est. an. 1122. Burchardo Cameracensi Episc. adfentiente. Hęc ex Anselmi Aabbatis Genblacensis Appēdicē ad Sigeberti Chronicon, itemq; ex monumentis Ecclesiæ Bornhemianę desmupimus. Vide plura in Originibus nostris Benedictinorum monasteriorum per Belgium.

Cęterum Bornhemium celebris est Flandrię pagus, Baronię vt vocant, titulo decoratus, in quo perantiqua est Basilica, cū crypta item veteri sub Odeio. Ponē ipsi vidimus ruderā ac vestigia claustrī olim monastici. fuit autē Bornhemium ad nostram vsque ætatem Præpositura, in qua monachi aliquot Affligemienses residere solent,

CAPVT LII.

BERCHTOLSGADENSE MONASTERIUM
in Bauaria.

1108. I Oannes Auentinus in hac fundatione variat; nam libro 5. Annalium sic scribit: *Chuno à Medling & Frontenhausen, Satrapes Comes Sars & AVV; vxor eius Irmogarda in agro Salubur-*

lūburgensi Berchtolsgaden (vbi sepulta est filia Adelheidis cū marito Beringerio, filijs, Beringerio & Conrado à Sultzpach, comitibus, q̄ est opidū Nārischorum ad Confluentes Train & Alisi) Pampurg vbi humati perhibentur, collegia Augustiniani instituerunt. Sed idem Auentinus in suamet translatione Germanica aliter narrat: Chuno, Comes à Medling, fundat AVV, vxor sua Irmogard, filia Adelhaidis, cum marito Comite Beringerio, & filijs Beringerio & Conrado, Comitibus de Sultzpach, instituerunt seu fundauerunt Berchtolsgaden & Bamberg.

Idem postea in Annalibus in Genealogia Comitum Sultzpacensium soli Beringario patri hæc tribuit. Idem facit in suo Germanico compendio. Sed in monumentis & diplomatibus Berchtolsgadensibus reperitur (quod & verum est) Comitem Beringerum & fratrem eius Chunonem, de Sultzpach, vnà cum ipsorum matre Irmogorda instituisse Berchtolsgadense monasterium in honorem S. Ioannis Baptistæ & S. Petri, ac multis bonis ditasse anno 1108. Ex quo apparet Auentinum in nomine Irmogardæ errasse. Nam

Irmogarda fundatrix mater erat Comitis Beringeri, non socrus: vt tradit

Hundius in Metropo-

li Salisbur-

genfi.

CAPVT LIII.

NOVVM MONASTERIVM ABBA-
tia apud Huyum opidum, diœcesis Leo-
diensis ad Mohan. fl. Gallicè
 Neumoostier.

COEnobium istud condidit *Petrus Ere-*
mita, cuius historiam nemo plenius aut
 veriùs conscripsit, quam V Vllelmus Archi-
 episc. Tyrius, regni Ierosolymitani Cancel-
 larius. Erat de Episcopatu Ambianensi re &
 cognomine Eremita, statura pusillus, & quã-
 tum ad exteriorem hominẽ, persona cõtem-
 ptibilis. Hic orationis & deuotionis causa
 Ierosolymam peruenit. Vbi cum diligenter
 de oppressione Christianorum cum lacry-
 mis scrutaretur, & à Græcorũ imperio, quod
 vix sibi sufficiebat, nihil sperari posse intelli-
 geret, sed tantum à Romana Ecclesia & Oc-
 cidentis Principibus, obtulit sese in remediũ
 animæ suæ legatum, si Simeon Patriarcha ad
 dominum Papam, & Ecclesiam Romanam,
 & Princeps Occidentis, scriptum sigilli sui
 authoritate corroboraret. Visus est & Domi-
 nus Iesus Petro in Ecclesia S. Resurrectionis
 dicens: *Surge, propera, & qua tibi sunt iniuncta,*
intrepidus perage. Ego enim tecum ero.

Quare peractis de more orationibus & im-
 petrata Patriarchæ benedictione, prospera
 nauigatione Barum peruenit. Vnde Romam

profectus, circa illas partes Beatum Urbanum inuenit, fideliter & prudenter legationem exposuit, literas porrexit, misérias & abominationes Terræ sanctæ explicuit. Pontifex legatū benignè suscepit, & mox in Gallijs fidelem cooperatorem fore se promisit. Vnde Petrus tráscurrens Italiam, Alpes transiens, zelo diuino succensus, Occidentales Principes increpat, instat, arguit, vt afflictis fratribus succurrant, & loca sacra expurgent. Plebem quoque & infimæ sortis homines animabat. Cui Dominus tantam grátiam contulerat, vt rarò sine fructu populos conueniret. Fuitque Domini Urbani Pappæ præcursor vsque in Gallias, vbi iam dictus Pontifex in celebri Synodo Claramontana legationem eius aperuit, & Principes ad bellum sacrum exhortatione euocauit. Nec satis ei fuit ad hanc viam innumeros incitare, sed post captam quoque Ierusalem in multis vtilis cum exercitu Dei perseverauit. Tunc summa cum gratulatione exceptus fuit à Christianis, à quibus ante quinque annos suam legationem acceperat. Cùm autem vrbe feliciter occupata in Belgium rediisset, fundauit in suburbio Hoyensii *Nonum Monasterium*, in quo Prior obiit; cui postea *Hugo de Petra-ponte*, Episcopus Leodiensis Abbatis dignitatē adiecit. Fundauit autē id potissimum sumptibus Cononis Comitis Montis-

Montis-acuti, & *Lamberti* Comitis Clari-
 Montis, qui cùm in terrę sanctę subsidio nau-
 fragium passi, Deo Ecclesiam vouissent, mox
 ferenitatem obtinuerūt. Proclamatur autem
 annuè eo in loco beati viri memoria sequen-
 tibus verbis : *Octauo Idus Iulij, anno Domini*
1115 obiit Dominus Petrus venerabilis Sacerdos &
Eremita, qui primus predicator sanctæ Crucis à
Domino meruit declarari. Hic post acquisitionem
terra sanctæ cū reuersus fuit ad natale solum, ad
petitionem quorundam virorum nobiliū & igno-
bilium fundauit Ecclesiam istam in honorem San-
cti sepulchri & S. Ioannis Baptista; in qua ido-
neam sibi elegit sepulturam. Sic ferè Molanus
 in Natalibus SS. Belgij.

Memoria
 annua
 Peri Bri-
 mite.

C P A V T L I V .

S. IOANNIS BAPT. MONASTE-
 rium in vrbe Valentiana, in Han-
 nonia.

Monasterium hoc à Theodorico Gal-
 liæ Rege primum ædificatum, sacrif-
 què Virginibus traditum, ac deindè à Pippi-
 no itidem Rege auctum esse, sunt qui tra-
 dunt.

III2. Ut vt sit, constat ex manuscriptis Hanno-
 niæ Chronicis, an. III2. Canonicos sæculares,
 hunc locum incoluisse; qui vitæ cùm essent
 dissolutioris, Rainerus Castellanus Valen-
 tianus,

tianus, vir pius, de ijs apud Samsonem Archiepiscopum Remensem grauitè questus est. Florebat id tēporis iuxtà muros vrbis Suesionensis, Canonorum regularium Ordin. S. Augustini monasterium, SS. Crispi & Crispiniani titulo nobile. Quo ex loco Samson Archiepiscopus Gilbertum monachum euocauit, eumque cum socijs aliquot Valentianas misit, & primum S. Ioannis Abbatem ordinauit. Qui quidem, Canonicis sæcularibus amotis, pòst multas demùm tribulationes, ritè oia disposuit, & plurimos sodales cōgregauit: Sic ferè manuscrip. Hannoniæ Chronica narant: in quibus postmodum subiungitur diploma Alexandri III. Pont. Max. Anagninæ 1172. datum, quo Gilberti Abbatis & fratrum iuxtà Regulam S. Augustini, & institutum Aroasiense iuuentium statum approbat, & possessionum omnium iura confirmat.

Obijt autem Gilbertus Abbas. ann. 1185. eum annos quadraginta, laudabiliter præfuisse.

Cæterum Abbatia ista S. Ioannis, apud Valentianas, fuit olim vna ex ijs quæ ad congregationem Aroasiensem spectabant: de qua vide
suprà c. 10.

CAPVT LV.

MONASTERIA CANONICORVM

Regularium per Belgium.

IN BRABANTIA.

ABBATIAE.

S GERTRVDIS Monasterium Louanienſe, eſt Abbatia Canoniorum Regularium, nobili genere prognatorum.

S. Iacobi Præpoſitura Bruxellendiſis, in monte Palatino, vulgò *Cauvvenberck*, iuxtà palatium Principis. Præpoſitus vtitur mitrâ in ſacris.

PRIORATVS CANONICORVM

Regularium in Brabantia.

Viridis Vallis, tertio lapide à Bruxella.

Rubea Vallis, primo lapide à Bruxella.

Septem Fontes, quarto lapide à Bruxella.

Corſendunca, propè Turnhautum Campaniæ municipium.

Bethlehem, propè Louanium.

Thronus B. Mariæ, propè Herentalium.

S. Martini Monasterium, in vrbe Louanienſi.

B. Mariæ monaſter. in Dumo, olim propè Endouiam, nunc in vrbe Siluiducenſi.

Qui quidem Prioratus hodieq₃ ſubſunt Capitulo, ſeu Congregationi VVindeſemēſi: vnà cum monaſte-

Monasterio Virginum Sanctæ Barbaræ, in opido Thenerfi.

Ogniacum, vulgò Oignies, in Gallo-Brabantia.

Buscum Domini Isaac, iuxtà Niuellam.

MONASTERIA VIRGINVM
in Brabantia.

S. Elisabethæ Monasterium Bruxellense.

Ierico, in eadem vrbe.

Facuntinum, monasterium Antvverpiense.

Vallis S. Margaretæ, vulgò Nonnarum monasterium, in eadem vrbe, congregationis Victorinæ.

Vallis Sanctæ Barbaræ, in opido Thenerfi.

Virginum monasterium in Oostmal, pago diœcesis Antvverpiensis.

Est & monasterium B. Mariæ, Bethania nuncupatum, quod olim extra, nunc est intramuros vrbis Machliniensis, & subest Capitulo VVindesemenfi.

IN GELDRIA.

PRIORATVS VIRORVM CAPITULI VVindesemenfis.

FONS Beatae Mariæ, propè Arnhemum.

B. Mariæ

B. Mariæ monaster. in Gaesdonck, propè Goch.

B. Mariæ monast. in Nouiomago.

Stagnum B. Petri, propè Bomeliam.

Vallis B. Elisabeth, propè Ruræmundam, floret.

Monasterium S. Hieronymi, in Ruræmūda: nunc collegium Soc. IESV. Prouentus annuos monasterij habent Canonici Cathedrales.

Monasterium B. Mariæ in Arena, propè Stralen opidum, floret.

**PRIORATVS MONIALIVM CAPI-
tuli VVindesemensis.**

B. Mariæ monasterium in Redinchen, propè VVageningam.

B. Mariæ monasteriū in Bethania, propè Arnhemum.

B. Mariæ monasterium in Neomago.

IN FLANDRIÆ COMITATV.

A B B A T I Æ.

HENNIACVM Lietardi, secundo milliari à Duaco.

Monasterium S. Marci, aliàs S. Nicolai in Pratis, apud Tornacum.

Cisonium, tertio milliari ab Insulis.

VVarnestunense, siue VValtenense monaste-

nafterium, ad Lizam flu. inter Ipram & Insulas, Flandriæ opida.

Zunebecanum monasterium, in agro Iprensi.

Fanopinense, seu Falempinense monasterium, apud Seclinium, in agro Insulensi.

Quercetanum, seu Eichoutanum monasterium, olim in suburbano, nunc in vrbe Brügensi situm.

Dulcis Vallis, apud Middelburgum, Flandriæ opidum, anno 1215. ædificatum.

PRAEPOSITURAE CANONICORVM
regularium, in Flandria.

VVatenensis Præpositura, annexa Episcopatu Audomarenfi, fundata est à Roberto Brifio, Flandriæ Comite, anno 1072.

Formifelenfis, anno 1100. inchoata.

Loenfi Præpositura, inchoata est anno 1050. à Philippo Burggrauiò Iprensi.

Euershamenfi, in agro Furnenfi, inchoata est anno 1091. per VValterum Canonicum Caletensem, munificentia Roberti Ierosolymitani, Flandriæ Comitis, eiusque matris Gertrudis.

Petendalenfi Præpositura.

Præpositura Sancti Martini Iprensi, anno 1101. fundata, quæ conuerfa est in collegium cathedrale Canonicorum Iprensium, anno 1561.

Vallis B. Mariæ, aliàs Elzeghem, propè Aldenardam, est Prioratus Canoniorum Regularium, Capituli V Vindefemensis.

VIRGINVM MONASTERIA IN
Flandria Comitatu.

Congregationis Victorinæ in Flandria sunt Abbatix quinque.

1. Gronenbrilensis, in vrbe Gandauensi.
2. Trudonensis, apud Brugas.
3. VVasmunsteriensis, in agro VVasiensi.
VVæßmunster.
4. Pontis Rorardi monasterium, vulgè
Rousbrugge.
5. Nouum monasterium, in Bergensi Sancti VVinoci opid.

Monasterium B. Mariæ in Mello, iuxtà Gandauum.

Vallis B. Mariæ, propè Aldenardam: sunt duo Prioratus Capituli V Vindefemensis.

IN ARTESIA.

ABBATIAE CANONICORVM
Regularium.

MONS S. Eligij, apud Atrebatum.
Aroasia, secundo lapide à Bapalma.
Riuouilla, seu Guisseavvilla.

Chocquense monasterium apud Bethu-
niam.

Daucurtum. vide suprà cap.50.
 Mareolum, apud Atrebatum.
 Cantipratum.

IN HANNONIA.

SANCTI Ioannis Abbatia, in vrbe Valen-
 tiana, Canoniorum regularium.

IN HOLLANDIA,

SVNT OMNES PRIORATVS,
Capituli VV in defemensis.

S. Saluatoris monasterium in Eimsteyn,
 propè Douracum. an. 1382. fundatum.

Nouæ Lucis monasterium, propè Hornam
 an. 1392. fundatum.

Amfelodamense monasterium, an. 1394. fun-
 datum, vulgò Paradisus.

Vallis Angelorum, in Leiderdorp, propè
 Leidam.

B. Elisabethæ Ruggense, monasterium, pro-
 pè Brilam, anno 1405. fundatum.

Visitationis B. Mariæ monasterium, propè
 Harlemum circa an. 1405. fundatum.

S. Ioannis Euangelistæ monasterium, in Hey-
 lo, propè Alcmariam.

S. Viti monasterium, propè Narden opidum.

S. Hieronymi monasterium, propè Leidam.

Monasterium B. Mariæ in Sion, propè Beuer-
 vvyck.

MONIALIVM CAPITVLI VVIN-
desemensis monasteria in Hollandia.

Campus B. Mariæ, in Amstelodamo.

S. Agnetis monasterium in Dordrac.

IN ZELANDIA.

B. Mariæ monasterium in Romersvael,
opido Zelandiæ, Prioratus virorum, Capitu-
li VVindesemensis.

IN FRISIA.

S. Saluatoris monasterium, propè Snecam.

Mons B. Mariæ, in Aningen.

S. Petri monasterium in Hegene, in Co-
mitatu Lingensi.

S. Antonij monasterium in Albergen, in
Tuenta.

S. Nicolai monasterium in Bergum, propè
Leouardiam.

Rosæ Vallis B. Mariæ in Hasca.

*Et sunt omnes Prioratus Canoniorum Regula-
rium Capituli VVindesemensis.*

IN PROVINCIA TRAN-
SIVLANA.

PRIORATVS VIRORVM CAPI-
tuli VVindesemensis.

WIndesemensē Monasterium Beatę Marię,
propè Svollam opidum.

B. Marię

B. Mariæ monasterium in Svolla.

Mons B. Agnetis, propè Svollam.

*PRIORATVS MONIALIVM CAPI-
tuli VVindesemensis, in hac prouincia
sunt duo.*

B. Marię & S. Agnetis monasterium in Di-
penvere, propè Dauentria.

S. Ioannis Bapt. monasterium, propè Cam-
pos opidum.

IN PROVINCIA VLTRA-
IECTINA.

B. Mariæ & XII. Apostolorum monaste-
rium in Ultraiecto, quod ad Regulares
dicitur.

Curia B. Mariæ, in Amersfordia.

S. Ioannis monasteria in Amersfordia.

Quæ tria monasteria fuerunt olim Cano-
nicorum Regularium Capituli VVindese-
mensis.

IN VRBE ET AGRO
CAMERACENSI.

CAntipratensis Abbatia, virorum, quam
nonnulli Artesiæ adscribunt. fuit & olim
sita ad muros vrbis Cameracensis.

Primiacum, vulgò *Primy*, virginum.

S. Lazari monasterium, Virginum, quæ le-
proforum cura habent.

IN DITIONE LEO-
DIENSI

ABBATIAE.

S. Aegidij Abbatia, Canoniorum regula-
rium, primo lapide à Leodio.

Flonensis Abbatia, ad Mosam flu.

Nouum monasteriũ, Abbatia, apud Huyum.

Malonia, Abbatia, apud Namurcum.

PRIORATVS CAPITVLI VVIN-
desemensis, sunt duo.

Monasterium Passionis Christi, & B. Mariæ,
in opido Tungrensi.

Monasterium B. Marię bonorum puerorum,
in vrbe Leodiensi.

CAPVT LVI.

RELIGIOSAE DOMVS EPI-
scopatus Constantiensis, qua post hæreticorum
defectionem Catholica supersunt: Ex qui-
bis non pauca viuunt iuxta re-
gulam Sancti Augu-
stini.

Domus militaris ordinis S. Ioannis Ba-
ptistæ, in Friburgo Brisgoiæ.

Domus militaris ordinis Teutonici B. Ma-
riæ Virginis, in Maynovv.

Domus militaris ordinis S. Ioannis Baptistæ
in Tobel.

Domus

Domus militaris ordinis B. Mariæ Virginis Teutonicorum Friburgi Brisgoiæ.

Domus militaris ordinis S. Ioannis Baptistæ in Vberlingen.

Domus B. Mariæ Virginis Teutonicorum Beukhenfis.

Domus S. Ioannis Baptistæ in Haiterhaim, cuius loci Commendator est Princeps Imperij.

Domus S. Ioannis Baptistæ in Villingen.

Domus S. Ioannis Baptistæ in Rottvvyll.

Domus Altshausen D. Mariæ Virginis Teutensis.

Lucern Ioannitarum.

Rordorff Ioannitarum.

Domus S. Ioan. Baptistæ, in Hemendorff.

Domus eiusdem in Rexingen.

Domus eiusdem in Kuffnach.

Domus eiusdem in Bulickhen.

Domus eiusdem VVedissvvyll.

Domus eiusdem in Nevvenburgo Brisgoiæ.

Domus eiusdem Kentzingensis.

Domus Dominici sepulcrhi, in Dekhendorff.

Domus S. Antonij, Friburgi Brisgioz.

Domus eiusdem in Nevvenburgo, Brisgoiæ.

Vtznach S. Antonij.

Villingen S. Antonij.

ABBATIAE DIOECESIS

Constantiensis.

Monasterium Salem, vulgò *Sal-Monsschuey-
ler*, ordinis Cisterciensis, propè Vber-
ling.

Petri domus, aliàs *Petershausen*, ordinis S. Be-
nedicti, in Constantia.

Dominarum Canonissarum in Buochauu,
sub decanatu rurali Sulgenfi.

Dominarum Canonissarum in Setringen, sub
Decanatu Basel, seu VViseenthaal.

Dominarum Canonissarum in VVald, De-
canatus Moskirchenfis.

Macktenavv monialium, ordinis Cisterci-
fis, Decanatus S. Galli.

Augiæ maioris (vulgò *Reicheravv*) in inferio-
ri lacu, ordinis S. Benedicti, olim exemp-
tum, nunc verò Episcopatu Constanti-
ensi incorporatum.

Soreth ordinis Præmonstratensis, in Deca-
nato rurali Sulgenfi.

Marchtaal, ordinis Præmonstratensis, Deca-
natus Munderkingensis.

Zuuyfalten, ordinis S. Benedicti, Decanatus
eiusdem.

S. Georgij in Nigra silua, ordinis S. Benedicti
Decanatus Villingensis.

Alberspach S. Benedicti, Decanatus Rottu-
ueylensis.

Adelberg, ordinis Præmonstratensis, Decanatus Goppingensis.

Blaubeuren, Sancti Benedicti, Decanatus Blaubeurenensis.

Ochsenhauseri, S. Benedicti, Decanatus Laubheimensis.

VVibingen, ordinis S. Benedicti, Decanatus eiusdem.

Rott, ordinis Præmonstratensis, Decanatus Diettenheimensis.

Portæ cæli, aliàs *Tennenbach*, ordinis Cisterciensis, propè Friburgum Brissgoia.

VVeingarten, ordinis S. Benedicti, Decanatus Rauenspurgenensis.

Augiæ minoris, ordinis Præmonstratensis, propè Rauenspurg, Decanatus Turingens.

VVischingen, in Decanatu VVischingensi, ordinis Cisterciensis.

Capelle, ordinis Cisterciensis, in Decanatu VVetzikensi.

Hailig Creulzstaal, monialium, ordinis Cisterciensis.

Rottenmunster, monialium ordinis Cisterciensis, Decanatus Rottvveylensis.

Gunterstaal, monialium ordinis Cisterciensis, propè Friburgum Brissgoia.

Baind propè VVingarten, ord. Cisterciensis.

Engelberg, monasterium tam monachorum quam monialium, ordinis S. Benedicti, in Capitulo Lucernensi.

Dominarum Canonissarum in Lindovv, Decanatus Lindovvensis.

Augia Brigantina, ordinis S. Benedicti, sub Decanatu Lindovvensi.

Ysni siue Isni ordinis S. Benedicti, Decanatus Ysniensis.

Cellæ S. Mariæ, ordinis S. Benedicti, Decanatus Brisachensis.

S. Truperti in nigra silua, propè Friburgum, ordinis S. Benedicti, Decanatus eiusdem.

S. Petri in nigra silua, ordinis D. Benedicti, Decanatus Friburgensis.

Rynovv, S. Benedicti, Decanatus Steckbornensis.

S. Ioannis in Turtaal, ordinis S. Benedicti, decanatus Fischingensis.

S. Galli ordinis S. Benedicti, Decanatus Sancti Galli.

Creutzlingen, ordinis D. Augustini Canoniorum regularium, extrà Constantiam.

Ruti, Præmonstratensis ordinis, Decanatus VVetzighairnensis.

Muri ord. Sancti Benedicti, Decanatus Lucernensis.

Truob, S. Benedicti, Decanatus Burgdorfensis.

S. Urbani, ordinis Cistertiensis, in Capitulo Lucernensi.

VVettingen, ordinis Cistertiensis, in Capitulo Regenspurgensi.

Bebenhufen, ordinis Cisterciensis.

Veldbach, monialium, ordinis Cisterciensis,
Decanatus Steckborensis.

S. Georgij in Stain, ordinis S. Benedicti, De-
canatus Stainensis.

Thuregi monialium S. Benedicti, Decanatus
Thuricensis.

Einsidlen, Eremitarum ordinis S. Benedicti,
Decanatus Lucernensis.

S. Blasij, ordinis S. Benedicti, cum suis anne-
xis Schonovv, Tottnovv, Totmas, & Be-
rovv, Decanatus VValdshuottensis.

Omnium Sanctorum ordinis S. Benedicti in
Schafhufen, Decanatus Steinensis.

Sunt adhuc alia quàm plurima vtriusq; se-
xus monasteria huius diœcesis, videlicet Car-
thusiensium, Cappucinatorum, S. Francisci Mi-
norum Obseruantium & Gaudentium, San-
cti Leonardi, Sancti Dominici seu Prædica-
torum, Sancti Augustini, Sancti Guilielmi,
S. Pauli, S. Bernardi, S. Margaretæ, S. Mariæ
Magdalensæ, Sanctæ Claræ, Sanctæ Agnetis,
Sanctæ Catharinæ, Sancti Petri, S. Adelhai-
dis, S. Crucis, Patrum Societ. Iesu, Carmelita-
rum, &c.

Sed nimis tædiosum foret singula per or-
dinem enarrare, proinde huic negotio super-
sedendum duximus, pergentes ad Collegio-
rum & Præpositurarum nomina.

COLLEGIA CANONICORVM
diœcesis Constantiensis.

- Collegium S. Stephani in Constantia.
 Collegium SS. Ioannis Baptistæ & Euangelistæ in Constantia.
 Collegium in Cella Ratholde.
 Collegium in Marchdorff.
 Collegium in Hechingen.
 Collegium in Herrenberg.
 Collegium in Bettenbrunnen, Decanatus Vberlingensis.
 Sindelfingen, Decanatus Tubingensis.
 Tubingen, Decanatus eiusdem.
 Stutogarden, Decanatus Canstatiensis.
 Forindouu Decanatus Geppingensis.
 Episcopalis Cellæ, Decanatus S. Galli.
 Beronése Collegium, Decanatus Hochdorfensis.
 Zofingen, Decanatus Villisouuensis.
 Embrach, Decanatus Winterthurensis.
 Zurzach, Decanatus Regenspurgensis.
 SS. Felicis & Regule, Decanatus Thuricensis.
 V. Valtkirch, propè Friburgum.
 V. Wisenstaig S. Cyriaci, Decanus Gillingensis.
 Stauffen Algoiæ, Decanatus Stifenhofensis.
 Surcen, Decanatus Lucernensis.
 Ehingen cis Nicrum.
 Hors Decanatus Demstetensis.

PRAEPOSITVRAE DIOECESIS

Constantiensis.

Hofensis Præpositura vulgò Hofen, ordinis S. Benedicti, immediatè subest VVingartensi Abbatiæ, in Decanatu Turingensi.

Præpositura Oningensis, Decanatus Stuelningensis, ordinis S. Augustini Canoniorum regularium, habens sub se moniales eiusdem ordinis.

Præpositura VValdseensis, ordinis eiusdem, Decanatus VVurzach.

Præpositura Intzkofensis, vulgò *Tynzkofen*, ordinis S. Augustini Canonissarum regularium, decanatus Meskirchenfis.

Præpositura omnium Sanctorum, Friburgi, ordinis S. Augustini Canoniorum regularium.

Præpositura monialium in Munsterlinge.

Præpositura Riederens, ordinis S. Augustini Canoniorum regularium.

Præpositura Beurensis, ordinis eiusdem, Decanatus Ebingensis.

Ita Ioannes Pistorius in Chronico Constantiensi, edito Francofurti, in magno Chronico Belgico. Est autem diœcesis Constantiensis admodum ampla, vtpotè in qua 66. decanatus rurales, & bis mille ampliùs Parochiæ numerentur.

CAPVT LVII.

BERNFRIDENSE MONASTERIVM,
in Bavaria.

Monasterium hoc ad stagnū VVirmsee fundauit in honorem S. Martini Episcopi Comes *Otho* de Vallay, cum coniuge sua *Adlhaide*: vt Auentinus tradit.

Huius monasterij prima confirmatio facta est à Ioanne XXII. anno 1120. secunda ab Eugenio tertio.

Sepulti sunt ibi *Otho* fundator cum fratre *Othone* iuniore, *Mechtilde* sorore amborum, & *Adlhaide*, vxore Ottonis senioris. Ibidem Herlacæ sacratæ feminæ sepulchrum ostenditur. vt idem Ioannes Auentinus lib. 5. & Bruschius in Chronologia monasteriorum Germaniæ tradunt.

CAPVT LVIII.

CHOCQVENSIS ABBATIA APVD
Bethuniam Artesia opidum, in
Belgio.

1120. **F**Vit olim Collegium Canonorum sæculariū, quos anno 1120. Regulares fecit *Ioannes Morinēsis* Episcopus. Dotem auxerūt postea *Guilhelmus*, *Balduinus*, *Daniel*, & *Robertus*, Bethuniæ domini.

CAPVT LIX.

ABBATIA S. MARCI, ALIAS
S. Nicolai in Pratis, apud Tornacum, Flandria urbem.

HOc monasterium in vrbe Tornacensi ad S. Marci Basilicam primùm fuit ædificatû, iustitutumq; an. 1125. ab Ogero, Canonico Regulari Montis S. Eligij apud Atrebatas.

Postea verò monachis in agrum vrbi vicinum migrantibus, cœnobium in pratis Poininis, vt vocant, est exstructum, ad fluuium Scaldim.

Stetitque ibi vsque ad annum Christi 1866. quo ab impijs Calvinistis est vastatum. Quo factum, vt religiosi iterùm in urbem Tornacensem sint reuersi, in qua hodieque degunt.

CAPVT LX.

VNDENSTORFENSE MONASTERIUM in Bavaria.

Monasterium istud ad Gelonum fluuiû anno 1126. regnate Lothario, nobilis vir *Otho* Palatinus Comes de VVitlsbach maior, pater Ottonis postea Ducis Bauariæ, ædificare cœpit, in honoré Dei omnipotētis, B. Mariæ Virginis, nec non SS. Apostolorum Petri

1131. Petri & Pauli. Anno autem 1131. ab Innocentio secundo confirmationem impetrauit; cuius bulla exstat. Idem quoque Innocentius Præpositum primum nomine *Rupertum*, de monasterio Marpachensi ad Ottonis prædicti preces, per Apostolica scripta postulari mandauit, ac fanciuit, vt nullus præpositus per violentiam, sed per fratres secundum regulam B. Augustini liberè eligeretur ac constitueretur. Prædictus Otho de Vndenstorf, prædium suū Vndenstorf tradidit monasterio; quam traditionē confirmauit Lotharius Imperator, anno 1230.

CAPVT LXI.

SUBENSE MONASTERIVM,

Germanicè Suben, in Bauaria

inferiore

IVxtà Oenum in inferiore Bauaria *Engelbertus*, tertius huius nominis Dux Charinthiæ de familia Comitum Ortenbergensium, vnâ cum Cōiuge sua *Via*, Comitissa de Sultzpach, seu, vt alij ponunt, de Butten (quod verisimilius puto) constituerunt, seu, vt vulgò dicitur, fundarunt monasterium Suben pro Canonicis regularibus S. Augustini, quod hodie valde exiguos ac tenues habet redditus. In quodam scripto Catalogo Episcoporum Tridentinorum, ex Ioanne Pincio, reperio
ita

ita scriptum: *Altemannus ex Comitibus Bauariae* fundator monasterij *Suben, Diocesis Pataviensis* Episcopus 67. sed Auentino plus crediderim, qui sine dubio vetera monumenta illius monasterij vidit.

CAPVT LXII.

Beyrhartingense Monasterium, vulgò Beyrharting, in Bauaria.

Monasterium istud superioris Vindeliciae fundarunt Iudith, secundum Auentinum, & frater eius *Megingotzus* sodalibus Augustinianis: consecratum est à *Romano* Episcopo Gurcensi, iussu *Conradi* Archiepiscopi Salisburgensis circa annum 1130. 1136. Nam *Henricus* Episcopus *Frisingensis* rebus imperij studebat; *Conradus* autem auctoritatem Pont. Max. sequebatur. Liber manuscriptus de foundationibus Monasteriorum Bauariae, refert, nobilem quamdam matronam nomine *Iudith*, in suo fundo propè villam *Hartingen*, cœnobium in honorem Sancti Ioannis Baptistae exstruxisse, & istud primò virginibus sacris dicasse; postea verò auctoritate Apostolica ordinem mutasse, substitutis in locum monialium Augustinianis monachis; sacras autem Virgines in monasterium *Altenbochenau* migrasse. Ipsam

L

adhæc

adhæc fundatricem in cœnobio suo liberaliter à se dotato sepultam esse, & reliquisse septem filias, à quibus septem familiæ ministerialium eiusdem monasterij ortæ sunt, quarum tamen nomina ibidem non existant. Item hoc cœnobium per Rudolphum & Ludouicum, post Imperatorem, Bauarię Duces, & præsertim per Stephanum iuniorem Ducẽ, maximis priuilegijs confirmatum esse.

CAPVT LXIII.

SCHAMHAPTENSE MONASTERIUM
Germania.

Monasterium *Schambapt*, ad fontes *M*riui dicti *Schambach*, supra vicum *Altmanstain*, nobilis matrona *Gertrudis*, vidua *Berchtoldi*, cum filia *Luitgarda*, instituit collegium pro Canonicis regularibus S. **1130.** Augustini, circa annum Domini 1130. Confirmauit Henricus Episcopus Ratisbonensis, ampliusque dotauit. Qua de re extat ipsius diploma datum eodem anno. *Berchtoldi* mariti quondam fundatricis meminit *Ioannes Auentinus* lib.6.

CAPVT LXIV.

VVEIARNENSE MONASTERIUM,
Germanicè VVeiaru, in Baularia.

1133. **F**Vndatum est hoc monasterium an. 1133. per *Sibothonem*, Comitem de *Falckenstain*

stain & Neuburg: vt ex sequenti diplomate
 liquet. In nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis.
 Notum sit omnibus Christi fidelibus, tam futuris
 quam presentibus, quod ego Sigebottho Dei gratiâ
 aliquando Comes, in honorem Domini Iesu Christi
 eiusq; perpetuæ Virginis Matris Mariæ, nec non
 Omnium Sanctorum pro remedio animæ meæ, &
 quondam coniugis meæ Adlbaid, nostrorumq; fi-
 liorum Sigepothonis & Gertrudis, omniumq; pa-
 rentum nostrorum, partim hereditatis meæ, con-
 cedentibus nostris propinquis, ad construendam
 in honorem Principum Apostolorum Petri & Pau-
 li vinariam cellam contradidi, in qua, Deo opi-
 culante Canonicos, sub regula Beati Augustini
 communem vitam profitentibus locare disposui.
 singula autem ad subleuandam necessitatem eo-
 rum delegata in charta presenti subscripsi, &
 rata testium adstipulatione infra positorum cor-
 roboravi.

CAPVT LXV.

RORENSE MONASTERIVM, GER-
 manicè Ror.

Monasterium istud inferioris Bauariæ,
 non procul à *Laber* fluuio in vicq; e-
 iusdem nominis situm, ordinis Canonico-
 rum regularium S. Augustini, seu fundatur à
Magno, filio Rudperti, nepote Babonis Comi-
 tis Abensbergensis, cum vxore *Irmegar-
 da* ac filio *Alberto*, dictis de Ror anno

1133. Domini 1133. in honorem B. Mariæ Virginis, Idem Albertus de Ror pauper Christi factus, communem vitam ibidem duxit, sepultus in choro ante summum altare.

CAPVT LXVI.

S. GEORGII COENOBIVM, IN
vrbe Augustana.

1135. **S** Georgij monasterium, quod est intra muros vrbis Augustanæ, ordinis Canoniorum regularium S. Augustini, fundatum, legitur anno Christi 1135. absolutum verò anno 1142. à *VValthero* Comite Palatino, Tubingensi, & Episcopo Augustano, eiusque Canonicis in honorem S. Georgij Martyris: vt tradit *Bruschius* in *Chronologia monasteriorum Germaniæ.*

CAPVT LXVII.

S. THEODORI COENOBIVM,
Virginum, in vrbe Bambergensi.

S Theodori cœnobium præpotens *Bambergense*, quod incolæ vrbis corrupta & abbreviata voce *Sand Oders* vocant, nobilium puellarum perpetuæ virginitatis voto astrictarum, inchoatum est primum *Michelsfeldi* in sancti Nicolai colle (vbe hodie adhuc

huc vetus templum visitur) anno Christi circiter millesimo centesimo trigesimo quinto ^{1135.} postea verò Bambergam, in locum (quo hodie adhuc exstat) translatum anno Domini millesimo centesimo quinquagesimo. ibique in honorem Sancti Theodori Martyris fundatum est à *Gertrude* Palatina, Conradi Marchionis Misnensis filia, quæ defuncto marito hoc ipsum cœnobium ingressa per annos aliquot sanctè illic vixisse & præfuisse ceteris virginibus legitur. Sepultus est in eo *Hermannus* secundus, Bambergensis Episcopus; qui obiit anno millesimo centesimo septuagesimo septimo, & creditur fuisse Marchio Misnensis, & huius fundatricis Germanus frater.

CAPVT LXVIII.

S. MAGNI MONASTERIVM, IN
suburbio Ratisbonæ, vltra pontem, vulgè
 Am Hof.

Circa annum 1135. ædificatum est hoc ^{1135.} monasterium per *Gebhardum*, Ratisbonensem Canonicum, & Presbiterum. Rex *Conradus* Ierosolymis reuersus, cùm Ratisbonæ de obsidendo Chelhaim consultaret, consilio fratris Vterini, *Henrici*, S. Leopoldi filij (qui tunc Ducatum Bauariæ tenebat) suburbium Ratisbonense monasterio isti, anno

1138. dedit. Otto Frisingensis meminit ob-
sidionis lib. 1. cap. 63. de vita Friderici Impe-
ratoris; sed de donatione S. Magno facta
nihil.

Hartuicus secundus Episcopus huic mo-
nasterio alia quàm plurima priuilegia dedit,
inter quæ etiam Ecclesiam in Saler, anno
1156. & 1161.

In descriptionibus apud S. Magnum habe-
tur, prædictum Gebhardum fundatorem fu-
isse de familia *Comitum Raning*, cuius castri
vestigia adhuc exstant iuxta Labarum am-
nem. Ioannes Auentinus lib. 6. ita habet: *Con-
radus, Henricus, Gebhardus, myſta Reginoburgen-
ſis, fratres Germani de Raning & Rotenburch
Comites, cum matre Matlelda Paring, & D. Ma-
gnum ad confluentes Danubij & Regni, in aduer-
ſa Reginoburgij ripa, monachis Auguſtiniani de-
dicant* Sic ferè Hundius in Metropoli Salif-
burgensi.

CAPVT LXIX.

HENNIACVM LIETARDI, AB-
batia, congregationis olim Aroa-
ſenſis, in Belgio.

DE huius monasterij primis initijs ita
Chronographus Cameracensis, qui té-
pore Gerardi, eo nomine secundi, Camera-
censis Episcopi, anno nimirum Christi mille-
simo

fimo quadragesimo floruit: *In vico, quem dicunt Henin, est Basilica in honore S. Martini, ante hac vnius tantum presbyteri regimine acta. Nuper verò Robertus Atrebatensis, de remedio anime tractans, consilio Gerardi Episcopi, expensis proprijs rebus, duodecim Canonicos inibi deputavit.* 1040.

Est autem Henniaccum, vulgò *Hennin Lie-tart*, pagus secundo lapide à Duaco Flandriæ vrbe & Academia situs, titulo Comitatus à Philippo Secundo Rege Catholico donatus.

Cæterum Henniacense monasterium putatur fundatum anno 1040. à dicto Roberto Aduocato seu Tutore Atrebatensi: sed Canonici facti sunt demum Regulares anno 1094. suadente Lamberto Atrebatensi Episcopo. Vide supra cap: 10. 1040. 1094.

Eiusdem congregationes Aroasiensis fuit olim Abbtia Cisoniensis, apud Insulas Flandriæ vrbem. Quod quidem monasterium fundavit S. *Euerardus* Comes Cisoniensis & Dux Foroiuliensis, anno Christi, vt quidam vocant, octingentesimo tricesimo octauo.

Idem S. Calixti Papæ & martyris corpus ex Italia Cisonium, anno octingentesimo quinquagesimo quinto. attulit, teste Molano in Natalibus Sanctorum Belgij.

Fuit autem Cisonium olim Canoniorum

ſæcularium Collegium, quod in Canonico-
rum regularium monaſterium, an. 1129. con-
uerſum eſt, auctoribus *Hermanno* Infulenſi,
viro nobili, itemque *Leitardo* ac *Ruberto* Ca-
nonicis. Abbas primus nuncupatus eſt *Anſel-
mus*, qui Remis ad S. Dionyſij antea Canoni-
cus fuerat; teſte Meyero in Annalibus Flan-
driæ.

Habuit porro S. Euerardus piſſimam con-
iugem *Gislam* nomine, quæ *Bellum Reparium*,
celebrem Prioratum, vt vocant, à Cifonio de-
pendentem fundauit.

Tradunt autem *Gislam*, ſiue *Gillam* fuiſſe
filiam Ludouici Pij Auguſti, & Iudithæ Au-
guſtæ, itemque ſororem Caroli Calui Fran-
corû Regis; teſte Meyero in Annalibus Flan-
driæ ad ann. 1282, De Cifonio, vide ſuprà cap.
vigefimoprimum.

Loe Comitatus.

Cifonium & Fanopinum cap. 21.

Aroaſia, cap. 10.

Bapalma monaſt. in Artesia.

Malonia, diœceſis Leodiſis.

Bamberga Collegium Episcopatus.

B. Mariæ collegium Brugis, vide Orig.
Auguſtin. cap. 33.

CAPVT LXX.

ABBATIAE DIOECESIS TRE-
censis, vulgò Troyes, in
Francia.

IN vrbe Trecenti duæ sunt Abbatiaë Cano-
nicorum regularium, videlicet Sancti Lu-
pi Trecentis, & Sancti Martini Trecentis, in
Areis, Gallicè *ez Aires*, vulgò nuncupati.

Ecclesia Sancti Lupi fuit olim Præposi-
tura, quæ in Abbatiam Regularium, anno
1104. conuersa est: obiitque primus Abbas 1104.
Girardus anno Christi millesimo centesimo 1137.
trigesimoseptimo. Fuit autem S. Lupus, aliàs
Leusus Trecentis Episcopus.

Cœnobij Sancti Martini Trecentis in A-
reis, primus Abbas fuit Guilielmus, qui an-
no 1142. viuere desijt. Reliquos Abbates re-
censet Nicolaus Camuzatius in Promptua-
rio, Antiquitatum Trecentium.

CAPVT LXXI.

PARINGENSE MONASTERIVM,
Germanicè Paring.

Monasterium hoc fundatur per *Conradum, Henricum & Gebhardum* Canoni-
cum maioris Ecclesiæ Ratisbonensis, Comites
de Raning & Rotenburg, germanos fratres,
vt testatur diploma foundationis Hérici, Epi-
scopi

scopi Ratisbonensis. Obijt autem Henricus
 1142. Comes, anno Domini 1142. In illo monaste-
 rio sepultus dicitur fuisse *Comes Morspurgen-*
sis, cui etiam insignia Morspurgenfia assig-
 nantur.

Cæterum Morspurgenfes Comites, Ran-
 nigenfibus deficientibus, in iure aduocatiæ
 Paringenfis monasterij fuccefferunt.

CAPVT LXXII.

S. ZENONIS MONASTERIVM,
in Norico, apud Germanos.

CONRADVS Archiepifcopus Salisbur-
 genfis, nepos Babonis Comititis Abenf-
 pergenfis, apud *Reichenhall* in Norico Cano-
 nicis regularibus S. Auguftini collegium in-
 ftituit, quod *S. Zenonis* vocât, primumq; Præ-
 positum ibi Lonzonẽ ordinauit. Obijt Con-
 radus poftquam 46. annis laudabiliter Eccle-
 1147. fiæ Salisburgenfis præfuiſſet, anno 1147. vt
 Auentinus lib. 6. teftatur.

CAPVT LXXIII.

B. MARIAE MONASTERIVM IN
Austria, octauo lapide à
Vienna.

LEopoldus Austriae Marchio, cognomẽ-
 to Pius, octauo ab inclyta Vienneniſi
 vrbe

vrbe lapide, Danubij littus (Agnētis, Germaniæ Imperatoris filiæ, coniugis flammeolum ven̄to raptum, & per tantum spatium deuolans, locum ambigenti signauerat) exquisitæ pulchritudinis ædibus, (Ottone Pontifice primum, Principis rogatu, lapidem iacente) honorauit, attributo Dei parentis nomine. Quas sæcularibus clericis cum largo censu principiò donatas, post paulò, quod ij, quàm par esset, incuriosius rem suam agerent, Augustinianis monachis resignauit; atque vt id fixum & ratum perpetuò foret, abs *Innocentio II.* Pontif. Maxi. diplomata, quibus pleno ore *Leopoldus* laudatur, atque honoris ergo B. Petri filius appellatur, per nuntium imperauit.

CAPVT LXXIV.

REPDORPHENSE MONASTERIUM

in diœcesi Aistetensi, in Germania.

REBDORPHVM cœnobium elegans ad Altimulam, seu Almonum fluuium supra Aychstadium, post ipsam arcem Episcopalem in longè amœnissima valle situm, est fundatum atq; exstrui cœptum, anno Domini millesimo centesimo quinquagesimo sexto, 1156. sub Episcopo Aystetési *Conrado* à Morspeck, Friderici Imp. Consiliario, ab Imperatrice *Beatri-*

Beatrice, Burgundiorum Ducissa, Friderici Barbarossæ secunda coniuge, quæ pagum Rebdorphensem dono dedit Episcopo ad extruendum monasterium. Episcopus Conradus sibi in eo sepulchrum viuis adhuc adornauit; in quod mortuus est illatus anno 1171. Domini 1171. Cubat in eadem Basilica Rebdorpensi, sub insigni ac sublimi, marmore Gebhardus vltimus Comes de Hirsberg, maximus, & cœnobij huius, & totius Episcopatus Aychstetensis (cui totum Comitatum Hirsbergensem legauit moriens) benefactor. Huius monasterij disciplina reformata est anno 1458. per Ioannem à Auercu Episcopum Dyltetensem: teste Bruscio.

CAPVT LXXV.

LVDINGEHERCANVM SEV LV-
dingasense monasterium, in
Frisia.

1157. **H**Oc monasterium fundatum est anno Christi 1157. Primus eius loci Abbas fuit VVigboldus à Godefrido Episcopo Vltraiectensi constitutus. Ex hoc monasterio prodijt monasterium virginum in *Seluert* & *Oegecloster*. Ludingehercani Abbates ex ordine fuerunt numero septem & viginti: quibus post reformationem successerunt Priores, titulo Abbatis omisso.

CAPVT LXXVI.

RAITENBVCHENSE MONASTERIUM, Germanicè *Raitenbuch* in
Bauaria.

FVndatum est hoc monasterium anno 1185. à *Guelphone* quarto huius nominis, & primo Duce *Bauariæ*; cuius Pater eiusdem nominis *Guelpho* tertius monasterio in *Altorf*, quod nunc *VVeingarten* dicitur, in *Sueuia*, ac *S. Martino* omne suum patrimonium in perpetuum donauit; ipse quoque extremū diē claudens, ibidem sepultus est. filius huius *Guelpho* prædictus, fuit vir strenuus, armorum peritissimus, & sapientia tam forensi, quàm ciuili præditus, multasque tempestates bellorum contra se & alios in finibus suis excitatas magna serenitate & moderatione sedauit. Vxorem duxit *Reginam Angliæ, Iuditham* nomine, viduam, filiam *Comitis Flandriæ*. Hic, cùm ad senilem ætatem peruenisset, & *Raitenpuech* monasterium construere cœpisset, satisque copiosè dotasset, similiter & cœnobium *Altorphense* prædijs, municipijs, alijsque plurimis ornamentis ecclesiasticis ditasset, ad terram sanctam profectus, in reditu in insula *Cypro* obiit. hinc ossa eius ad monasterium *Altorfense* allata sunt.

Socij huius sacrae perigrinationis aut interfecti

perfecti, aut viui Saracenis sunt traditi, perfidiâ Alexij Imperatoris Græcorum: inter quos etiam *Thiemo* Archiepiscopus Salisburgensis in Corozaim martyrio affectus est.

CAPVT LXXVII.

BOLONIENSE MONASTERIVM

B. Mariae, in Gallia.

BONONIA, vetus Galliaë Belgicæ est oppidum, apud Caletes situm, haud procul ab Oceano, quod vulgò Boloniam vocant. Temporibus Caroli V. Imper. cùm Teruana Morinorum funditus esset excisa, sedes Episcopalis Morinensis, seu Teruanensis Boloniam est translata.

Iuxtà hanc urbem anno 1559. fundata est Abbatia Beatæ Mariæ, quæ anno millesimo quingétesimo quadragesimo quarto, ab Henrico V-III. Angliæ est diruta. Fuit olim vna ex ijs quæ spectabant ad Congregationem Aroasiensem: de qua vide suprâ.

Apud Boloniam fuit & alia Sancti VVulmari Abbatia, Canonicorum itidem regularium, quæ ab eodem Henrico Rege est vastata.

CAPVT LXXVIII.

TRVTTENHVSENSE MONASTE-
rium in Alsatia.

TRuttenhufium cœnobium ordinis Ca-
nonicorum regularium S. Augustini
ad pedem altissimi montis *S. Otilia* in Alsatia
ad Vosagum peramœno loco situm, funda-
tum est in honorem B. Virginis Mariæ, ac
Sancti Nicolai Episcopi, sub Lucio eius no-
minis Tertio Pontifice Maximo, Imperato-
re verò Friderico Barbarossa, Sueviæ & Al-
satiæ Duce, potentissimiq̃ue Sanctæ Otiliæ
cœnobij Aduocato, anno Domini millesi- 1181.
mo centesimo octuagesimo primo, à Domi-
na *Herrade*, insigni ac doctissima Abbatisa
in Altitona, siue *S. Otilia* monasterio, & à
Domino *Gunthero* germano fratre prædi-
ctæ Abbatisæ, nobili viro de VVinheym &
Lantsperg, ex eiusdem prædio quodam,
quod ipse liberè dedit, ad construendam
domum Dei.

Habuit cœnobium id semper ferè gu-
bernatores Præpositos. Est autem Alt-
itona illustris Abbatia, Virginum,
diœcesis Argenti-
nensis.

CAPVT LXXIX.

VALDSEENSE MONASTERIVM
in Sueuia.

1181.

Valdseensis præposituræ (quod est cœnobium in Sueuis & Dapiferorum VValburgensium ditione, intra mœnia oppidi VValczensis, ad amplum lacum, vnde nomen & opido & cœnobio contigit situm) fundator fuit anno virginæ partus 1181. Sueuorum Princeps Fridericus II. qui huius sacræ ædis ac canonicæ congregationis, omnium prima fundamenta iecit; moxque ætatis suæ 31. anno, sub Innocentio tertio, Apostolici gregis pastore in Romanorum Regem confirmatus, deinde ab Honorio Papa in Imperatorem coronatus est.

CAPVT LXXX.

VVENGENSE S. MICHAELIS MONASTERIVM.

1183.

S Michaelis Archangeli VVengense cœnobium, ordinis & instituti regularium Canonicorum S. Augustini (quod nunc intra ipsa ciuitatis VVlmenis mœnia situm est) in monte vrbi vicino & hodie adhuc S. Michaelistitulo accolis noto, primùm cœpit anno Christi 1183. indictione II. imperante Friderico Barbarossa, Romanæ verò cathedræ præsidente Pont. Max. Lucio III. ad Episcopatum

Episcopatum autem Constantiensem & Abbatiam Augiensem sedente Diethelmo: fundatum verò & constructum est à nobili ac generoso viro *Vvittigogo* Comite de Albegkhe & eius coniuge domina *Bertha* in hoc ipso cenobio quiescentibus, & sub honorifico tumulo humatis.

CAPVT LXXXI.

CANTIPRATVM, AD MVROS
olim vrbis Cameracensis.

CAntipratanum monasterium fundavit Rogerius XLIV. Episcopus Cameracensis anno circiter 1185. fuit autem hic Presul admodum amans instituti Canoniorum Regularium; Ordin. S. Augustini, vt qui anno 1190. moriens, in regulari habitu voluerit sepeliri. Creditur ab eodem etiam conditum *Primiacum*, celebre Virginum monasterium, quod, vt & Cantipratanum, Victorinæ est congregationis. Fuit vtrumque hoc monasterium haud longè à muris vrbis Cameracensis situm. Hodie Cantipratani sodales domicilium habent, haud procul ab Hallis Hannoniæ oppido, Cantipratano scilicet monasterio per bella vastato.

Cæterum in pago isto Cantimprato vulgò Cantimprè, natus fuit, vt arbitror, Thomas Cantimpratanus, ex ordine Prædicato-

rum, Suffraganeus olim Episcopi Camera-
censis, cuius exstant libri Apum & alia.

C A P V T LXXII.

O G N I A C V M I N B R A -
bantia.

OGniacense monasterium Canonico-
rum Regularium Ord. S. Augustini, ad
Sabim flu. in Gallo-Brabantia, circa annum
1192. fundatum. Est autem situm inter Niui-
gellam Brabantorū, & Namurcum Eburonū
oppida, pari penè interuallo, quinis scilicet pas-
sum millibus, verè cœlestis philosophia sedes, vi-
taq; ascetica Schola & domicilium. Et situm qui-
dem loco amœnissimo: hinc Sabi fluuio, pratiq;
virentibus; illinc collibus & siluis cinctum: & albo
lapide per antiquo septum vndiq; ; antè quadrin-
gentos annos sacra Canonicoꝝ Augustiniano-
rum familia nobile in ea Brabantia portione, qua
Aisa dicitur, olim Leodicensis, nunc Namurcensis
Dioceseos. Sapienter olim, quasiq; habito delectu,
imò diuino monitu, sedem hanc incoluerunt, B.
Maria Niuiigellana, vulgò Ogniacena; Iacob. à Vi-
triacò, postea à sancta Romana Ecclesia Cardinalis;
& Ioannes Niuiigellas, Doctores Theolog. aliq;
quorum nomina scripta sunt in libro vitæ. Non su-
pènd, neq; obscurant, sed prouidè Aegidius à VV-
lecuria, vir integer vitæ scelerisq; purus, locum il-
lum exedificando Cœnobio aptum & opportunum
iudi-

iudicavit; & quidquid è patrimonio redegerat, in illud Asceterion fundator contulit. Iam verò memoratorum corpora, ibidem sepulta, non paulò plus adferunt loco dignitatis, laudis, & celebritatis; quàm edificij non parum aliàs operosi structura. Hæc ferè Franciscus Moschus in Catalogo Antistitum Ogniacensium Duacian. 1598. edito. Cæterū dictus Aegidius à Valecuria, vendito patrimonio, monasterij huius fundamenta locavit, sub annum Domini. 1192. primusque confluentibus eodem fratribus præfuit. Inter quos Iacobus Vitriacus velut illustre quoddam sidus emicuit, qui è media Gallia huc venit, famà B. Mariæ Ogniacensis excitatus; cuius etiam suasu sodalibus sese Ogniacensibus sese adiunxit. Is post Episcopus Acconensis, ac demū Cardinalis creatus, Romæ an. 1244. in peruigilio BB. Apostolorum Petri & Apostoli excessit è vita. Cuius corpus (vt testamenti tabulis iusserat) ex vrbe Ogniacum est translatum; vbi & conditum est, haud longè à Beatæ Mariæ Ogniacenæ tumulo.

Est hoc monasterium S. Nicolao Episcopo sacrum: quod Onufrius Panulnius in Epitome Pontificum & Cardinalium per errorem nominat Monasterium S. Mariæ de Oegnies ratus, vt opinor, hanc Mariam in diuorum classem relatam, eiusque memoriæ consecratum monasterium.

Cæterum de B. Maria Ogniacensi vide Mo-
lanum in Natal. SS. Belgij, & Surium Tom. 5.
qui vitam eius recitat à Iac. Vitriaco conscri-
ptam. Cæterum & Ioannes Niuellanus Do-
ctor Theologus hoc in monasterio plurimis
virtutibus effulsit: quem relicta Decanali Ec-
clesiæ Leodicenſis dignitate ad regulare mo-
nasterium Oignienſe commiſſiſſe ſcribit
Thomas Cantipratanus lib. 2. Apum.

CAPVT LXXXIII.

S. CRVCIS AVGVSTANVM
cœnobium in Germania.

1194. **E**ST istud ex Hamelbergo (vbi antea si-
tum fuerat) in Augustam Vindelicam
translatum anno Domini 1194. per Episcopum
Augustanum *Vdalschalcum*, Comitẽ à Then-
nenlohe, primum huius cœnobij intra Augu-
stanæ vrbis mœnia fundatorem: quod primũ
à Marscallis de Biberach in *Mutterhofen* pa-
go inchoatum; mox inde à Conrado Antisti-
te Augustano Comite Lutzelnsteinio in *Ha-
melbergum* montem Augustanæ vrbi vicinũ,
& inde tãdem ab *Vdalscalco* in urbem trans-
latum est. In eo semper diuertere solet Le-
gatus Pontificius, si quis ex vrbe Ro-
ma ad Imperialia comitia Au-
gustæ celebranda mit-
titur.

CAPVT LXXXIV.

VIEPACHENSE MONASTERIVM,
virginum, Germanicè Vie pach.

B*erengarius* seu *Beringerus* Comes de Leõ-
 berg, aliàs Leonsperg, cum consensu A-
 gnetis vxoris, quæ dicitur fuisse familiæ do-
 minorum Pflueg ac liberorum suorum *Hen-
 rici & Elisabethæ*, Viepachium inferius in mô-
 te Isaræ imminente infra Landshuotam,
 quod antea venatorium tugurium erat, in
 templum commutat. XII. virgines eò col-
 locat, Ordini, S. Augustini dedicat, atque Au-
 gustinianis, monachis Ratisbonēsisibus guber-
 nandum committit. Cumque illa domus &
 Hofmarchia Viepach, Ducibus inferioris
 Bauariæ feudalibus esset, Duces *Otto, Ludouicus,*
 ac *Stephanus* fratres huic foundationi non so-
 lum consenserunt, verum etiam feudali iure
 liberarunt. Hinc etiam quasi pro socijs fun-
 dationis habiti sunt anno Domini 1296.

Beringerus fundator cum coniuge ac filio
 ibi aliquot annis deuotè vixisse, obiisse, ac se-
 pultus esse perhibetur. Obijt autem Beringe-
 rus anno 1296. Tunc Henricus Dux Bauariæ
 prioribus XII. addidit XVIII. virgines.
 Sic Auentinus lib. 8. Alibi autem habetur,
 hunc Beringerum eodum anno quo primum
 lapidè claustrum posuit, decessisse, postea Hen-
 ricum Ducem Bauariæ, filium Stephani, ere-
 xisse claustrum, muros, Ecclesiam, & habita-

cula Dominarum, auxisse numerum ad triginta. Idem Auentinus tradit Ludouicum Imperatorem hoc monasterium auxisse.

CAPVT LXXXV.

S. GERTRVDIS MONASTERIVM,
in vrbe Louaniensi.

FVit hic locus primùm non nisi sacellum seu capella, Ecclesiæ S. Petri, quæ in vrbe Louaniensi primaria est, subiecta. Cuius quidem capellæ vicarius cùm esset quidam Magister Franco, eam sibi ab ipso donari obtinuit Henricus I. Dux Lotharingæ æt Brabantiæ; qui anno Christi millesimo ducentesimo sexto, Iunij XVII. hanc ipsam capellam, vt vocant, in monasterium Canonicoꝝ Regularium euehendam curauit.

Primus huius monasterij Præpositus nominatus est idem Franco, obiit que ann. 1229. Martij 27. Henricus verò Dux obiit ann. 1235. Septemb. 3.

Basilica autem eius loci consecrata est an. 1228. & parœciali iure donata est an. 1252. Eo enim ipso anno Louanij quinque parochiæ, vt nuncupant, institutæ sunt.

Franconi defuncto in Præpositura successit alter Franco, Franconi Libertus, Liberto Adamus, Adamo Gosuinus, & sic deinceps vsque ad tempora Henrici à Fura V Valteri Moil-

Moillaert, qui primus Abbatiali titulo insignitus est, obiitque an. 1377. 1462.

Est autem hoc monasterium magnificis ædificijs illustre, solentq; ad illud non nisi nobili genere nati admitti.

Abbas porrò Gertrudanus est perpetuus priuilegiorum Academiae Louaniensis Conseruator.

CAPVT LXXXVI.

QVERCETANVM MONASTERIVM,

Gallicè Quescroy, Virginum, in Belgio.

Quercetanum monasterium inchoauit Petrus Pitenz, Sacellanus Balduini cognomento Animosi, Flandriæ & Hannoniæ Comititis: quod anno circiter 1233. Ioanna dictarum prouinciarum Comitissa firmissimis ædificijs auxit. Sacras autè virgines è Primiacensi monasterio euocatas huc deduxit Margarita dicti Balduini Comititis vxor, siue, vt ipsæ Quercetanae moniales volunt, Margarita dictæ Ioannæ Comitissæ soror, idque circa an. 1262. cum iam defunctæ sorori Margarita in Comitatu Flandriæ & Hannoniæ successisset. *Ex M. SS. Hannonia Chronici.*

Anno 1244. N. nobilissima ac pientissima matrona Nicolai Toparchæ Barbansonij vxor, cõsentiente marito, fundauit ac dotauit monasterium Virginum Ord. S. Augustini, quod *Lethure de Layde de la benoiste Vierge* appellant. *Ex iisdem M. S. Hannonia Chronici.*

Anno 1244. VValterus Hardum Canonicus Ecclesie primarie Montibus Hannonie adiutante Elisabeta matre sua, proprio ære construxit ac fundauit monasterium virginum, Betlehem nuncupatum, iuxta Montes Hannonie.

CAPVT LXXVII.

SEMENSHAVSENSE MONASTERIUM Germanicè *Seemanshausen*.

1260.

S*Seemannus* nobilis Bauarus Archidiaconus, siue Chorepiscopus, vt alij vocant, Ratisbonensis, *Seemāshausen* in inferiori Germania in pago Rhodani Augustinianis monachis contubernium erexit, circa an. 1260.

GOTZZELLENSE MONASTERIUM,
apud Bauaros.

In Hercinio saltu versus Bohemiam, nobilis vir *Henricus de Poling* (villa est inter montem Pogen & Metenam riuum, iuxta Danubium) vnà cum vxore sua *Mathilda*, D. Bernardo templum Droschalch condunt, monachos ex Aldersbach euocant, qui iubente Henrico, Duce Bauariæ, Rumasfeld arcem propinquam diruunt, solo æquant, lapides Droschlachium vecti, ædes inde constructas Henricus Episcopus Ratisbonensis dedicat, 1286. & Gotzcellam nominat, anno Domini 1286.

CAPVT

CAPVT LXXXVIII.

VVINDESEMENSE MONASTE-
rium, in Germania infe-
riore.

Celeberrimum istud monasterium an-
no 1387. in pago *V Vindesem* est funda- 1387.
tum : quod postea plurimorum monaste-
riorum Capituli seu Congregationis *V Vin-*
desemensis caput per Germaniam superio-
rem atque inferiorem existit.

Est autem *V Vindesem* situm in Transisala-
na prouincia, Germaniæ inferioris.

Mons sancti Agnetis, propè Svollam Tran-
sisalanæ prouinciæ opidum ann. 1398, funda-
tus est. In hoc monasterio vixit & obiit
Thomas à Kempis, vir pijsimus : vt inter
alia eius opera testatur eiusdem liber de Imit-
tatione Christi, *Qui sequitur me*, nuncupatus.
Vide suprà cap. 13.

CAPVT LXXXIX.

PILDENREVTENSE MONASTE-
rium, virginum, in diœcesi Aistetensi,
in Germania.

Pildenreutum Canonissarum regularium
S. Augustini cœnobium perelegans in
nemore Noribergensi, ad amplissimos lacus,
non procul ab eiusdem potentissimæ vrbs
Latomijs situm, d. Aistetensis, anno Christi

1340. circiter 1340. initium habuit à quinque piis
 sororibus, & Imperatorij Generis virgini-
 bus, *Elisabetha Vispeckhina, Adelheide Zolne-
 rina. Christina Venatrice, Khunigunde* ab Od-
 densees ac *Osanna Osterreucherna* ex Decken-
 dorpho Bauarico opido nata; quæ collectis
 alijs etiam octo sororibus Imperatorem Lu-
 douicum Bauarum, Noribergæ tunc tempori-
 ris comitia habentem, precibus persuase-
 runt, vt ipsis in hoc nemore cœnobiolū con-
 strueretur, in quo Deo laudes in bellis ab
 hoc Imperatore gestis omissæ adimpleren-
 tur, & ita quod prius in cultu Dei neglectum
 fuisset, ibi resarciretur. Imperator moni-
 tis puellarum ardore quodam diuini cultus
 flagrantium obtemperans, in die Sancti Lu-
 cæ Euangelistæ, anni Christianorum 1341.
 1341. è Noriberga in vicinum nemus prodiit, vt
 cœnobij futuri locum exploraret; quod cū
 in vicino Pago Churnburgensi (hodie *Korn-
 burgensem* vocant) auspicari vellet, cantu
 quodam miræ dulcedinis inde ad nemus re-
 uocatus dicitur; vbi cū magnæ & altæ
 cuidam quercui crucis quasi cœlitus osten-
 sæ imaginem imminere videsset, equo mox
 lapsus, primus securi arborem eam nota-
 uit, & se præsentē excindi illam curauit,
 eumque locum ad construendum monaste-
 rium destinauit: vnde nomen etiam indi-
 tum est, vt ab imagine crucis, quæ appa-
 ruit

ruit in illa nemoris parte, quæ ad construendam domum pietatis ac disciplinæ excindenda erat, *Pildenreutum* diceretur. Prodierrat vnà cum Imperatore præpotens quidam Patricius Noribergensis *Conradus Magnus*, tunc temporis Scultetus, vt vocant, Noricus. Is prædium quod in ea ipsa vicinia habebat optimum, præsentè Cæsare, futuræ monialium congregationi cum omnibus adiacentibus agris dono dedit, omnibus temporibus possidendum. Imperator cœnobio egregium dedit diploma anno Christi millesimo trecentesimo quadragesimo quinto, Ducalis regni sui xxxi. imperij verò xviii. ex quotidiana hominum collatione, & eleemosynis tantum, tandem contraxerunt, vt ex primo ligneo templo saxeam fecerint, decimo sexto anno post primam conuentionem. Tandem anno Domini millesimo trecētesimo septuagesimo octauo, subdidere sese concordibus animis *Rabano* Episcopo Aistetenfi, petentes ab eo certum ordinem: qui misso ad eas Canonico quodam ex S. Villibaldi choro, *Burchardo de Pleynfeld*, consecrari ipsas, & sub obedientiam accipi, Canonissasque S. Augustini regulares designari curauit: & Præpositam gubernatricem cæterarum elegit anno 1379. in die

S. Thomæ Apostoli, mense

Decembri.

1379

CAPVT XC.

MONASTERIVM S. GEORGII DE
Alga apud Venetias.

ORdinem Canonicorum sæcularium S. Georgij in estuarijs Venetiarum anno 1410. Antonius Corrarius patricius Venetus instituit & S. Laurentius Iustinianus Patriarcha Venetus mirificè auxit. Utuntur ij veste linea cucullione atrii coloris : extra monasterium atrii coloris chlamydem assument cum galero concolore.

Thronus B. Mariae, milliari vno ab Herentalia, fundatus fuit à nobili viro *Arnoldo Crayenhemio*, Toparcha in Grobbendonch, Ouyven, Bauvvel & Olmen, iuxtà flu. Neta, anno millesimo quadringentesimo decimoquarto. Euersum autem est monasterium per istas turbas ciuiles, anno millesimo quingentesimo septuagesimo octauo: sed breui, vt spero, reædificandum.

1414.

CAPVT XCI.

MONASTERIVM S. SPIRITVS
iuxta Venetias.

COngregationem & monasterium illustre Canonicorum regularium Sancti Spiritus, iuxtà Venetias instituit P. Gabriel Spo-

Spoletanus, Eremita Augustinianus, anno 1415. habet vnicum membrum sibi annexū, 1415. Patauij situm, quòd S. Michaelis dicitur: Vestem gestant qualem Canonici Lateranenses, & seruant regulam S. Augustini.

CAPVT XCII.

MONASTERIVM AD CORPVS

Christi, in vrbe Coloniensi.

ANNO 1423. operâ Arnoldi Schillingi 1423. ciuis Coloniensis, ex sacello factum est monasterium istud, traditumque Canonicis Regularibus, Capituli VVindesemensis. Occasionem præbuit Miraculum, quod circa Venerabile Sacramentum Corporis Christi contigit, fusè commemoratum à Brendenbachio libr. 1. cap. 8. sacrarum Collationum.

Præter istud Augustinianorum Regularium monasterium, sunt in vrbe Coloniensi septem cœnobia monialium Augustiniana-
rum velatarum, videlicet Sancti Maximini. S. Michaelis, S. Mariæ Magdalensæ, Sancti Nicolai, S. Reinoldi, Nazareth, & Sancti Iacobi Maioris: de quibus vide Erardum
VVinhemium in Sacrario
Agrippinæ.

CAPVT XCIII.

CATALOGVS COLLEGIORUM, Monasteriorum, & templorum parochialium vrbs Coloniensis: Ex quibus non pauca Virginum præsertim Augustinianarum sunt monasteria.

CANONICORVM COLLEGIA
sunt v̄ III.

S Petri Metropolitanum Collegium.
 Sancti Gereonis.
 Sancti Seuerini.
 Sancti Cuniberti.
 Sancti Andreæ.
 Sanctorum Apostolorum.
 B. Mariæ Virginis in Gradibus.
 Sancti Georgij.

CANONICORVM ET CANONISSARVM, II.

Sanctæ Ursulæ, & vndecim millium Virginum.
 B. Mariæ Virginis in Capitolio.

CANONICORVM ET CANONISSARVM reformatarum, vnum Collegium.

Sanctæ Cæcilie.

RELIGIOSORVM, XVI.

- S. Pantaleonis, Benedictinorum.
 S. Martini Maioris, Benedictinorum.
 S. Cordulæ, Ioannitarum Equitum.
 S. Catharinæ, Teutonicorum Equitum.
 Ad corpus Christi, Canoniorum Regula-
 rium.
 S. Antonij, Antonianorum.
 Ad S. Crucem, Cruciferorum.
 S. Augustini, Augustinianorum.
 Ad S. Crucem, Dominicanorum.
 Ad B. Virginem Mariam, Carmelitarum.
 S. Francisci, Franciscanorum Gaudentium.
 S. Michaelis, V Videnbacensium, quos Hieronymianos vocant.
 S. Agnetis, Franciscanorum obseruantium ad
 Oliuas.
 S. Achatij, PP. Societatis IESV.
 S. Longini Alexianorum, vulgò Bogardorum, sepelientium mortuos.
 S. Barbaræ, Carthusianorum.

PLEBANORVM XIX. TEMPLA

Parochialia.

- Sanctæ Columbæ.
 Sancti Martini Minoris.
 Sancti Laurentij,
 Sancti Albani.
 Sanctæ Brigidæ.

Sancti Petri.

Sanctorum Apostolorum.

Sancti Cuniberti.

Sanctæ Mariæ Magdalene, iuxta Sanctum Severinum.

Sancti Ioannis Euangelistæ in Curia.

Sancti Iacobi.

Sanctæ Mariæ in *Liskirchen*.

Sancti Mauritij.

S. Ioannis Baptistæ, iuxta S. Catharinam.

B. Mariæ Virginis in Pasculo.

Sancti Lupi.

Sancti Pauli.

B. Mariæ Virginis ad Indulgentias.

Sancti Christophori.

**SANCTIMONIALIVM RELATA-
tarum, XX. cœnobio.**

SS. Machabæorum, Benedictinarum.

S. Mauritij, Benedictinarum.

S. Agathæ, Benedictinarum.

S. Ioannis Baptistæ in Clusa, parochiæ S. Ioannis, Benedictinarum.

S. Maximini Augustinianarum regularium.

S. Michaelis, Augustinianarum regularium.

S. Mariæ Magdalene ad albas Dominas, Augustinianarum reformatarum.

S. Nicolai, Augustinianarum.

S. Reinoldi, Augustinianarum.

In maiori Nazareth, Augustinianarum.

S. Iaco-

S. Iacobi Maioris ad agnellum in muro Ca-
strensi, Augustinianarum.

Horti B. Mariæ Virginis Cisterciensium.

Speculi B. Mariæ Virginis Cisterciensium,
vulgò in *Seyen*.

S. Apri Cisterciensium.

S. Claræ, Clarissarum.

S. Vincentij, Clarissarum.

S. Bonifacij, Clarissarum.

Clarissarum Belgicarum de Observantia.

B. Mariæ in Bethlehem, Clarissarum.

Gertrudis, Dominicanarum.

*CONVENTUALIVM NON RELATA-
tarum, tam curam civitatis infirmorum
gerentium, quàm puellarem iuventu-
tem domi erudiantium.*

Cœnobis XV.

S Apolloniæ, Augustinianarum.

• B. Mariæ Magdalenæ, Augustinianarum
pœnitentium.

S. Elisabethæ, Augustinianarum, in vico S.
Antonij.

In minori Nazareth, Augustinianarum.

S. Trinitatis, Augustinianarum, in platea
Achterstrass.

B. Mariæ Virginis, Augustinianarum, in vico
S. Marcelli.

S. Ursulæ, Augustinianarum, in eodem vico,

N

pro-

prope *Igelstein*, alias Conuentus combustus.

S. Augustini, Augustinianarum in platea Schmirnensi, *im Cedervvalt* vulgò.

In der Cellen, Augustinianarum in eadem platea.

S. Ignatij, Clarissarum.

S. Annæ, ad agnum inferiorem Clarissarum, in platea lata.

S. Annæ ad agnum superiorem, Clarissarum in eadem platea.

B. Mariæ Virginis, Clarissarum, *in der Strickgassen*.

S. Iosephi, Clarissarum, ex opposito horti Christi, in parochia S. Columbæ, alias, *Lousconuent*.

S. Trinitatis, Carmelitarum, iuxta parochiam S. Iacobi, *in der Buttgassen*.

Sic Erhardus Vinhemius in Sacratio Agrippinæ.

CAPVT XCV.

EVERHARDICA CLVSA, VVLGO
Eberharts Clausen, in d. Treuerensi.

DIstat hoc cœnobium tertio lapide ab vrbe Treuerensi, quod ex elemosynis vtriusque sexus hominum certatim vndeque ad B. Virginem ex omnibus prouincijs concursantium, hoc modo emerfisse **1440.** ibidem legitur. Erat, anno domini 1440. laborio-

poriosus quidam, rusticæque vitæ & artis homo, omnino simplex, *Euerhardus* nomine, ex pago *Esch* oriundus, agricola, vinitor, & sector straminum in vsum & pastum iumentorum, virginitatis ac pudicitia summus amator, qui ob deuotionem quam à pueris conceperat, maximam erga matrem Domini, B. virginem *Mariam*, stipitem quendam in loco isto tunc temporis deserto, terræ infixit, & in eo superius excauato, imaginem tristissimæ ac dolorosissimæ matris in gremio extinctum habentis filium collocavit. Is postea à gloriosa virgine admonitus & coactus, domunculam parvam eidem ædificauit; & sublato stipite illam ipsam adhuc eo loci præsentem, suoque pretio Treueri prius emptam in priori muro domunculæ reposuit. Vbi cum miracula plurima fierent, & oblationes innumeræ quotidie accederent ab hominibus, religionis ergo eò cateruatim venientibus; mox his oblationibus adiutus *Eberhardus*, sacellum paulo grandius fabricauit; & postea circa idem sacellum basilicam in longitudine 26. in latitudine vero 12. passus habentem fundauit, & ædificauit in anno Iubilæo. Quò mox factus est maximus omnis generis hominum concursus.

Hanc basilicam reuerendissimus Dominus, Iacobus de Sirgk archiepiscopus Treuerensis centesimus præsentibus prælatis pluri-

1449. mis, in die annuntiationis B. Virginis Mariæ, anno Domini 1449. solenniter dedicauit. Eberhardo autē anno Domini 1451. in pace quiescente, cōsistentibus & id desiderātibus dominis fundi, imprimis vero Domino *Godfrido de Esch*, ordo Canoniorum regularium sancti Augustini introductus est anno

1456. Christi 1456. Hi nouum chorum ædificauerunt; & anno domini 1474. dedicari fecerunt. Structuras etiā vtriusque ambitus & multorum ædificiorum erexerunt, & basilicam maiorem quæ hodie visitur antiqua deiecta ac destructa, ad summum compleuerunt; cuius dedicatio facta est anno domini

1502. 1502.

CAPVT XCVI.

KICHGENTENSE MONASTERIUM, in D. VVormatiensi.

Monasterium istud renouauit atque illustrauit Fredericus II. VVormatiensis Episcopus, quod, pestilenti lue extinctis monialibus, dedit regularibus Canonicis incolendum circa ann. 1440.

F I N I S.